

KLAIPĖDOS „AITVARO“ GIMNAZIJS
MOKINIO ASMENINĖS PAŽANGOS STEBĖJIMO, FIKSAVIMO IR PAGALBOS TEIKIMO
APRAŠO PAPILDYMAS³

1. MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMO NUOSTATOS PAGAL ATNAUJINTAS BENDRAŠIAS UGDYMO PROGRAMAS	2
2. SUTRUMPINTAS MOKOMŲJŲ DALYKŲ MOKINIŲ VERTINIMO LYGIŲ POŽYMIŲ APRAŠAS	2
2.1. GIMTOJI (RUSŲ) KALBA	3
2.2. LIETUVIŲ KALBA IR LITERATŪRA	5
2.3. ANGLŲ KALBA (I)	14
2.4. MATEMATIKA	17
2.5. ISTORIJA	19
2.6. BIOLOGIJA	22
2.7. GEOGRAFIJA	27
2.8. EKONOMIKA	31
2.9. FIZIKA	33
2.10. CHEMIJA	41
2.11. INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS	46
2.12. PSICHOLOGIJA	49
2.13. MUZIKA	51
2.14. DAILĖ (I), MEDIJŲ MENAS (III)	58
2.15. TECHNOLOGIJOS	61
2.16. DORINIS UGDYMAS	64
2.17. GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ BENDROJI PROGRAMA	65

1. MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMO NUOSTATOS PAGAL ATNAUJINTAS BENDRĄSIAS UGDYMO PROGRAMAS

Vertinimas ugdymo procese. Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas suprantamas kaip pagalba mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir bręsti. Vertinimas yra priemonė kaupti ir panaudoti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį – pasiekimus, daromą pažangą. Remiantis vertinimo rezultatais, numatoma mokymosi perspektyva, individualizuojamas ugdymo procesas. Vertinant reikia apmąstyti ne vien ugdymo tikslus ir principus, turinį ir metodus, bet ir poveikį mokinio motyvacijai bei savigarbai. Mokinys neturi bijoti klausti, klysti, turėti kitokią nuomonę negu dauguma.

Formuojamasis vertinimas. Mokiniui naudingiausias visą mokymosi laikotarpį vyraujantis formuojamasis (ugdomas) vertinimas. Šio vertinimo paskirtis – padėti mokiniui mokytis, tapti sąmoningu ir savarankišku besimokančiuoju, suteikiant konstruktyvią grįžtamąją informaciją. Formuojamasis vertinimas yra nuolatinis informacijos apie mokinio žinias, supratimą, gebėjimus, nuostatas rinkimas ir analizavimas, tos informacijos panaudojimas, planuojant, koreguojant numatytas mokymosi veiklas, grįžtamosios informacijos mokiniui mokymosi proceso metu teikimas, mokinio įsivertinimo ir mokinių vienas kito vertinimo gebėjimų ugdymas. Formuojamasis vertinimas sukuria prielaidas mokiniui pasitikėti mokytoju, geranoriškai bendradarbiauti, įveikiant mokymosi sunkumus. Mokytojas aiškina, pataria, pozityviai komentuoja mokinio veiklą.

Apibendrinamasis vertinimas. Apibendrinamasis vertinimas taikomas tada, kai norima įvertinti mokinių gebėjimus ir įsitikinti, kurie susiformavę, kurie nepakankamai susiformavę, kurie visiškai nesusiformavę. Dažniausiai jis atliekamas tam tikro mokymosi laikotarpio (temos, pusmečio, metų) pabaigoje ir padeda mokytojui nustatyti mokymosi stipriąsias puses ir mokymosi spragas, kad būtų galima suteikti mokiniui reikiamą pagalbą ir numatyti tolesnius mokymosi žingsnius. Pasiekimų vertinimas turi būti nukreiptas į mokymosi rezultatų gerinimą ir asmeninės pažangos siekimą, o ne į mokinio klaidų akcentavimą.

Vertinimo planavimas. Svarbu, kad diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas būtų planuojamas kartu su ugdymo procesu; planuojant vertinimą, būtų remiamasi ugdymo programų reikalavimais, išsikeltais tikslais, Mokytojas pirmiausia turi atsižvelgti į vertinimo tikslą, parinkti tinkamus, vertinimo tikslus atitinkančius vertinimo būdus, numatyti užduoties apimtį, laiką, vertinimo kriterijus, vertinimo informacijos pateikimo mokiniams formą.

Mokinių vaidmuo. Į pasiekimų vertinimo procesą nuo pat mokymosi pradžios turi būti įtraukti ir mokiniai: mokytojas iš anksto supažindina mokinius su pamokos ir ilgalaikiais ugdymosi tikslais, aptaria numatomus pasiekti per tam tikrą laikotarpį (pamoką ar pusmetį) mokymosi rezultatus ir susitaria dėl vertinimo kriterijų. Labai svarbu, kad prieš pradėdami darbą mokiniai kartu su mokytoju aptartų vertinimo kriterijus, mokytųsi juos taikyti, įsivertindami savo darbą ir vertindami kito darbą. Taip mokiniai mokosi adekvačiai ir kritiškai vertinti savo žinias, pasiekimus bei kūrybinę veiklą; jautriai ir taktiškai, geranoriškai ir etiškai vertinti savo bendrąsias.

Pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai: slenkstinis (1), patenkinamas (2), pagrindinis (3), aukštesnysis (4). Pagrindiniame ir viduriniame ugdyme, kai mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis (I) lygis – 4, patenkinamas (II) lygis – 5–6, pagrindinis (III) lygis – 7–8, aukštesnysis (IV) lygis – 9–10. Jie turėtų padėti mokytojui stebėti, apibendrinti, fiksuoti individualius mokinių pasiekimus ir diferencijuoti užduotis, skatinti mokinius siekti aukštesnių pasiekimų, padėti į(si)vertinti mokymosi pasiekimus ir daromą pažangą. Pasiekimų lygių aprašai skirti ne vien mokytojui vertinti, bet ir patiems mokiniams įsivertinti. Pasiekimų lygiai taikomi vertinant tam tikro laikotarpio mokinių pasiekimus, o ne pavienius, fragmentinius mokinių darbus.

2. SUTRUMPINTAS MOKOMŲJŲ DALYKŲ MOKINIŲ VERTINIMO LYGIŲ POŽYMIŲ APRAŠAS

2.1. GIMTOJI (RUSŲ) KALBA

Pasiėkimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
<p>Читає тексты, отвечает на элементарные вопросы краткими репликами, участвует в диалоге, учит наизусть отрывки из стихотворений, письменные работы выполняет не в полном объеме. Плохо овладевает теорией, не может применять на практике. Может создавать небольшие тексты в соответствии с коммуникативными целями.</p>	<p>Читає программную литературу, отвечает на вопросы, но недостаточно аргументирует; не умеет структурировать речь, использует простые синтаксические конструкции; обладает небогатым словарным запасом, слабо владеет лингвистической и литературоведческой терминологией. Учит наизусть стихотворения. Способен создавать тексты, но нарушает логику изложения, не полностью раскрывает тему и формулирует основную мысль.</p>	<p>Читає тексты разных типов, используя разные стратегии чтения; способен самостоятельно анализировать тексты, аргументируя собственную позицию. Соотносит литературные произведения с историческим контекстом. Создает тексты разных жанров, демонстрируя различные компетенции; обладает достаточным словарным запасом; умеет выразительно читать наизусть; синтаксические конструкции отличаются разнообразием; уместно использует терминологию.</p>	<p>Читає все программные тексты, соотносит их содержание с историческим контекстом; анализирует тексты разных жанров, используя терминологию. Развернуто отвечает на вопросы, приводя убедительные аргументы и демонстрирует высокий культурный уровень и эрудицию. Самостоятельно создает тексты разных жанров, демонстрируя разные компетенции. Обладает богатым словарным запасом, разнообразием синтаксических конструкций и стилей речи. Хорошо знает правила и умеет применять их на практике. Часто демонстрирует творческие способности.</p>
III klasė			
<p>Читає тексты только на уроке, отвечает на элементарные вопросы краткими репликами, редко участвует в диалоге, не всегда учит наизусть отрывки из</p>	<p>Читає не всю программную литературу, отвечает на вопросы, но недостаточно аргументирует; не умеет структурировать речь, использует</p>	<p>Читає тексты разных типов, используя разные стратегии чтения; способен самостоятельно анализировать тексты, частично аргументируя</p>	<p>Читає все программные тексты, соотносит их содержание с историческим контекстом; умеет сформулировать основные проблемы и способы их</p>

<p>стихотворений, коммуникативная компетенция очень слабая. Письменные работы выполняет не в полном объеме и не в полном соответствии с жанром. Плохо овладевает теорией, не может применять ее на практике. Может создавать небольшие тексты, но не способен анализировать произведения в полном объеме. Не формулирует свою точку зрения и не демонстрирует оригинальность мышления и высокий уровень эрудиции.</p>	<p>простые синтаксические конструкции; обладает небогатым словарным запасом, слабо владеет лингвистической и литературоведческой терминологией. Учит наизусть стихотворения. Способен создавать тексты, но нарушает логику изложения, не полностью раскрывает тему и формулирует основную мысль. Невысокий уровень самостоятельности в использовании правил, не всегда может создать текст в соответствии с требованиями жанра.</p>	<p>собственную позицию. Не всегда соотносит литературные произведения с историческим контекстом. Создает тексты разных жанров, демонстрируя различные компетенции; обладает достаточным словарным запасом, но иногда допускает речевые и стилистические ошибки; умеет выразительно читать наизусть. Синтаксические конструкции отличаются разнообразием; уместно использует терминологию. Не всегда демонстрирует необходимый уровень компетенций.</p>	<p>разрешения; анализирует тексты разных жанров, используя терминологию. Развернуто отвечает на вопросы, приводя убедительные аргументы и демонстрируя высокий культурный уровень и эрудицию. Самостоятельно создает тексты разных жанров, демонстрируя разные компетенции ; исчерпывающе раскрывая тему и формулируя основную мысль. Обладает богатым словарным запасом, разнообразием синтаксических конструкций и стилей речи. Хорошо знает правила и умеет применять их на практике. Часто демонстрирует творческие способности. Использует разные источники, способен дать рекомендации другим. Осознает культурные ценности русского народа и способен соотносить их с общекультурными ценностями. Проявляет творческую активность и инициативу.</p>
---	---	--	--

2.2. LIETUVIŲ KALBA IR LITERATŪRA

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
Kalbėjimas, klausymas ir sąveika (A)			
<p>Padedamas analizuoja ir interpretuoja, argumentuotai vertina įvairaus pobūdžio sakytinių tekstų turinį. Tikslingai kalba monologu, konstruktyviai dalyvauja fragmentiškai įvairiuose pokalbiuose, diskusijose. Kalbėdamas ir klausydamas atsižvelgia į adresatą. Tiksliai, aiškiai informuoja, trumpai paaiškina sąvokas. Laikydamasis numatytų kriterijų pristato objektą ar veiklą, pasako kalbą. Daugeliu atveju laikosi bendrinės kalbos normų, tikslingai derina kalbėjimo intonaciją.</p>	<p>Naudodamasis netiesiogine pagalba analizuoja ir interpretuoja, argumentuotai vertina įvairaus pobūdžio sakytinių tekstų turinį. Tikslingai kalba monologu, iš dalies konstruktyviai dalyvauja įvairiuose pokalbiuose, diskusijose. Kalbėdamas ir klausydamas atsižvelgia į adresatą. Tiksliai, aiškiai informuoja, paaiškina sąvokas. Laikydamasis numatytų kriterijų pristato objektą ar veiklą, pasako kalbą. Daugeliu atveju laikosi bendrinės kalbos normų, tikslingai derina kalbėjimo intonaciją.</p>	<p>Konsultuodamasis analizuoja ir interpretuoja, argumentuotai vertina įvairaus pobūdžio sakytinių tekstų turinį. Tikslingai kalba monologu, daugeliu atveju konstruktyviai dalyvauja įvairiuose pokalbiuose, diskusijose. Kalbėdamas ir klausydamas atsižvelgia į adresatą. Tiksliai, aiškiai informuoja, paaiškina sąvokas. Laikydamasis numatytų kriterijų pristato objektą ar veiklą, pasako kalbą. Laikosi bendrinės kalbos normų, tikslingai derina kalbėjimo intonaciją.</p>	<p>Savarankiškai analizuoja ir interpretuoja, argumentuotai vertina įvairaus pobūdžio sakytinių tekstų turinį. Sistemiškai tikslingai kalba monologu, konstruktyviai dalyvauja įvairiuose pokalbiuose, diskusijose. Kalbėdamas ir klausydamas atsižvelgia į adresatą. Tiksliai, aiškiai informuoja, paaiškina sąvokas. Laikydamasis numatytų kriterijų pristato objektą ar veiklą, pasako kalbą. Laikosi bendrinės kalbos normų, tikslingai derina kalbėjimo intonaciją.</p>
Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas (B)			
<p>Silpnai suvokia grožinį ir negrožinį tekstą, silpnai analizuoja ir interpretuoja, nesiremia kultūriniu kontekstu, silpnai kuria įvairaus funkcinio stiliaus tekstus. Padedamas randa tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją. Nusako esminius grožinio ir negrožinio teksto, prozos, poezijos požymius. Įvardija</p>	<p>Patenkinamai/pakankamai patenkinamai suvokia grožinį ir negrožinį tekstą, analizuoja ir interpretuoja, remiasi kultūriniu kontekstu, kuria įvairaus funkcinio stiliaus tekstus. Naudodamasis pagalba randa tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją. Nusako esminius grožinio ir</p>	<p>Gerai/pakankamai gerai suvokia grožinį ir negrožinį tekstą, geba analizuoti ir interpretuoti, remiasi kultūriniu kontekstu, kuria įvairaus funkcinio stiliaus tekstus. Konsultuodamasis randa tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją. Nusako esminius grožinio ir negrožinio teksto, prozos, poezijos požymius. Įvardija</p>	<p>Puikiai/labai gerai suvokia grožinį ir negrožinį tekstą, geba analizuoti ir interpretuoti, remiasi kultūriniu kontekstu, kuria įvairaus funkcinio stiliaus tekstus. Savarankiškai randa tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją. Nusako esminius grožinio ir negrožinio teksto, prozos, poezijos požymius. Apibūdina</p>

<p>pagrindinius veikėjus, vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius. Nusako bent vieną aiškiai tekste pateiktą įvykį, nurodo lengvai numanomą veiksmo vietą ir laiką. Pasako, apie ką tekste kalbama, kai tema labai aiškiai atskleista.</p>	<p>negrožinio teksto, prozos, poezijos požymius. Įvardija veikėjus, vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius Nusako įvykių seką, nurodo lengvai numanomą veiksmo vietą ir laiką. Suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą. .</p>	<p>veikėjus, vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius Nusako įvykių seką, nurodo lengvai numanomą veiksmo vietą ir laiką. Suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą, randa sakiniu išreikštą pagrindinę mintį.</p>	<p>veikėjus, vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius Nusako įvykių seką, atrinkdamas detales, būdingas įvykiui, reiškiniui; nurodo lengvai numanomą veiksmo vietą ir laiką. Suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą, randa sakiniu išreikštą pagrindinę mintį.</p>
<p>Rašymas ir teksto kūrimas (C)</p>			
<p>Pagal pavyzdį kuria kelių sakinių pasakojimą. Tema menkai/iš dalies suvokta, nukrypstama nuo pagrindinės minties. Pasirinkti aspektai nepadedą atskleisti temos / pasirinktas vienas aspektas, bet menkai nagrinėjamas / negebama išskirti aspektų. Teiginiai pagrįsti / argumentai formalūs, paviršutiniški. Yra bandymų argumentuoti, tačiau daugiausia pasakojama / atpasakojama / tuščiažodžiaujama.</p>	<p>Naudodamasis pagalbine medžiaga (paveikslėlių serija, pasakojimo pradžia) kuria rišlų kelių sakinių pasakojimą. Tema suvokta paviršutiniškai arba iš dalies. Pasirinkti aspektai iš dalies išplėtoti / vienas kitam prieštarauja / pasirinktas vienas aspektas, jis išnagrinėtas paviršutiniškai. Teiginiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Ne visi argumentai tinkami, svarūs, esama jų atsitiktinumo.</p>	<p>Kuria rišlų kelių sakinių pasakojimą. Tinkamai suvokia temą. Pasirinkti aspektai analizuojami, bet pasitaiko paviršutiniškumo / pasirinktas tik vienas aspektas, tačiau jis išsamiai ir tinkamai išnagrinėtas. Daugeliu atveju teiginiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Argumentų pakanka. Jie tinkami ir svarūs.</p>	<p>Kuria rišlų pasakojimą siekdamas sudominti. Puikiai/gerai suvokia temą, ją plėtoja kryptingai, išryškinamas jos aktualumas. Pasirinkti tinkami aspektai, teiginiai puikiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Argumentai parinkti taikliai, jų parinkimas rodo mokinio išprusimą, konteksto išmanymą. Visi teiginiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Argumentų pakanka. Jie tinkami ir svarūs.</p>
<p>Kalbos pažinimas (D)</p>			
<p>Pagal pavyzdį iš vieno žodžio padaro kitą su dažniausiai vartojamais priešdėliais. Naudodamasis pagalbine medžiaga, skiria sakinių nuo pavienių žodžių. Pagal prasmę įterpia</p>	<p>Atpažįsta žodžius su dažnai vartojamais priešdėliais ir priesagomis ir pagal analogiją taiko sudarydamas naujus žodžius. Skiria sakinių nuo pavienių žodžių. Iš duotų žodžių sudaro ir užrašo</p>	<p>Paaiškina ir pagal pavyzdį taiko žodžių kaitymo ir darybos būdus. Skiria sakinių nuo pavienių žodžių, kelia sakinių žodžiams klausimus. Sudaro ir vartoja tiesioginius, klausiamuosius,</p>	<p>Paaiškina ir taiko žodžių kaitymo ir darybos būdus; iš vieno žodžio padaro kitą su priešdėliais, priesagomis. Paaiškina, kaip sakinių žodžiai yra tarpusavyje susiję, keldamas sakinių</p>

žodį sakinyje derindamas galūnę. Sudaro tiesioginius sakinius, kai yra suteikiama pagalba. Pagal pavyzdį sakinyje randa žodžius, atsakančius į klausimus kas? ką veikia?	tiesioginį sakinį, derindamas galūnes. Sudaro klausiamuosius sakinius, kai yra suteikiama pagalba. Sakinyje randa žodžius, atsakančius į klausimus kas? ką veikia?	skatinamuosius sakinius. Atpažįsta sakinio žodžius, nusakančius veikėją ir jo atliekamą veiksmą.	žodžiams klausimus. Savarankiškai sudaro ir tinkamai vartoja tiesioginius, klausiamuosius, skatinamuosius sakinius, taisyklingai juos intonuoja.
---	---	--	---

Kalbos pažinimo (gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos) vertinimas 200 žodžių apimties tekste.

Klaidų skaičius	Balai
1	10
2	9
3	8
4–5	7
6–7	6
8–9	5
10–11	4
12–14	3
15–17	2
18–20	1
21 ir daugiau	0

III klasė

Aprašant pasiekimų lygių požymius, naudojamos šios mokinių pasiekimų lygius rodančios skalės:

- **kognityvinių** gebėjimų kokybės: *įvardija (atpažįsta, randa)* – mokinys atlieka informacijos atkūrimo, identifikavimo, radimo užduotis; *aptaria (apibūdina)* – mokinys nusako objekto ar reiškinių esminius bruožus, savybes, požymius, sąsajas su kitais objektais ar reiškiniais; *apibendrina* – mokinys padaro išvadą, remdamasis tekstais, kontekstais, pagrįstais duomenimis, faktais; *analizuoja* – mokinys randa reikiamus požymius, savybes, charakteristikas ar parametrus, skaido į dalis, apmąsto, svarsto, kaip kuriama prasmė; *interpretuoja* – mokinys komentuoja dalyko (teksto, sąvokos, teorijos, meno kūrinio) prasmę, atskleidžia savitą literatūros kūrinio (meninio teksto), spektaklio, filmo, paveikslo ir pan. prasmę; *vertina* – mokinys išsako savo nuomonę apie tam tikrą dalyką (kūrinį, faktą, reiškinį ir kt.), aptaria ir kitų nuomones, polemizuoja; *kuria* – mokinys kelia idėjas, siūlo problemų sprendimus, kuria sakytinius, rašytinius, multimodalius tekstus, lanksčiai naudodamas kūrybos būdus ir priemones, tobulina, pristato ir dalijasi kūrybos rezultatais;
- **metakognityvinių** gebėjimų kokybės: *stebi savo kalbinę veiklą* – mokinys nurodo, ką ir kaip atliko (klausė, kalbėjo, skaitė, rašė), kas buvo aišku ar neaišku, palygina su ankstesne patirtimi; *apmąsto savo kalbinę veiklą* – mokinys argumentuotai aptaria, kas ir kaip jam sekėsi, kokių problemų kilo, ką reikėtų tobulinti; *kelia tikslus* – mokinys numato, kaip tobulins savo kalbinius gebėjimus; *planuoja* – mokinys susidaro nuoseklų konkrečios kalbinės veiklos (pvz., skaitymo) arba gebėjimo (pvz., aiškinamojo teksto kūrimo) tobulinimo planą; savarankiškumo: *padedamas (kai yra suteikiama pagalba)* – mokinys atlieka užduotį, dalyvaujant ar procesą moderuojant mokytojui; *naudodamasis netiesiogine pagalba* (papildomai pateikta medžiaga, pateiktais kriterijais; atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus ir pan.); *konsultuodamasis* – mokinys atlieka užduotį, tikslingai klausdamas ar prašydamas patarimų, pasitardamas su kitais; *savarankiškai* – užduotį atlieka be pagalbos, susidūręs su kliūtimis, randa būdų jas įveikti;
- **sistemiškumo**: *fragmentiškai (kartais, kai kuriuos)* – mokinys žinias ir gebėjimus demonstruoja atsitiktiniais pavieniais atvejais; *iš dalies (dalį)* – mokinys žinias ir gebėjimus demonstruoja retai (mažiau negu pusę vertinamų atvejų); *daugeliu atvejų* – mokinys žinias ir

<p>gebėjimus demonstruoja dažnai (daugiau negu pusę vertinamų atvejų); <i>sistemiškai (nuosekliai)</i> – mokinys žinias ir gebėjimus demonstruoja pastoviai, nuolat;</p> <p>o konteksto: <i>artima (pažįstama aplinka), įprastas (žinomas) kontekstas</i> – mokinys taiko žinias ir gebėjimus, atlikdamas jam gerai žinomos tematikos užduotis, kurios yra analogiškos anksčiau atliktoms užduotims; <i>naujas kontekstas</i> – mokinys taiko žinias ir gebėjimus, atlikdamas jam mažiau žinomos tematikos užduotis, kurios skiriasi nuo anksčiau atliktų užduočių (kitoks formatas, nežinomas tekstas, kiti kontekstai ir pan.).</p>			
<p><i>Kalbėjimas, klausymas ir sąveika (A)</i></p>			
<p>Analizuoja ir interpretuoja sakinį tekstą, paaiškina jo įtaką kontekstui.</p>	<p>Analizuoja ir interpretuoja sakinį tekstą, atskleidžia konteksto ir pasirinkto kalbos žanro įtaką teksto prasmei.</p>	<p>Analizuoja ir interpretuoja sakinį tekstą, atskleidžia konteksto, kalbos ir pasirinkto kalbos žanro įtaką teksto prasmei.</p>	<p>Analizuoja ir interpretuoja sakinį tekstą, atskleidžia kalbos, teksto, tikslo, konteksto ir adresato ryšį teksto prasmei. Palygina skirtingų žanrų tekstus turinio požiūriu.</p>
<p>Vertina klausomo teksto turinį, išvadas pagrindžia tekstu.</p>	<p>Argumentuotai vertina klausomo teksto turinį, kalbėjimo kultūrą, kalbėtojo intencija.</p>	<p>Argumentuotai vertina idėjas ir požiūrius, tekstų struktūros, kalbos ir stilistikos panašumus bei skirtumus.</p>	<p>Argumentuotai vertina idėjas ir požiūrius, tekstų struktūros, kalbos ir stilistikos panašumus bei skirtumus, kalbos poveikį adresatui, adresanto santykį su adresatu.</p>
<p>Kalba, dalyvauja, klausia, atsako, kelia problemas, svarsto, argumentuoja naudodamasis priemonėmis. Bendrauja, rengia pristatymus, sako kalbas, pateikia pavyzdžių. Išsako požiūrį, vertina.</p>	<p>Kalba, dalyvauja, klausia, atsako, kelia problemas, svarsto, argumentuoja naudodamasis priemonėmis. Bendrauja, rengia pristatymus, sako kalbas, pateikia pavyzdžių. Išsako požiūrį, vertina.</p>	<p>Tikslingai kalba, konstruktyviai dalyvauja pokalbiuose, pradeda, plėtoja ir apibendrina pokalbį, tinkamai reiškia argumentuotą (ne)pritarimą. Tikslingai naudojami priemonėmis Bendrauja, tikslingai pasirenka turinį. Sako tinkamos struktūros kalbas, paremia tinkamais pavyzdžiais, polemizuoja, remiasi šaltiniais.</p>	<p>Tikslingai kalba, konstruktyviai dalyvauja pokalbiuose, pradeda, plėtoja ir apibendrina pokalbį, tinkamai reiškia argumentuotą (ne)pritarimą, naudoja tinkamus būdus ir priemones. Bendrauja, tikslingai pasirenka turinį, prisitaiko prie poreikių ir reakcijų Rengia pristatymus, sako kalbas, tinkamai argumentuoja, polemizuoja, tikslingai remiasi šaltiniais.</p>
<p>Daugeliu atvejų laikosi bendrinės lietuvių kalbos normų, pasitikrina. Kalba tinkama intonacija, turtina kalbą.</p>	<p>Laikosi bendrinės lietuvių kalbos normų, pasitikrina. Kalba tinkama intonacija, turtina kalbą.</p>	<p>Laikosi bendrinės lietuvių kalbos normų, pasitikrina. Pasirenka tinkamą kalbinę raišką, turtina kalbą.</p>	<p>Laikosi bendrinės lietuvių kalbos normų, pasitikrina. Pasirenka tinkamą kalbinę raišką; paisyti stiliaus reikalavimų,</p>

			turtina kalbą ir kūrybiškai ją vartoja.
Numato kalbėjimo gebėjimų tobulinimo sritis ir išsikelia mokymosi tikslus Klausosi aktyviai; užsirašo svarbiausius teiginius. Išklausęs kalbą atkuria jos dalis; plėtoja pokalbį Tikslingai naudojami strategijomis.	Numato kalbėjimo gebėjimų tobulinimo sritis ir išsikelia mokymosi tikslus Klausosi aktyviai; užsirašo svarbiausius teiginius ir pasižymi jų ryšį; išklausęs kalbą atkuria jos dalis; plėtoja pokalbį. Tikslingai taiko strategijas.	Numato kalbėjimo gebėjimų tobulinimo sritis, išsikelia mokymosi tikslus ir numato, kaip jų siekti. Klausosi aktyviai: schema pavaizduoja kalbos tezės, užsirašo esminius žodžius; plėtoja pokalbį. Tikslingai taiko strategijas.	Apmąsto veiklą. Klausosi aktyviai: schema pavaizduoja kalbos tezės ir ją pagrindžiančių minčių ryšį, užsirašo esminius žodžius, paaiškina, kaip tezė buvo išdėstyta; plėtoja pokalbį. Tikslingai ir kūrybiškai taiko strategijas.
<i>Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas (B)</i>			
Skaito tikslingai, pasirenka tinkamus būdus. Skaito įvairius tekstus; paaiškina savo pasirinkimus, nurodo asmeninę skaitymo reikšmę. Tikslingai naudojami šaltiniai. Vertina šaltinių tinkamumą. Sistemina informaciją iš vieno šaltinio. Atpažįsta poveikio atvejus, kai kuriuos paaiškina.	Skaito tikslingai, pasirenka tinkamus skaitymo būdus. Perteikia idėjas. Skaito įvairius tekstus, daugeliu atvejų paaiškina pasirinkimus, reflektuoja. Tikslingai ir tinkamai naudojami šaltiniai. Vertina šaltinių tinkamumą, dalį vertinimų pagrindžia. Sistemina informaciją iš kelių šaltinių, kai kuriais atvejais ją tikrina, lygina. Atpažįsta poveikio atvejus, dalį jų paaiškina.	Skaito tikslingai, pasirenka tinkamus skaitymo būdus. Raiškiai skaito grožinius tekstus. Skaito įvairius tekstus, argumentuoja pasirinkimus, reflektuoja. Tikslingai ir atsakingai naudojami įvairiais šaltiniais. Vertina informacijos šaltinių tinkamumą, vertinimus pagrindžia. Sistemina informaciją iš kelių šaltinių, ją tikrina, lygina. Atpažįsta poveikio atvejus, juos paaiškina.	Skaito tikslingai , pasirenka tinkamus skaitymo būdus. Raiškiai skaito grožinius tekstus, įtaigiai perteikia idėjas. Skaito įvairius tekstus, svariai argumentuoja, išsamiai reflektuoja. Tikslingai , atsakingai naudojami šaltiniais, teikia mokymosi pagalbą kitiems. Vertina šaltinius, svariai pagrindžia. Sistemina informaciją iš kelių šaltinių, lygina. Atpažįsta prieštarinę informaciją, išsamiai paaiškina.
Analizuodamas remiasi kai kuriomis žiniomis. Aptaria esmines kalbos ypatybes. Nurodo kai kuriuos tekstų panašumus ar skirtumus. Aptaria lengvai atpažįstamus dalykus; vertina veikėjus. Konsultuodamasis palygina, kai kuriuos teiginius pagrindžia. Aptaria tekstų kalbos ypatybes. Padedamas	Analizuodamas iš dalies remiasi žiniomis. Aptaria esmines kalbos ypatybes. Nurodo kai kuriuos tekstų panašumus ar skirtumus, dalį jų paaiškina. Palygina nežinomų tekstų veikėjus keliais aspektais, dalį teiginių pagrindžia. Aptaria kalbos ypatybes. Konsultuodamasis nurodo lengvai	Analizuodamas remiasi žiniomis. Analizuoja kalbos ypatybes. Palygina tekstus. Kryptingai analizuoja ir interpretuoja kūrinius. Analizuoja tekstų kalbos ypatybes. Lygina tekstus raiškos požiūriu, pagrindžia. Suformuluoja teksto temą, problemą, pagrindinę mintį, vertybes, siedamas su	Analizuodamas tikslingai remiasi žiniomis. Išsamiai analizuoja. Palygina tekstus, detalai pagrindžia. Kryptingai ir išsamiai analizuoja, kūrybiškai interpretuoja kūrinius, siedamas su kontekstais; analizuodamas argumentuotai vertina. Detalai palygina, svariai pagrindžia.

<p>nurodo raiškos panašumą ar skirtumą, kai kuriais atvejais paaiškina. Atpažįsta kai kurias perkeltines reikšmes. Nurodo intencijas, tikslus, požiūrius. Suformuluoja teksto temą, konsultuodamasis išskiria problemą, pagrindinę mintį. Padedamas rengia projektus. Analizuodamas fragmentiškai vartoja sąvokas. Skaitydamas žinomus tekstus, fragmentiškai aptaria lengvai atpažįstamus dalykus.</p>	<p>atpažįstamus lyginamų tekstų raiškos panašumus ar skirtumus, dalį jų paaiškina. Paaiškina lengvai atpažįstamas perkeltines reikšmes. Nurodo intencijas ir pan. Suformuluoja teksto temą, iš dalies – pagrindinę mintį, įvardija vertybes, priežastis ir pasekmes. Palygina tekstus keliais aspektais, dalį teiginių pagrindžia. Konsultuodamasis rengia tiriamuosius, kūrybinius projektus. Analizuodamas tekstus tinkamai vartoja sąvokas.</p>	<p>kontekstais. Palygina tekstus keliais aspektais, teiginius pagrindžia. Rengia tiriamuosius bei kūrybinius projektus.</p>	<p>Palygina tekstus keliais aspektais, siedamas su kontekstais, teiginius išsamiai pagrindžia. Rengia tiriamuosius bei kūrybinius projektus. Analizuodamas ir interpretuodamas tinkamai ir pagrįstai vartoja sąvokas. Skaitydamas pagrįstai ir išsamiai analizuoja ir interpretuoja kontekstus.</p>
<p>Remdamasis patirtimi, vertina kūrybinius, kai kuriuos teiginius pagrindžia, atsako į klausimus. Kritiškai vertina tekstus keliais aspektais; kai kuriuos vertinimus pagrindžia.</p>	<p>Remdamasis patirtimi, vertina kūrybinius, dalį teiginių pagrindžia, diskutuoja; konsultuodamasis paaiškina kūrybinių reikšmę. Kritiškai vertina tekstus keliais aspektais; dalį vertinimų pagrindžia.</p>	<p>Remdamasis kriterijais, patirtimi, vertina kūrybinius, teiginius pagrindžia, argumentuotai diskutuoja; aptaria kūrybinių reikšmę. Kritiškai vertina tekstus įvairiais aspektais; vertinimus pagrindžia.</p>	<p>Remdamasis kriterijais, patirtimi, vertina kūrybinius, teiginius svariai pagrindžia, argumentuotai, įtaigiai diskutuoja, polemizuoja; išsamiai aptaria kūrybinių reikšmę. Kritiškai vertina tekstus; ai pagrindžia.</p>
<p>Kelia hipotezes, siekia suprasti teksto visumą. Naudodamasis pagalba analizuoja ir interpretuoja tekstą. Remdamasis pagalba įvardija ir su mokytoju aptaria sunkumus, taiko strategijas. Analizuodamas taiko kai kurias strategijas. Planuoja kai kurias veiklas; fragmentiškai dalyvauja diskusijose, atsako į nesudėtingus klausimus, įsivertina.</p>	<p>Kelia hipotezes, siekia suprasti teksto visumą, konsultuojasi aiškindamasis. Konsultuodamasis analizuoja ir interpretuoja tekstą, įvardija ir aiškinasi sunkumus, taiko strategijas. Analizuodamas taiko dalį strategijų. Planuoja dalį veiklų; dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, įsivertina.</p>	<p>Kelia pagrįstas hipotezes. Kryptingai ir nuosekliai analizuoja ir interpretuoja tekstą. Įvardija ir analizuoja sunkumus, taiko strategijas. Planuoja veiklas; aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į įvairaus sudėtingumo klausimus, įsivertina.</p>	<p>Kelia pagrįstas hipotezes. Detaliai analizuoja tekstus; teikia pagalbą kitiems. Kryptingai ir nuosekliai analizuoja ir interpretuoja tekstą, konsultuoja kitus. Įvardija ir analizuoja sunkumus, taiko strategijas, padeda kitiems. Atsakingai ir lanksčiai planuoja veiklas; aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, įsivertina; konsultuoja kitus.</p>

Atpažįsta ir įvardija kai kuriuos reiškinius, požiūrius; paaiškina kai kurių jų poveikį.	Atpažįsta, įvardija reiškinius, požiūrius, įsitikinimus, šiuolaikines subkultūras; kai kuriuos jų aptaria, paaiškina dalies jų poveikį.	Analizuoja ir interpretuoja reiškinius, požiūrius ir įsitikinimus, šiuolaikines subkultūras; juos kritiškai vertina ir apmąsto jų poveikį.	Išsamiai analizuoja ir interpretuoja reiškinius, požiūrius, šiuolaikines subkultūras; juos lygina, kritiškai vertina ir apmąsto jų poveikį.
Skatinamas dalyvauja įvairioje veikloje kaip stebėtojas, interpretuotojas.	Dalyvaudamas įvairiose veiklose, atskleidžia kai kuriuos polinkius bei gebėjimus kaip stebėtojas, interpretuotojas.	Dalyvaudamas įvairiose veiklose, atskleidžia savo polinkius bei gebėjimus kaip aktyvus stebėtojas, interpretuotojas, atlikėjas, kūrėjas.	Aktyviai ir sistemingai dalyvaudamas veiklose, atskleidžia savo polinkius bei gebėjimus kaip aktyvus stebėtojas, atlikėjas, kūrėjas.
<i>Rašymas ir teksto kūrimas (C)</i>			
Rašo tikslingai, tikslingai įterpia kontekstą. Kuria įvairių žanrų tekstus, nurodo sąsajas, vartoja dalykinę kalbą, sąvokas ir terminus. Išsako požiūrį, argumentuoja. Tinkamai pasirenka kalbinės raiškos priemones.	Rašo tikslingai ir lanksčiai, tikslingai įterpia kontekstą Kuria įvairių žanrų aiškinamojo pobūdžio tekstus; tikslingai taiko pasirinktus aiškinimo būdus Išsako savo požiūrį, argumentuoja pagrindžia savo požiūrį, polemizuoja apibendrina ir daro išvadas, remiasi įvairiais šaltiniais. Tinkamai pasirenka kalbinės raiškos ir kitas priemones.	Rašo tikslingai ir lanksčiai, tikslingai įterpia kontekstą. Kuria įvairių žanrų tekstus; tikslingai taiko sudėtingesnius aiškinimo būdus, pagrindžia pasirinkimą. Išsako požiūrį, argumentuoja tikslingai remdamasis įvairiais šaltiniais. Kuria tekstus, pagrindžia požiūrį, polemizuoja, apibendrina ir daro išvadas, remiasi įvairiais šaltiniais. Tinkamai pasirenka kalbinės raiškos ir kitas priemones.	Rašo tikslingai. Numato ir įvertina adresato poreikius. Tikslingai ir kūrybiškai įterpia pasakojimą, aprašymą. Kuria įvairių žanrų tekstus, remdamasis kontekstais; taiko sudėtingesnius aiškinimo būdus, pagrindžia jų pasirinkimą. Išsako požiūrį, argumentuoja remdamasis įvairiais šaltiniais, lygindamas tekstus pateikia autorines išvalgas, apibendrina ir daro išvadas. Numato poveikį adresatui ir tikslingai pasirenka priemones.
Kurdamas tekstus laikosi pagrindinių reikalavimų, paiso esminių stiliaus reikalavimų; laikosi bendrinės kalbos normų.	Kurdamas tekstus laikosi reikalavimų. Pasirenka tinkamą kalbinę raišką, paiso stiliaus reikalavimų; laikosi bendrinės kalbos normų.	Kuria įvairius tekstus kūrybiškai taikydamas reikalavimus. Pasirenka tinkamą kalbinę raišką, paiso stiliaus reikalavimų ir siekia individualumo; laikosi bendrinės kalbos normų.	Kuria tekstus kūrybiškai taikydamas reikalavimus. Rašydamas tiriamąjį darbą pasirenka tinkamą struktūrą, kalbinę raišką, paiso stiliaus reikalavimų ir siekia individualumo; laikosi bendrinės kalbos normų.

		Tikslingai susieja tekstą ir iliustracinę medžiagą.	Tikslingai susieja tekstą ir iliustracinę medžiagą.
Planuoja tinkamas strategijas. Redaguoja tekstą. Numato tobulintinas rašymo gebėjimų sritis, išsikelia tikslus ir numato, kaip jų sieks.	Planuoja ir taiko tinkamas strategijas. Redaguoja tekstą, įsivertina gebėjimus, juos tobulina.	Planuoja ir rašo, taiko asmeniškai tinkamas strategijas. Redaguoja tekstą. Adekvačiai vertina savo gebėjimus, kryptingai juos tobulina.	Planuoja, taiko asmeniškai tinkamas strategijas. Redaguoja tekstą. Adekvačiai vertina savo gebėjimus, kryptingai juos tobulina.
<i>Kalbos pažinimas (D)</i>			
Konsultuodamasis taiko įgytas žinias, fragmentiškai turtina savo žodyną.	Taiko įgytas žinias. Daugeliu atvejų taiko įgytas leksikos, žodžių darybos žinias, turtina savo žodyną.	Taiko įgytas žinias, turtina savo žodyną.	Apibendrina ir sistemaiškai taiko įgytas žinias, tikslingai turtina savo žodyną.
Konsultuodamasis taiko sintaksės žinias, vartodamas žinomas konstrukcijas.	Taiko įgytas sintaksės žinias, taisyklingai vartodamas žinomas konstrukcijas. Turtina savo kalbą. Konsultuodamasis taiko visas skyrybos taisykles atpažįstamosiose situacijose.	Taiko įgytas sintaksės žinias, taisyklingai ir atsakingai vartodamas kalbą nežinomose situacijose. Taiko visas skyrybos taisykles atsakingai vartodamas kalbą nežinomose situacijose.	Apibendrina ir sistemaiškai taiko įgytas sintaksės žinias, taisyklingai vartodamas kalbą nežinomose situacijose. Sąmoningai ir sistemaiškai taiko skyrybos taisykles atsakingai vartodamas kalbą.
Pateikia neišplėtotą tyrimo aprašą pagal sutartą formą. Naudodamasis pagalba stebi kalbos reiškinius, apibūdina vertimų kalbą. Konsultuodamasis naudojami įvairiais šaltiniais.	Pateikia tyrimo aprašą pagal sutartą formą. Analizuoja vertimų kalbą. Skatinamas naudoti įvairiais šaltiniais.	Pristato tyrimą pasirinkta forma. Sąmoningai ir tikslingai stebi kalbos reiškinius, analizuoja vertimų kalbą. Naudojasi įvairiais šaltiniais.	Kryptingai tyrinėja. Pristato tyrimą pasirinkta forma. Sąmoningai stebi kalbos reiškinius, analizuoja ir komentuoja vertimų kalbą. Atsakingai ir tikslingai naudojami įvairiais šaltiniais.
Apibūdina kalbos ryšį. Pateikia pavyzdžių.	Diskutuoja apie kalbos ryšį. Pateikia pavyzdžių.	Argumentuotai diskutuoja apie kalbos ryšį. Pateikia pavyzdžių.	Analizuoja, vertina ir argumentuotai diskutuoja apie kalbos ryšį. Pateikia pavyzdžių.
<i>Kūrybinių darbų vertinimas (I variantas)</i>			
Darbo tema suprasta ir atskleista fragmentiškai, ne visa medžiaga susijusi su tema, remiamasi tik vienu informacijos šaltiniu, darbui trūksta kryptingumo,	Darbo tema suprasta ir atskleista iš dalies, remiamasi bent vienu papildomu informacijos šaltiniu, bet ne visada tikslingai, įgyvendinta mažiau nei pusė kitų	Darbo tema suprasta ir atskleista, remiamasi keliais papildomais informacijos šaltiniais, įvairia vaizdo ir garso medžiaga, darbas	Darbo tema suprasta ir savitai, išsamiai atskleista, remiamasi įvairiais papildomais žodniais, vaizdo ir garso šaltiniais, pristatoma iš skirtingų perspektyvų,

įgyvendinti kai kurie turinio ir techniniai reikalavimai, laikomasi kai kurių rašybos ir skyrybos taisyklių.	turinio ir techninių reikalavimų, daroma esminių kalbos klaidų.	kryptingas, įgyvendinta daugelis kitų turinio ir techninių reikalavimų, pasitaiko kalbos klaidų.	įgyvendinti visi kiti turinio ir techniniai reikalavimai, pasitaiko viena kita kalbos klaida.
Kūrybinių darbų vertinimas (II variantas)			
Darbo tema suprasta ir atskleista fragmentiškai, dalis straipsnio medžiagos susijusi su tema, remiamasi vienu informacijos šaltiniu, vyrauja citatos; teksto pavadinimas iš dalies atitinka temą; paisoma kai kurių rašybos ir skyrybos taisyklių. Pristatytos kultūros portalo idėjos atitinka vieną kitą jam būdingą požymį.	Darbo tema suprasta ir atskleista iš dalies, straipsnyje remiamasi bent vienu papildomu informacijos šaltiniu, bet ne visada tikslingai; samprotaujama perfrazuojant skaitytų šaltinių teiginius, teksto pavadinimas atitinka temą, daroma esminių kalbos ir korektūros klaidų. Pristatytos kultūros portalo idėjos iš dalies atitinka jam būdingus požymius.	Darbo tema suprasta ir atskleista, straipsnyje tinkamai remiamasi keliais papildomais žodniais ir vaizdiniais informacijos šaltiniais, jie kryptingai analizuojami, vertinami; teksto pavadinimas atitinka temą, pasitaiko kalbos ir korektūros klaidų. Pristatytos kultūros portalo idėjos atitinka jam būdingus požymius.	Darbo tema suprasta ir savitai, išsamiai atskleista, remiamasi papildomais žodniais ir vaizdiniais šaltiniais, jie detalai analizuojami, vertinami, pristatomi skirtingi požiūriai; teksto pavadinimas patraukiantis skaitytojo dėmesį; pasitaiko viena kita kalbos ar korektūros klaida. Pristatytos idėjos originalios, atitinka jam būdingus požymius.

2.3. ANGLŲ KALBA (I)

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
<p><u>Klausymas</u> Minimaliai supranta paprastas instrukcijas, nesudėtingą techninę informaciją pažįstama tema, adaptuotų garsinių grožinių/knygų pagrindines mintis. Dažnai prireikia pagalbos.</p> <p><u>Skaitymas</u> Minimaliai supranta ilgesnes detalias instrukcijas/tekstus, ribotai naudoja supratimo strategija.</p> <p><u>Kalbėjimas</u> Minimaliai atlieka užduotis, suteikus pagalbą. Žodyno pakanka tik kai kurioms mintims išreikšti programos temomis.</p> <p><u>Rašymas</u> Minimaliai atlieka produkavimo raštu užduotis, prireikia pagalbos. Žodyno pakanka tik kai kurioms pagrindinėms mintims išreikšti.</p>	<p><u>Klausymas</u> Iš dalies supranta paprastas instrukcijas, pažįstama tema. Pagalbos prireikia atliekant sudėtingesnes užduotis.</p> <p><u>Skaitymas</u> Iš dalies supranta ilgesnes detalias instrukcijas/tekstus, kartais prireikia pagalbos, kad rastų specifinę informaciją.</p> <p><u>Kalbėjimas</u> Iš dalies atlieka užduotis, Pagalbos prireikia, atliekant sudėtingesnes užduotis.</p> <p><u>Rašymas</u> Iš dalies atlieka užduotis, nors kartais pasitaiko trūkumų. Iš esmės pakanka žodyno išreikšti mintis įvairiomis programos temomis.</p>	<p><u>Klausymas</u> Supranta paprastas instrukcijas/techninę informaciją pažįstama tema, adaptuotų garsinių grožinių/knygų pagrindines mintis/detales.</p> <p><u>Skaitymas</u> Supranta ilgesnes detalias instrukcija/tekstus, randa tikslinės temos specifinę informaciją, detaliai supranta tekstų pagrindines mintis/ detales.</p> <p><u>Kalbėjimas</u> Detaliai žodžiu apibūdina platų spektrą dalykų; spontaniškai išplėtoja mintis, vartoja platų žodyną, /perfrazuoja. Leksines/gramatines struktūras beveik visuomet vartoja taisyklingai.</p> <p><u>Rašymas</u> Detaliai raštu apibūdina platų spektrą dalykų. Vartoja gana platų žodyną išreikšti mintis įvairiomis programos temomis. Leksines ir gramatines struktūras beveik visuomet vartoja taisyklingai.</p>	<p><u>Klausymas</u> Supranta visas instrukcijas/informaciją; garsinių/knygų pagrindines mintis/ detales. Savarankiškai atlieka visas užduotis.</p> <p><u>Skaitymas</u> Supranta visas pateiktas instrukcijas, visuomet randa tikslinės temos specifinę informaciją. Savarankiškai atlieka visas pateiktas užduotis.</p> <p><u>Kalbėjimas</u> Savarankiškai atlieka visas užduotis/detaliai apibūdina platų spektrą faktinę informaciją, išreiškia nuomonę / spontaniškai išplėtoja mintis. Vartoja sudėtingesnes gramatines struktūras/ platų žodyną, laisvai perfrazuoja.</p> <p><u>Rašymas</u> Savarankiškai atlieka visas užduotis/vartoja platų žodyną, laisvai perfrazuoja. išreikšti mintis įvairiomis programos temomis.</p>
III klasė			
<p><u>Klausymas:</u> Minimaliai supranta instrukcijas; minimaliai supranta klausomo audio</p>	<p><u>Klausymas:</u> Iš dalies supranta instrukcijas; iš dalies supranta klausomo audio teksto siužetą.</p>	<p><u>Klausymas:</u> Supranta instrukcijas, nurodymus; supranta klausomo audio teksto siužetą.</p>	<p><u>Klausymas:</u> Supranta visas pateiktas instrukcijas, pokalbius; visuomet supranta klausomo audio teksto</p>

<p>teksto siužetą.</p> <p>Skaitymas: Minimaliai supranta detalias rašytines instrukcijas; tik suteikus pagalbą, randa specifinę informaciją tekstuose; minimaliai suvokia grožinio ir publicistinio teksto pagrindines mintis.</p> <p>Kalbėjimas: Minimaliai atlieka produkavimo žodžiu užduotis. Užduotis atlieka suteikus pagalbą. Žodyno pakanka tik kai kurioms mintims išreikšti programos temomis. Leksines ir gramatines struktūras vartoja iš dalies taisyklingai. Ne visuomet tinkamai pasirenka neutralų ir (pusiau) oficialų registrą. Tartis ir intonavimas gali trukdyti suprasti, ką norima pasakyti.</p> <p>Rašymas: Atliekant užduotis, kartais prireikia pagalbos. Tekstą lape išdėsto iš dalies tinkamai. Žodyno pakanka tik kai kurioms pagrindinėms mintims išreikšti programos temomis. Leksines ir gramatines struktūras vartoja iš dalies taisyklingai. Ne visuomet tinkamai pasirenka neutralų ir (pusiau) oficialų registrą.</p>	<p>Pagalbos prireikia atliekant sudėtingesnes užduotis.</p> <p>Skaitymas: Iš dalies supranta detalias rašytines instrukcijas; kartais prireikia pagalbos, kad rastų specifinę informaciją tekstuose; iš dalies suvokia grožinio ir publicistinio teksto pagrindines mintis.</p> <p>Kalbėjimas: Iš dalies atlieka produkavimo žodžiu užduotis. Pagalbos prireikia, atliekant sudėtingesnes užduotis. Iš esmės pakanka žodyno išreikšti mintis įvairiomis programos temomis. Leksines ir gramatines struktūras vartoja iš esmės taisyklingai. Neutralų ir (pusiau) oficialų registrą naudoja dažniausiai tinkamai.</p> <p>Rašymas: Iš dalies atlieka produkavimo raštu užduotis. Tekstą lape išdėsto tinkamai, nors kartais pasitaiko trūkumų. Iš esmės pakanka žodyno išreikšti mintis įvairiomis programos temomis. Leksines ir gramatines struktūras vartoja iš esmės taisyklingai. Neutralų ir (pusiau) oficialų registrą naudoja dažniausiai tinkamai.</p>	<p>Skaitymas: Supranta detalias rašytines instrukcijas; randa specifinę informaciją tekstuose, skiria faktą ir nuomonę; detaliai supranta tekstus; suvokia grožinio ir publicistinio teksto pagrindines mintis, detales.</p> <p>Kalbėjimas: Detaliai žodžiu apibūdina platų spektrą dalykų. Vartoja gana platų žodyną, perfrazuoja siekiant išvengti pasikartojimo. Leksines ir gramatines struktūras beveik visuomet vartoja taisyklingai. Tinkamai naudoja neutralų ir (pusiau) oficialų registrą. Tartis ir intonavimas leidžia suprasti, ką norima pasakyti.</p> <p>Rašymas: Detaliai raštu aprašo įvairius įvykius. Tekstą lape išdėsto tinkamai. Vartoja gana platų žodyną išreikšti mintis įvairiomis programos temomis. Leksines ir gramatines struktūras beveik visuomet vartoja taisyklingai. Tinkamai naudoja neutralų ir (pusiau) oficialų registrą.</p>	<p>siužetą. Savarankiškai atlieka visas užduotis.</p> <p>Skaitymas: Supranta visas pateiktas detalias rašytines instrukcijas; visuomet randa specifinę informaciją tekstuose, skiria faktą ir nuomonę; detaliai supranta tekstus; pilnai suvokia grožinio ir publicistinio teksto pagrindines mintis. Savarankiškai atlieka visas užduotis.</p> <p>Kalbėjimas: Savarankiškai atlieka visas produkavimo žodžiu užduotis. Vartoja pakankamai platų žodyną, laisvai perfrazuoja siekiant išvengti pasikartojimo. Taisyklingai vartoja retesnius žodžius ir sudėtingesnes gramatines struktūras išreikšti mintis įvairiomis programos temomis. Tikslingai renkasi neutralų ir (pusiau) oficialų registrą. Tartis ir intonavimas visuomet leidžia suprasti, ką norima pasakyti.</p> <p>Rašymas: Savarankiškai atlieka visas produkavimo raštu užduotis. Tekstą lape visuomet išdėsto tinkamai. Vartoja pakankamai platų žodyną, laisvai perfrazuoja siekiant išvengti pasikartojimo. Taisyklingai vartoja retesnius žodžius ir sudėtingesnes gramatines struktūras išreikšti mintis įvairiomis programos temomis. Tikslingai</p>
--	--	---	--

			renkasi neutralų ir (pusiau) oficialų registra.
--	--	--	---

2.4. MATEMATIKA

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I, III klasė			
<p>Naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba paprastose standartinėse situacijose atpažįsta ir teisingai vartoja pagrindines matematikos sąvokas, žymenis, objektus, modelius.</p> <p>Padedamas paprastose standartinėse situacijose sieja (atpažindamas ir suprasdamas, skaitydamas, rasdamas, paprasčiausiais atvejais transformuodamas į kitą pavidalą) įvairiais būdais (matematikos žymenimis, schemomis, lentelėmis, grafikais, diagramomis, tekstu ir t. t.) pateiktą matematinę informaciją, tiesiogiai taiko formules, savybes, sąryšius, atlieka standartines procedūras, naudojami formulių rinkiniu, skaičiuotuvu.</p> <p>Naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba paprasčiausiais atvejais modeliuoja tekste, įvairiose lentelėse, schemose, grafikuose pateiktą informaciją, taiko ir derina kelias (1–2) standartines procedūras, žinomus matematikos metodus ir modelius</p>	<p>Paprastose standartinėse situacijose savarankiškai atpažįsta ir teisingai vartoja pagrindines matematikos sąvokas, žymenis, objektus, modelius.</p> <p>Paprastose standartinėse situacijose savarankiškai sieja (atpažindamas ir suprasdamas, skaitydamas, rasdamas, paprasčiausiais atvejais transformuodamas į kitą pavidalą) įvairiais būdais (matematikos žymenimis, schemomis, lentelėmis, grafikais, diagramomis, tekstu ir t. t.) pateiktą matematinę informaciją, tiesiogiai taiko formules, savybes, sąryšius, atlieka standartines procedūras, naudojami formulių rinkiniu, skaičiuotuvu.</p> <p>Paprastais atvejais modeliuoja tekste, įvairiose lentelėse, schemose, grafikuose pateiktą informaciją, taiko ir derina kelias (1–2, o ypač įprastais atvejais – 3–4) standartines procedūras, žinomus matematikos metodus ir modelius</p>	<p>Nesudėtingose standartinėse situacijose savarankiškai atpažįsta ir teisingai vartoja matematines sąvokas, žymenis, objektus, modelius.</p> <p>Apibrėžia pagrindines matematikos sąvokas.</p> <p>Nesudėtingose standartinėse situacijose savarankiškai sieja (atpažindamas ir suprasdamas, skaitydamas, rasdamas, paprasčiausiais atvejais transformuodamas į kitą pavidalą) įvairiais būdais (matematikos žymenimis, schemomis, lentelėmis, grafikais, diagramomis, tekstu ir t. t.) pateiktą matematinę informaciją, taiko formules, savybes, sąryšius, atlieka standartines procedūras, naudojami formulių rinkiniu, skaičiuotuvu.</p> <p>Nesudėtingais atvejais modeliuoja tekste, įvairiose lentelėse, schemose, grafikuose pateiktą informaciją, taiko ir derina kelias (3–4) standartines procedūras, žinomus matematikos metodus ir modelius nesudėtingiems praktinio, kitų</p>	<p>Nestandartinėse situacijose savarankiškai atpažįsta ir teisingai vartoja matematines sąvokas, žymenis, objektus, modelius.</p> <p>Tiksliai apibrėžia matematikos sąvokas.</p> <p>Nestandartinėse situacijose savarankiškai sieja (atpažindamas ir suprasdamas, skaitydamas, rasdamas, paprasčiausiais atvejais transformuodamas į kitą pavidalą) įvairiais būdais (matematikos žymenimis, schemomis, lentelėmis, grafikais, diagramomis, tekstu ir t. t.) pateiktą matematinę informaciją, taiko formules, savybes, sąryšius, atlieka procedūras, naudojami formulių rinkiniu, skaičiuotuvu.</p> <p>Visais atvejais aiškiai ir tiksliai modeliuoja tekste, įvairiose lentelėse, schemose, grafikuose pateiktą informaciją, taiko ir derina kelias procedūras, žinomus matematikos metodus ir modelius įvairiems praktinio, kitų mokomųjų dalykų bei matematinio turinio uždaviniams spręsti.</p>

<p>standartines procedūras, žinomus matematikos metodus ir modelius paprastiesiems praktinio bei matematinio turinio uždaviniams spręsti. Konsultuodamasis paprasčiausiais atvejais performuluoja uždavinį matematikos terminais, žymenimis, paveikslais ar brėžiniais ir pan., atskleisdamas elementarios, supaprastintos problemos suvokimą, tinkamai nubraižo paveikslą, brėžinį. Naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba standartinėse paprasčiausiose situacijose išvelgia ar pasirenka tinkamą matematikos modelį ir jį pritaiko, suskaido uždavinį į atskiras dalis, bando argumentuoti kiekvienos dalies sprendimą. Naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba, įvertina paprastos probleminės užduoties sprendimui taikyto būdo, metodo tinkamumą, patikrina, ar rado teisingą, prasmingą atsakymą į iškeltą klausimą. Daro išvadas.</p>	<p>paprastiems praktinio bei matematinio turinio uždaviniams spręsti. Paprastais atvejais performuluoja uždavinį matematikos terminais, žymenimis, paveikslais ar brėžiniais ir pan., atskleisdamas elementarios, supaprastintos problemos suvokimą, tinkamai nubraižo, papildo paveikslą ar brėžinį. Standartinėse paprastose situacijose išvelgia ar pasirenka tinkamą matematikos modelį ir jį pritaiko, suskaido uždavinį į atskiras dalis, bando argumentuoti kiekvienos dalies sprendimą. Paprastais atvejais atlieka tyrimą, taikydamas galimybių perrinkimo strategiją, dalinio atvejo nagrinėjimo strategiją. Išnagrinėja bent vieną paprastos problemos nagrinėtiną atvejį, formuluoja išvadas ir atsakymus į paprastus klausimus. Padedamas įrodo paprastus teiginius, taikydamas tiesioginio įrodymo metodą, sprendimo nuo galo strategiją.</p>	<p>mokomųjų dalykų bei matematinio turinio uždaviniams spręsti. Nesudėtingais atvejais performuluoja uždavinį matematikos terminais, žymenimis, paveikslais ar brėžiniais ir pan., atskleisdamas pačios problemos suvokimą, tinkamai nubraižo, papildo paveikslą ar brėžinį. Nesudėtingose situacijose išvelgia ar pasirenka tinkamą matematikos modelį ir jį pritaiko, suskaido uždavinį į atskiras dalis, argumentuoja kiekvienos dalies sprendimą. Nesudėtingais atvejais atlieka tyrimą, taikydamas nuoseklaus galimybių perrinkimo strategiją, bendresnio ar dalinio atvejo nagrinėjimo strategiją, pavyzdžių ir kontrapavyzdžių pateikimo strategiją. Išnagrinėja visus nesudėtingos problemos nagrinėtinius atvejus, standartiniais atvejais formuluoja išvadas, pateikia atsakymus į nesudėtingus klausimus, į kuriuos nėra vienintelio teisingo atsakymo. Savarankiškai įrodo teiginius, taikydamas tiesioginio įrodymo metodą, analizės, sprendimo nuo galo strategiją.</p>	<p>Pagrįstai ir tikslingai performuluoja neįprasto konteksto uždavinį, atskleisdamas pačios problemos suvokimą, tinkamai nubraižo, papildo paveikslą ar brėžinį. Neįprastose situacijose išvelgia ar pasirenka tinkamą matematikos modelį ir jį pritaiko, suskaido uždavinį į atskiras dalis, nuosekliai argumentuoja kiekvienos dalies sprendimą. Savarankiškai atlieka tyrimą, pagrįstai ir tikslingai taikydamas galimybių nuoseklaus perrinkimo strategiją, bendresnio ar dalinio atvejo nagrinėjimo strategiją, pavyzdžių ir kontrapavyzdžių pateikimo strategiją. Išnagrinėja visus problemos nagrinėtinius atvejus, nestandartiniais atvejais formuluoja išvadas, pateikia atsakymus į klausimus, į kuriuos nėra vienintelio teisingo atsakymo. Savarankiškai įrodo teiginius, taikydamas tiesioginio įrodymo metodą, analizės metodą, sprendimo nuo galo strategiją; įrodydamas paprastus teiginius, taiko prieštaros metodą.</p>
--	---	---	---

2.5. ISTORIJA

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
<p>Atpažįsta ir apibūdina bent vieną įvykio priežastį ir padarinį ir padedamas jų palygina. Nusako ir vertina istorines asmenybes gerai žinomame kontekste. Nurodo istorinių laikotarpių chronologines ribas ir įvykius, parodo žemėlapyje akivaizdžiai pavaizduotą vietą. Nurodo istorijos šaltinio tipą, remdamasis tiesiogiai išreikšta informacija. Padedamas atsirenka 1–2 patikimus šaltinius, pasitardamas atlieka nesudėtingą istorinį tyrimą. Padedamas apibūdina sąvokos reikšmę.</p>	<p>Nurodo 2–3 svarbiais įvykio priežastis ir pasekmes, paaiškina svarbą ir reikšmę valstybėms. Nurodo esminius bruožus, vertina istorinę asmenybę, pateikia kelis istorinės asmenybės veiklos ypatumus, asmenybių veiklos pavyzdžių. Apibūdina laikotarpius pagal pateiktus kriterijus, skirtingiems laikotarpiams priskiria įvykius. Nurodo žemėlapyje svarbių įvykių vyksmo vietą, gali ją lokalizuoti kontekste ir iš dalies apibūdinti; Apibūdina šaltinio tipą, jo autorių, atsiradimo datą, vietą ir paskirtį, remdamasis žinoma informacija. Nurodo esminių istorijos sąvokų reikšmę; tinkamai jas vartoja, pagal nurodytus kriterijus pasirenka reikiamą informaciją.</p>	<p>Paaiškina įvykio priežastis ir pasekmes, svarbą ir reikšmę. Paaiškina istorinės asmenybės veiklos bruožus, jų reikšmę, vertina ir nuomonę pagrindžia 1–2 argumentais, lygina atskirų asmenybių veiklą. Charakterizuoja istorijos laikotarpius, lygina svarbiausius įvykius, procesus, išskiria jų panašumus ir skirtumus. Lokalizuoja žemėlapyje įvykius, aiškina jų eigą, atskleidžia ir įvertina teritorinius pokyčius. Nurodo istorijos šaltinio tipą, jo autorių, atsiradimo datą, vietą ir paskirtį, atsirenka informaciją iš įvairių šaltinių, vertina, palygina ir padaro 1–2 išvadas. Paaiškina esminių sąvokų reikšmę, tinkamai jas vartoja. Naudodamasis IT, kuria paprastą istoriją pasakojantį žemėlapi, pasirenka gerai žinomus 1–2 faktus, susieja su žemėlapiu, iliustruoja ir aprašo.</p>	<p>Pagrindžia paties išvardytas svarbių įvykių priežastis ir padarinius, vertina, nustato pagrindines. Savarankiškai nustato ryšius tarp įvykių. Formuluoja ir pagrindžia savo teiginius apie istorijos įvykius. Vertina istorinę asmenybę pagal savarankiškai pasirinktus kriterijus, argumentuotai įrodo istorinių asmenybių įtaką. Kritiškai vertina to paties laikotarpio atskirų faktų svarbą ir sąsajas. Lokalizuoja žemėlapyje įvykius, įvertina teritorinius pokyčius, palygina du ar daugiau istorinių žemėlapių, nusako valstybių teritorijų kaitą, jų priežastis. Nustato istorijos šaltinio formą, jo autorių pažiūras, savarankiškai atsirenka ir palygina tinkamą informaciją, apibendrina ir padaro 2–3 argumentuotas išvadas. Analizuoja, lygina istorinę informaciją, nurodo jos tikslumą ir patikimumą. Išsamiai paaiškina esminių sąvokų prasmę; tinkamai jas</p>

			vartoja naujame istoriniame kontekste. Savarankiškai pasirenka patikimus informacijos šaltinius. Naudodamasis IT, kuria istoriją pasakojantį žemėlapi, pats pasirenka temą, jai atskleisti pasirenka 2–3 istorijos faktus, įvykius, šaltinius, juos priskiria žemėlapyje ir aprašo.
III klasė			
Atpažįsta esmines istorijos sąvokas. Atpažįsta ir įvardija svarbiausius istorijos įvykius. Geba elementariai atskleisti atskiro įvykio, pokyčio priežasčių ir pasekmių ryšį, pagal pateiktus kriterijus palyginti tarpusavyje kai kurias priežastis ir pasekmes. Atpažįsta ir geba įvardyti istorines asmenybes, apibūdina istorinę asmenybę. Įvardija esminius pasaulio ir Lietuvos istorijos laikotarpius. Atpažįsta ar įvardija svarbiausių istorijos objektų, įvykių, pokyčių vyksmo vietą, geba elementariai palyginti istorines vietas, valstybes, teritorijas. Atsakydamas atrenka ir perteikia iš dalies tinkamą informaciją. Atpažįsta istorijos šaltinius, juose randa tiesiogiai pateiktą informaciją.	Atpažįsta ir apibūdina esmines istorijos sąvokas, nusako jų svarbiausius požymius. Atpažįsta ir įvardija svarbiausius istorijos įvykius, jų esmines priežastis ir pasekmes. Geba elementariai atskleisti atskiro įvykio, pokyčio priežasčių ir pasekmių ryšį. Atpažįsta ir geba įvardyti istorines asmenybes, apibūdina istorinę asmenybę, nusakydamas svarbiausią jos veiklos nuopelną. Geba istorinę asmenybę elementariai vertinti pagal pateiktus kriterijus. Įvardija esminius pasaulio ir Lietuvos istorijos laikotarpius, nurodo tų laikotarpių svarbiausių istorijos įvykių chronologiją. Atpažįsta ar įvardija svarbiausių istorijos objektų, įvykių, pokyčių vyksmo vietą.	Apibūdina esmines istorijos sąvokas, atpažįsta, paaiškina ir vartoja kai kurias kitas istorijos sąvokas, dažniausiai naudojamas paaiškinant esminę istorijos temą. Paaiškina svarbiausius istorijos įvykius ir pokyčius, geba atskleisti įvykių, pokyčių priežasčių ir pasekmių ryšį, palyginti priežastis. Atpažįsta istorines asmenybes ir taiko su jomis susijusias įgytas žinias iš dalies naujame istoriniame kontekste, geba palyginti kelių istorinių asmenybių veiklą. Nurodo pasaulio ir Lietuvos istorijos laikotarpius ir jų ribas, paaiškina tų ribų atskirtį. Bendrais bruožais apibūdina istorijos objektų, įvykių, pokyčių vyksmo vietą ir geba bendrais bruožais ją lokalizuoti istorinės ar	Atpažįsta, išsamiai paaiškina ir tinkamai vartoja istorijos sąvokas. Analizuoja istorijos įvykius ir pokyčius, jų priežastis ir pasekmes platesniame istoriniame kontekste: palygina juos. Atpažįsta istorines asmenybes ir taiko su jomis susijusias žinias, geba vertinti istorinę asmenybę. Nurodo pasaulio ir Lietuvos istorijos laikotarpius ir jų ribas, pagrindžia argumentais tų ribų atskirtį, paaiškina istorijos įvykius, sieja sinchroniškai pasaulio ir Lietuvos įvykius. Analizuoja istorijos laikotarpių ir to meto visuomenės bruožus, įvykius, asmenybes ir pokyčius. Įvardija istorijos laikotarpius naujame kontekste. Analizuoja istorinių vietovių, valstybių, teritorijų ar kt. geografinę padėtį, dydį, pokytį,

	<p>Atpažįsta ir nagrinėja istorijos šaltinius, juose randa tiesiogiai pateiktą informaciją. Gali išsakyti elementarius pastebėjimus apie istorijos šaltinius.</p>	<p>geografinės erdvės kontekste. Perteikdamas savo istorijos supratimą remiasi istorijos šaltiniais, tačiau ne visai kritiškai, savarankiškai padaro išvadas.</p>	<p>remdamasis žiniomis ir žemėlapiu. Perteikdamas savo istorijos supratimą kritiškai remiasi istorijos šaltiniais, savo teiginius pagrindžia svariais argumentais ir savarankiškai padaro pagrįstas išvadas. Analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina istorijos šaltinius.</p>
--	---	---	--

2.6. BIOLOGIJA

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5-6 balai)	Pagrindinis lygis (7-8 balai)	Aukštesnysis lygis (9-10 balai)
I klasė			
<p>Paaiškina, kad remiantis biologija galima pažinti gamtos objektus, procesus, reiškinius. Pateikia biologijos mokslo teorijų taikymo praktikoje pavyzdžių. Padedamas vartoja biologijos sąvokas, terminus, simbolius, matavimo vienetus. Naudodamas nurodytus reikšminius žodžius, pasirenka reikiamą įvairiais būdais (diagrama, lentelė, tekstu, ir kt.) pateiktą informaciją iš skirtingų šaltinių, padedamas ją lygina, klasifikuoja, vertina, apibendrina. Konsultuodamasis pasirenka patikimus informacijos šaltinius; padedamas skiria objektyvią informaciją, faktus, duomenis nuo subjektyvios informacijos, nuomonės. Konsultuodamasis formuluoja klausimus, padėsančius išsiaiškinti gyvosios gamtos reiškinių dėsninumus ir objektų savybes. Pateikdamas atsakymus, juos paaiškina. Padedamas paaiškina, kas yra tyrimas,</p>	<p>Paaiškina, kad remiantis biologija ir kitais gyvybės mokslais galima pažinti gamtos objektus, procesus, reiškinius bei numatyti procesų, reiškinių pasekmes, rasti problemų sprendimo būdų. Pateikia teorinių ir taikomųjų biologijos sričių ir jų praktinio pritaikymo pavyzdžių. Skiria ir tinkamai vartoja biologijos sąvokas, terminus, simbolius, matavimo vienetus įprastame kontekste. Įvardija reikšminius žodžius ir pasirenka reikiamą įvairiais būdais (grafiku, diagrama, lentelė, tekstu, abstrakčiais simboliais ir kt.) pateiktą informaciją iš skirtingų šaltinių, ją lygina, klasifikuoja, vertina; padedamas jungia skirtingų šaltinių informaciją ir ją apibendrina. Pasirenka patikimus informacijos šaltinius; pagal įvardytus kriterijus skiria objektyvią informaciją, faktus, duomenis nuo subjektyvios informacijos, nuomonės.</p>	<p>Paaiškina, kad remiantis biologija ir kitais gyvybės mokslais galima pažinti mus supantį pasaulį kaip visumą. Apibūdina biologijos mokslo galimybes ir ribas sprendžiant įvairias problemas bei priimant sprendimus. Nurodo biologijos teorijų ir jų praktinio taikymo sąsajas. Skiria ir tinkamai vartoja biologijos sąvokas, terminus, simbolius, matavimo vienetus aiškindamas reiškinius ir procesus įprastame kontekste. Įvardija reikšminius žodžius ir tikslingai pasirenka reikiamą įvairiais būdais (grafiku, diagrama, lentelė, tekstu, abstrakčiais simboliais ir kt.) pateiktą informaciją iš skirtingų šaltinių, ją lygina, klasifikuoja, apibendrina, kritiškai vertina, jungia kelių skirtingų šaltinių informaciją. Pasirenka patikimus informacijos šaltinius įvardydamas kriterijus; skiria objektyvią informaciją, faktus, duomenis nuo subjektyvios informacijos, nuomonės.</p>	<p>Paaiškina, kad remiantis biologija ir kitais gyvybės mokslais galima pažinti mus supantį pasaulį įvairiais lygmenimis ir kaip visumą. Paaiškina biologijos mokslo galimybes ir ribas sprendžiant įvairias problemas bei priimant sprendimus. Paaiškina sąsajas tarp biologijos ir kitų gyvybės mokslų teorijų ir jų praktinio taikymo. Skiria ir tinkamai vartoja biologijos sąvokas, terminus, simbolius, matavimo vienetus aiškindamas reiškinius ir procesus naujame kontekste. Įvardija reikšminius žodžius ir tikslingai pasirenka reikiamą įvairiais būdais (grafiku, diagrama, lentelė, tekstu, abstrakčiais simboliais ir kt.) pateiktą informaciją iš skirtingų šaltinių, ją lygina, klasifikuoja, apibendrina, analizuoja, kritiškai vertina, interpretuoja, jungia kelių skirtingų tipų šaltinių informaciją. Pasirenka patikimus informacijos šaltinius įvardydamas kriterijus. Nurodo</p>

<p>įvardija tyrimo atlikimo etapų seką, formuluoja probleminius klausimus, tyrimo tikslą, hipotezę. Padedamas apibendrina gautus duomenis ir rezultatus. Pateikdamas duomenis skaičiuoja kelių bandymų rezultatų aritmetinį vidurkį. Duomenis pateikia nurodytu būdu. Konsultuodamasis formuluoja su tikslu ir hipoteze susijusias išvadas. Taiko turimas biologijos mokslo žinias ir gebėjimus, gautus tyrimų rezultatus įprastose situacijose.</p>	<p>Formuluoja klausimus, padėsiančius išsiaiškinti gyvosios gamtos reiškinių dėsningumus ir objektų savybes. Pateikdamas atsakymus, juos argumentuoja. Paaškina, kas yra tyrimas, įvardija skirtingus tyrimo metodus, jų skirtumus ir tyrimo atlikimo etapų seką. Konsultuodamasis įvardija probleminę situaciją, formuluoja probleminius klausimus, su jais susietus tyrimo tikslą, hipotezę. Sistemina ir apibendrina gautus duomenis. Pateikdamas duomenis skaičiuoja kelių bandymų rezultatų aritmetinį vidurkį. Pasinaudodamas skaitmeninėmis technologijomis pasirenka vieną iš duomenų pateikimo būdų: lenteles, diagramas, grafikus, piešinius, schemas. Interpretuoja rezultatus. Remdamasis gautais rezultatais, formuluoja su tikslu ir hipoteze susijusias išvadas. Patikrina, ar pasitvirtino hipotezė, ir įvardina, kurie rezultatai rodo, kad hipotezė pasitvirtino ar nepasitvirtino. Aptaria, kas pavyko ar nepavyko atliekant</p>	<p>Nagrinėdamas biologijos mokslo informaciją ir atlikdamas tyrimus formuluoja klausimus, padėsiančius išsiaiškinti gyvosios gamtos reiškinių dėsningumus ir objektų savybes, argumentais grindžia savo atsakymus, pateikia argumentų kitiems galimiems atsakymams pagrįsti. Paaškina, kas yra tyrimas, palygina skirtingus tyrimų metodus, įvardija tyrimo atlikimo etapų seką. Įvardija probleminę situaciją, formuluoja probleminius klausimus, su jais susietus tyrimo tikslą, hipotezę. Analizuoja ir apibendrina gautus duomenis. Pateikiant duomenis, skaičiuoja kelių bandymų rezultatų aritmetinį vidurkį, procentus. Duomenims analizuoti pasitelkia skaitmenines technologijas. Pateikia duomenis tinkamais būdais: lentelėmis, diagramomis, grafikais, piešiniais, schemomis; interpretuoja rezultatus, vertina jų patikimumą. Remdamasis gautais rezultatais, formuluoja su tikslu ir hipoteze susijusias išvadas. Patikrina, ar</p>	<p>patikimos informacijos požymius, jais remdamasis skiria objektyvią informaciją, faktus, duomenis nuo subjektyvios informacijos, nuomonės. Nagrinėdamas biologijos mokslo informaciją ir atlikdamas tyrimus tikslingai formuluoja klausimus, padėsiančius išsiaiškinti gyvosios gamtos reiškinių dėsningumus ir objektų savybes, tinkamai argumentuoja savo atsakymus, pateikia argumentų kitiems galimiems atsakymams pagrįsti, geba atskirti moksliniais įrodymais ir teorijomis pagrįstus argumentus nuo nemokslinių. Paaškina, kas yra tyrimas, palygina skirtingus tyrimo metodus ir nurodo jų taikymo galimybes, pagrindžia kiekvieno etapo paskirtį ir nuosekliai tyrimo atlikimo svarbą. Įvardija probleminę situaciją, ją analizuoja ir apibūdina, formuluoja probleminius klausimus, su jais susietus tyrimo tikslą, hipotezę. Analizuoja, apibendrina ir</p>
--	---	---	---

	<p>tyrimą, ką būtų galima daryti kitaip. Tikslingai taiko turimas biologijos mokslo žinias ir gebėjimus, gautus tyrimų rezultatus įprastose situacijose.</p>	<p>pasitvirtino hipotezė, ir paaiškina, kurie rezultatai rodo, kad hipotezė pasitvirtino ar nepasitvirtino. Atsižvelgdamas į atliktą tiriamąją veiklą, siūlo jos tobulinimą. Tikslingai ir kūrybiškai taiko turimas biologijos mokslo žinias ir gebėjimus, gautus tyrimų rezultatus naujose situacijose.</p>	<p>kritiškai vertina gautus duomenis. Pateikiant duomenis skaičiuoja kelių bandymų rezultatų aritmetinį vidurkį, procentus. Duomenims analizuoti pasitelkia skaitmenines technologijas. Pateikia duomenis derindamas kelis tinkamus būdus: lenteles, diagramas, grafikus, piešinius, schemas. Interpretuoja rezultatus, vertina rezultatų patikimumą, nurodo nepatikimų ar netikslių rezultatų priežastis. Remdamasis gautais rezultatais, formuluoja su tikslu ir hipoteze susijusias išvadas. Patikrina, ar pasitvirtino hipotezė, ir paaiškina, kurie rezultatai rodo, kad hipotezė pasitvirtino ar nepasitvirtino. Vertina atliktą tiriamąją veiklą, siūlo jos tobulinimo ir plėtotės galimybes. Tikslingai ir kūrybiškai taiko turimas biologijos mokslo žinias ir gebėjimus, gautus tyrimų rezultatus skirtingų gyvybės mokslų integravimo reikalaujančiose situacijose.</p>
III klasė			
<p>Atpažįsta ir (ar) įvardija biologijos mokslų objektus ir reiškinius įprastame kontekste, nurodo jų</p>	<p>Įvardija ir apibrėžia biologijos sąvokas, atpažįsta jas kontekste.</p>	<p>Tinkamai vartoja tos pačios arba artimos srities sąvokas. Lygina biologinio pobūdžio tekstuose</p>	<p>Analizuoja, apibendrina ir vertina biologinio pobūdžio tekstuose pateiktą informaciją.</p>

<p>savybes ir funkcijas tinkamai vartodamas terminus ir sąvokas. Nurodo, kuriai grupei priklauso tam tikras biologijos objektas, reiškiny ar procesas. Atpažįsta ir įvardija paveiksluose (piešiniuose ir nuotraukose), schemose pavaizduotus objektus bei procesus. Naudodamas nurodytus reikšminiu žodžius, pasirenka reikiamą įvairiais būdais (diagrama, lentelė, tekstu ir kt.) pateiktą informaciją iš skirting šaltinių, padedamas ją lygina, klasifikuoja. Iš pateikto sąrašo išsirenka tinkamas priemonės ir medžiagas tyrimams atlikti. Užrašo gautus tyrimų rezultatus, kai yra pateikta duomenų fiksavimo forma. Apdoroja duomenis (skaičiuoja procentus, vidurkius). Pagal pateiktą pavyzdį planuoja tyrimą. Taiko turimas biologijos mokslo žinias ir gebėjimus, gautus tyrimų rezultatus įprastose situacijose.</p>	<p>Biologinio pobūdžio tekstuose randa su nagrinėjamu klausimu susijusią informaciją. Nurodo, kuriai grupei priklauso tam tikras biologijos objektas, reiškiny ar procesas. Išdėsto biologijos objektus nuosekliai, tam tikra seka. Apibūdina biologijos objektų, reiškinių ir procesų esmę. Pateikia pavyzdžių, iliustruojančių objektus, reiškinius ir procesus. Apibūdina biologijos mokslo ir technologijų poveikį aplinkai ir visuomenei. Atpažįsta ir įvardija paveiksluose (piešiniuose ir nuotraukose), schemose pavaizduotus objektus bei procesus. Atpažįsta hipotezę ir iš pateikto sąrašo atrenka tinkamą. Iš pateikto sąrašo išsirenka tinkamas priemonės ir medžiagas tyrimams atlikti. Užrašo gautus tyrimų rezultatus, kai yra pateikta duomenų fiksavimo forma, ir pavaizduoja juos nurodytu grafiniu būdu. Apdoroja duomenis (skaičiuoja procentus, vidurkius, santykius). Daro duomenimis pagrįstas išvadas.</p>	<p>pateiktą informaciją ir, remdamasis žiniomis, atsirenka tinkamą. Suskirsto biologijos objektus, reiškinius ar procesus į grupes ir juos suklasifikuoja pagal pateiktus ar pasirinktus kriterijus. Palygina biologijos objektus, reiškinius ir procesus. Paaishkina biologijos mokslo ir technologijų poveikį aplinkai ir visuomenei. Atpažįsta ir įvardija paveiksluose (piešiniuose ir nuotraukose), schemose pavaizduotus objektus bei procesus, juos klasifikuoja ir lygina. Schemiškai pavaizduoja biologinius objektus, reiškinius ir procesus. Formuluoja hipotezę, atitinkančią darbo tikslą. Pagal pateiktą eksperimento pavyzdį suplanuoja tyrimą ar tyrimo etapą. Užrašo pateiktų tyrimų rezultatus paties sugalvotos formos lentele, apdoroja duomenis (skaičiuoja procentus, vidurkius, santykius) ir pavaizduoja juos grafiniu būdu. Analizuoja pateiktus rezultatus ir daro duomenimis pagrįstas išvadas.</p>	<p>Interpretuodamas tekstinę informaciją, vartoja biologijos sąvokas, daro tinkamas išvadas. Susieja biologijos objektus, reiškinius ar procesus. Susieja biologijos objektų sandarą su jų atliekamomis funkcijomis. Paaishkina biologijos objektus, reiškinius, procesus ir jų reikšmę. Analizuoja paveiksluose (piešiniuose ir nuotraukose), schemose, grafikuose ir diagramose pateiktą informaciją, daro išvadas. Schemiškai pavaizduoja biologinius objektus, reiškinius ir procesus, juos paaishkina. Formuluoja probleminį klausimą, argumentuoja hipotezę, prognozuoja rezultatus. Planuoja tyrimus ar tyrimų etapus hipotezėms patikrinti. Įvertina rezultatų tikslumą ir patikimumą, įvardija galimas klaidas. Paaishkina gautus rezultatus ir, jei yra neatitikimų, siūlo būdus tyrimo kokybei gerinti.</p>
--	---	--	--

--	--	--	--

2.7. GEOGRAFIJA

Mokinių pasiekimai vertinami **balais (lygiais)**, kuriuos apibūdina **kokybiniai** požymiai.

Kokybiniai požymiai aprašomi trijose skalėse: **savarankiškumo, sudėtingumo ir konteksto**.

Pagrindiniame ir viduriniame ugdyme, kai mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis (1) lygis – 4, patenkinamas (2) lygis – 5–6, pagrindinis (3) lygis – 7–8, aukštesnysis (4) lygis – 9–10. Pasiekimų lygiai vertinami, remiantis: apibūdinimu, analize, aptarimu, atpažinimu, išvardijimu, modeliavimu, nagrinėjimu, nurodymu, paaiškinimu ir palyginimu. Taip pat pasiekimų vertinime yra naudojamas **formuojamasis ir apibendrinamasis vertinimas**. Formuojamajam vertinimui priskiriamas ir kaupiamasis vertinimas. Apibendrinamasis vertinimas pamokose yra kontrolinis darbas.

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
Padedamas mokytojo paaiškina geografijos sąvokas.	Geografijos sąvokas atpažįsta kasdieniame kontekste, jas paaiškina.	Geografijos sąvokas atpažįsta kasdieniame ir standartiniame kontekste, jas paaiškina ir pateikia pavyzdžių.	Geografijos sąvokas pritaiko kasdieniame, standartiniame ir nestandartiniame kontekste, remiantis jomis paaiškina procesus, reiškinius, dėsningumus.
Padedamas mokytojo randa geografinį objektą ir nustato kelis geografinės padėties ypatumus.	Nustato ir trumpai apibūdina objekto geografinę padėtį.	Nustato ir apibūdina objekto geografinę padėtį ir nurodo jos privalumus ir trūkumus.	Nustato ir vertina objekto geografinės padėties įtaką gamtiniams ir visuomeniniams reiškiniams ir procesams.
Padedamas orientuojasi pažįstamoje aplinkoje.	Orientuojasi lokaliaje, regioninėje ir globalioje erdvėse.	Orientuojasi lokaliaje, regioninėje ir globalioje erdvėse ir sieja jas tarpusavyje.	Orientuojasi lokaliaje, regioninėje ir globalioje erdvėse, sieja jas tarpusavyje ir vertina įvairiuose kontekstuose.
Keliais bruožais apibūdina valstybę ar regioną.	Geba įvardinti valstybės ar regiono esminius gamtinius ir visuomeninius ypatumus.	Apibūdina valstybės ar regiono gamtinius, visuomeninius ypatumus, nurodo panašumus ir skirtumus.	Analizuoja valstybės ar regiono gamtinius, visuomeninius ypatumus, nurodo panašumus ir skirtumus. Pateikia argumentuotą nuomonę.
Randa geografinę informaciją nurodytuose šaltiniuose.	Nagrinėja įvairius geografinės informacijos šaltinius ir atrenka reikalingą informaciją.	Nagrinėja įvairius geografinės informacijos šaltinius ir atrenka reikalingą informaciją ir remiantis ja paaiškina, nurodo priežastis ir pasekmes.	Analizuoja šaltinių informaciją, geba paaiškinti pavaizduotus ir aprašytus gamtos ir visuomeninius reiškinius ar objektus. Vertina tarpusavio

			ryšių priklausomybę, formuluoja duomenimis grįstas išvadas.
Mokytojui padedant, atlieka nesudėtingus skaičiavimus ir matavimus, pavaizduoja objekto ar proceso kaitą.	Atlieka skaičiavimus ir matavimus, pavaizduoja objekto ar proceso kaitą. Įvardija problemą, nurodo ir paaiškina tyrimo rezultatus ir formuluoja paprastas išvadas.	Atlieka skaičiavimus ir matavimus, pavaizduoja objekto ar proceso kaitą. Įvardija problemą, nurodo ir paaiškina tyrimo rezultatus, įvardija priežastis ir formuluoja išvadas.	Atlieka skaičiavimus ir matavimus, pavaizduoja objekto ar proceso kaitą. Įvardija problemą, nurodo ir paaiškina tyrimo rezultatus, įvardija priežastis ir formuluoja išvadas, siūlo problemos sprendimo būdus.
III klasė			
Padedamas mokytojo paaiškina geografijos sąvokas.	Geografijos sąvokas atpažįsta kasdieniame kontekste, jas paaiškina.	Geografijos sąvokas atpažįsta kasdieniame ir standartiniame kontekste, jas paaiškina ir pateikia pavyzdžių.	Geografijos sąvokas pritaiko kasdieniame, standartiniame ir nestandartiniame kontekste, remiantis jomis paaiškina procesus, reiškinius, dėsningumus.
Padedamas mokytojo randa geografinį objektą ir nustato kelis geografinės padėties ypatumus.	Nustato ir trumpai apibūdina objekto geografinę padėtį.	Nustato ir apibūdina objekto geografinę padėtį ir nurodo jos privalumus ir trūkumus.	Nustato ir vertina objekto geografinės padėties įtaką gamtiniams ir visuomeniniams reiškiniams ir procesams. Paaiškina geografinės padėties svarbą.
Padedamas orientuojasi pažįstamoje aplinkoje.	Orientuojasi lokaliaje, regioninėje ir globalioje erdvėse.	Orientuojasi lokaliaje, regioninėje ir globalioje erdvėse ir sieja jas tarpusavyje.	Orientuojasi lokaliaje, regioninėje ir globalioje erdvėse, sieja jas tarpusavyje ir vertina įvairiuose kontekstuose.
Keliais bruožais apibūdina valstybę ar regioną.	Geba įvardinti valstybės ar regiono esminius gamtinius ir visuomeninius ypatumus.	Apibūdina valstybės ar regiono gamtinius, visuomeninius ypatumus, nurodo panašumus ir skirtumus.	Analizuoja valstybės ar regiono gamtinius, visuomeninius ypatumus, nurodo panašumus ir skirtumus. Pateikia argumentuotą nuomonę.

Mokytojui padedant išvardija ir apibūdina gamtinius ir visuomeninius reiškinius ir procesus, jų dėsningumus, nurodo priežastis, pasekmes, pasireiškimo teritorijas.	Iš dalies išvardija ir apibūdina gamtinius ir visuomeninius reiškinius ir procesus, jų dėsningumus, nurodo priežastis, pasekmes, pasireiškimo teritorijas.	Detaliai išvardija ir apibūdina gamtinius ir visuomeninius reiškinius ir procesus, jų dėsningumus, nurodo priežastis, pasekmes, pasireiškimo teritorijas.	Savarankiškai ir išsamiai išvardija ir apibūdina gamtinius ir visuomeninius reiškinius ir procesus, jų dėsningumus, nurodo priežastis, pasekmes, pasireiškimo teritorijas.
Randa geografinę informaciją nurodytuose šaltiniuose.	Nagrinėja įvairius geografinės informacijos šaltinius ir atrenka reikalingą informaciją.	Nagrinėja įvairius geografinės informacijos šaltinius ir atrenka reikalingą informaciją ir remiantis ja paaiškina, nurodo priežastis ir pasekmes.	Analizuoja šaltinių informaciją, geba paaiškinti pavaizduotus ir aprašytus gamtos ir visuomeninius reiškinius ar objektus. Vertina tarpusavio ryšių priklausomybę, formuoja duomenimis grįstas išvadas.
Mokytojui padedant, atlieka nesudėtingus skaičiavimus ir matavimus, pavaizduoja objekto ar proceso kaitą.	Atlieka skaičiavimus ir matavimus, pavaizduoja objekto ar proceso kaitą. Įvardija problemą, nurodo ir paaiškina tyrimo rezultatus ir formuluoja paprastas išvadas.	Atlieka skaičiavimus ir matavimus, pavaizduoja objekto ar proceso kaitą. Įvardija problemą, nurodo ir paaiškina tyrimo rezultatus, įvardija priežastis ir formuluoja išvadas.	Atlieka įvairaus sudėtingumo skaičiavimus ir matavimus, pavaizduoja objekto ar proceso kaitą. Įvardija problemą, nurodo ir paaiškina tyrimo rezultatus, įvardija priežastis ir formuluoja išvadas, siūlo problemos sprendimo būdus.
Mokytojui padedant planuoja paprastą tyrimą, pasirenka tinkamus tyrimo būdus, priemones, medžiagas ir kt. Randa informaciją pagal nurodytus kriterijus.	Planuoja tyrimą: mokytojui padedant pasirenka tinkamus tyrimo būdus, priemones, medžiagas ir kt. Tinkamai pasirenka informacijos paieškos kriterijus. Renka kiekybinius ir kokybinius duomenis, taiko kelis erdvės pažinimo būdus ir metodus.	Planuoja tyrimą: pasirenka tyrimo būdus, priemones, medžiagas ir kt. Tinkamai pasirenka informacijos paieškos kriterijus. Renka kiekybinius ir kokybinius duomenis, taiko kelis erdvės pažinimo būdus ir metodus.	Planuoja tyrimą: pasirenka tinkamus tyrimo būdus, priemones, medžiagas ir kt. Tinkamai pasirenka informacijos paieškos kriterijus. Renka kiekybinius ir kokybinius duomenis, taiko kelis erdvės pažinimo būdus ir metodus.

<p>Pateikia tyrimo ataskaitą. Gautus duomenis pateikia lentelėmis, diagramomis, grafikais, schemomis.</p>	<p>Pateikia tyrimo ataskaitą. Gautus duomenis pateikia lentelėmis, diagramomis, grafikais, schemomis.</p>	<p>Pateikia tyrimo ataskaitą. Gautus duomenis pateikia lentelėmis, diagramomis, grafikais, schemomis. Paaškina, kodėl hipotezė pasitvirtino arba nepasitvirtino.</p>	<p>Pateikia tyrimo ataskaitą. Gautus duomenis pateikia lentelėmis, diagramomis, grafikais, schemomis. Paaškina, kodėl hipotezė pasitvirtino arba nepasitvirtino, ir pateikia sprendimus.</p>
---	---	--	--

2.8. EKONOMIKA

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
III klasė			
Savais žodžiais, mokytojo padedamas išvardija, nusako, paaiškina pasiekimų srities - orientavimosi rinkoje, sąvokas, dėsnius, elementus. Pateikia pavyzdžių iš savo asmeninės patirties.	Teisingai išvardija, nusako, paaiškina pasiekimų srities - orientavimosi rinkoje, sąvokas, dėsnius, elementus. Atlieka skaičiavimus pagal pateiktus duomenis. Palygina gautus rezultatus	Teisingai išvardija, nusako, paaiškina ir analizuoja pasiekimų srities - orientavimosi rinkoje, sąvokas, dėsnius, elementus. Atlieka skaičiavimus pagal pateiktus duomenis. Palygina ir komentuoja gautus rezultatus.	Teisingai išvardija, nusako, paaiškina, analizuoja ir vertina pasiekimų srities - orientavimosi rinkoje, sąvokas, dėsnius, elementus. Atlieka skaičiavimus pagal pateiktus duomenis. Palygina, komentuoja rezultatus ir įvertina poveikį.
Pagal pateiktą statistinę informaciją analizuoja gyventojų (namų ūkių) pajamų ir išlaidų struktūrą. Išvardija 3–4 šiuolaikinius taupymo ir investavimo produktus. Sudaro savo asmeninį (ar šeimos) biudžetą. Išvardija 3–4 kapitalo kaupimo instrumentus.	Diskutuoja apie šiuolaikinius asmeninių finansų įrankius, finansinę riziką ir poveikį namų ūkių pajamoms. Palygina skirtingų finansinių institucijų gyventojams (namų ūkiams) siūlomus taupymo ir investavimo produktus ir paaiškina jų poveikį namų ūkių biudžetams. Palygina įvairių formų kapitalo kaupimo instrumentus ir paaiškina psichologinių savybių įtaką žmonių priimamiems finansiniams sprendimams. Atlieka ekonomines – finansines užduotis.	Analizuodamas mokytojo pateiktą statistinę informaciją apie Lietuvos gyventojų (namų ūkių) pajamas ir išlaidas, vertina jų struktūrą, išryškina tendencijas ir pateikia įžvalgas. Analizuoja dabartines ir planuoja savo ateities pajamas, turto pokyčius, savo būsimą pensiją. Apibūdina būdus ir kelius, kaip siekti finansinės nepriklausomybės. Argumentuotai komentuoja palūkanų vaidmenį skolintojams ir besiskolinantiems. Apibūdina pagrindinius kapitalo kaupimo instrumentus ir pagrindžia jų poreikius geriausiai atitinkantį variant.	Analizuodamas savarankiškai surinktą statistinę informaciją (ne mažiau kaip 5 metų) apie Lietuvos gyventojų (namų ūkių) pajamas ir išlaidas, vertina jų struktūrą, kitimo tendencijas ir pateikia argumentuotas įžvalgas. Komentuoja finansinės rizikos poveikį namų ūkių pajamoms. Komentuoja skirtingų finansinių institucijų gyventojams (namų ūkiams) siūlomus taupymo ir investavimo produktus. Kitiškai vertina psichologinių savybių įtaką asmens finansinei elgsenai. Analizuoja infliacijos įtaką taupymo ir skolinimosi sprendimams. Palygina gyvybės draudimo, savanoriško pensijų kaupimo alternatyvas ir padaro įžvalgas.

<p>Išvardija verslo organizavimo formas ir nurodo jų privalumus ir trūkumus</p> <p>Komentuoja verslo kūrimo ir veiklos vykdymo galimybes Lietuvoje.</p> <p>Suskaičiuoja įmonės gamybos ir realizavimo kaštus pagal pateiktas užduotis</p>	<p>Paaiškina valstybės ir verslo interesų dermę. Pateikia skirtingų verslo organizavimo formų realius pavyzdžius, vykdymo galimybes Lietuvoje ir verslo vystymosi tendencijas. Paaiškina darnios (tvarios) plėtros sampratą. Apibūdina 2–3 skirtingus verslo modelius. Grafiškai interpretuoja įmonės gamybos kaštus trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu.</p>	<p>Komentuoja valstybės ir verslo interesų derinimo svarbą. Analizuoja vadovo indėlį į verslą. Išsirenka geriausią verslo organizavimo alternatyvą. Komentuoja mokslinių tyrimų, socialinių bei technologinių inovacijų svarbą verslui. Paaiškina darnios (tvarios) plėtros sampratą. Apibūdina 2–3 skirtingus verslo modelius. Grafiškai interpretuoja įmonės gamybos kaštus trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu.</p>	<p>Apibūdina planavimo, veiklos organizavimo ir kontrolės svarbą vadovaujant įmonei. Argumentuodamas išskiria prioritetus rinkdamasis verslo organizavimo formą. Komentuoja verslo ir visuomenės interesų sąsajas. Apibūdina lobizmo privalumus ir trūkumus, atpažįsta korupcijos apraiškas. Siūlo idėjas ir modeliuoja įgyvendina atsakingo verslo įmonės įkūrimą, valdymą ir likvidavimą.</p>
---	--	---	---

2.9. FIZIKA

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
Sugeba paaiškina, jog remiantis fizikos dėsniais galima pažinti ir suprasti kitus reiškinius. Geba pritaikyti fizikos mokslo teorinius aspektus praktikoje, gali pateikti pavyzdžius (A1.1).	Sugeba paaiškinti, kaip remiantis fizikos dėsniais galima pažinti ir suprasti kitus reiškinius bei numatyti procesų, reiškinių pasekmes, rasti problemų sprendimo būdų. Pateikia galimų pavyzdžių fizikos mokslo teorijų taikymo praktikoje (A1.2).	Sugeba paaiškinti, kaip remiantis fizikos dėsniais ir kitais gamtos mokslais galima pažinti mus supantį mikro ir makro pasaulį kaip visumą. Supranta fizikos mokslo galimybes ir ribas sprendžiant įvairias problemas bei priimant sprendimus. Pateikia sąryšius tarp fizikos mokslo teorijos ir jos praktinio taikymo (A1.3).	Paaiškina, kaip remiantis fizikos dėsniais ir kitais gamtos mokslais galima pažinti mus supantį mikro ir makro pasaulį kaip visumą. Apibūdina fizikos mokslo galimybes ir ribas sprendžiant įvairias problemas bei priimant sprendimus. Pateikia sąryšius tarp fizikos mokslo teorijos ir jos praktinio taikymo (A1.4).
Nurodo, jog fizikiniai teoriniai bei praktiniai modeliai yra kuriami remiantis žmonijos sukauptomis žiniomis, kad tyrimų metu įgytos žinios leidžia geriau suprasti teorijas ir modelius (A2.1).	Nurodo, jog fizikiniai teoriniai bei praktiniai modeliai yra kuriami remiantis žmonijos sukauptomis žiniomis, kad tyrimų metu įgytos žinios leidžia geriau suprasti, patvirtinti ar paneigti teorijas ir modelius. Nurodo, jog fizikos mokslo teoriniai ir praktiniai modeliai gali plėtotis ir keistis atsiradus naujiems įrodymams ir faktams (A2.2).	Nurodo ir paaiškina, kad fizikos mokslo teorijos bei modeliai yra kuriami ir patvirtinami plėtojant žmonijos sukauptas žinias ir renkant įrodymus, tikslinami pagrindžiant naujais įrodymais. Aptaria fizikos mokslo teorijų ir modelių vystymosi istoriją, įvardina veiksnius (pavyzdžiui, visuomenės poreikiai, nauji atradimai ir kt.), skatinančius peržiūrėti teorijas ir praktinius modelius (A2.3).	Nurodo ir paaiškina, kad fizikos mokslo teorijos, modeliai kuriami ir patvirtinami plėtojant žmonijos sukauptas žinias ir renkant įrodymus, tikslinami pagrindžiant naujais įrodymais. Analizuoja, kaip bėgant laikui vystėsi fizikos mokslo teorijos ir modeliai, vertina veiksnius (pavyzdžiui, visuomenės poreikiai, nauji atradimai ir kt.), skatinančius peržiūrėti teorijas ir praktinius modelius (A2.4).
Nurodo, jog moksliniai tyrimai turi būti atliekami laikantis etikos normų atsižvelgiant į galimą poveikį gamtinei aplinkai. Paaiškina, koks tyrimas yra etiškas	Aptaria galimą mokslinių tyrimų poveikį gamtinei aplinkai ir etikos normų būtinumą moksliniuose tyrimuose (A3.2).	Aptaria ir aiškina galimą mokslinių tyrimų poveikį gamtinei ir socialinei aplinkai. Pagrindžia etikos normų būtinumą moksliniuose tyrimuose (A3.3).	Diskutuoja apie galimą mokslinių tyrimų poveikį gamtinei ir socialinei aplinkai. Sugeba susieti etikos normas su gamtos mokslų raida, gali prognozuoti jų kitimą (A3.4).

remdamasis pavyzdžiais (A3.1).			
Pateikia fizikos mokslo vystymosi, atradimų istorijos ir jų taikymo pavyzdžius (A4.1).	Nurodo fizikos mokslo atradimų taikymo galimas teigiamas ir neigiamas pasekmes. Aptaria fizikos mokslo vystymąsi pasaulyje ir Lietuvoje, pateikia atradimų istorijos pavyzdžius (A4.2).	Apibūdina fizikos mokslo poveikį ir svarbą žmogui, bendruomenei, visuomenei. Aptaria fizikos mokslo vystymąsi, žino žymiausius pasaulio ir Lietuvos fizikos mokslo atstovus ir jų pasiekimų įtaką fizikos mokslo raidai (A4.3).	Apibūdina ir analizuoja fizikos mokslo poveikį ir svarbą žmogui, bendruomenei, visuomenei. Apibūdina fizikos mokslo vystymąsi, žino žymiausius pasaulio ir Lietuvos fizikos mokslo atstovus ir jų pasiekimų įtaką fizikos mokslo raidai (A4.4).
Naudoja gamtamokslines sąvokas, terminus, sutartinius ženklus, tinkamai užrašo fizikinių dydžių ir cheminių elementų simbolius, pasirenka tinkamą formulę ir iš jos išreiškia reikiamą dydį, matavimo vienetus verčia daliniais ir kartotiniais (B1.1).	Tinkamai naudoja gamtamokslines sąvokas, terminus, sutartinius ženklus, standartiniuose kontekstuose, tinkamai užrašo fizikinių dydžių ir cheminių elementų simbolius, pasirenka tinkamą formulę ir iš jos išreiškia reikiamą fizikinį dydį, matavimo vienetus verčia daliniais ir kartotiniais (B1.2).	Tinkamai naudoja gamtamokslines sąvokas, terminus, sutartinius ženklus, aiškindamas reiškinius, tinkamai užrašo ir taiko fizikinių dydžių ir cheminių elementų simbolius, užrašo fizikinių dydžių skaičiavimo formules, jungia kelias formules, matavimo vienetus verčia daliniais ir kartotiniais (B1.3).	Tinkamai naudoja gamtamokslines sąvokas, terminus, sutartinius ženklus nestandartiniuose kontekstuose, aiškina nežinomus reiškinius, tinkamai užrašo ir taiko fizikinių dydžių ir cheminių elementų simbolius, jungia kelias formules, racionaliai taiko nestandartinius sprendimo būdus, tinkamai taiko matematikos žinias, matavimo vienetus verčia daliniais ir kartotiniais (B1.4).
Naudodamasis nurodytais reikšminiais žodžiais, pasirenka reikiamą įvairiais būdais ir formomis (diagrama, lentelė, tekstu ir kt.) pateiktą informaciją iš nurodytų šaltinių, padedamas ją gali lyginti, klasifikuoti, vertinti ir apibendrinti (B2.1).	Išvardina reikšminius žodžius ir pasirenka reikiamą įvairiais būdais ir formomis (grafiku, diagrama, lentelė, tekstu ir kt.) pateiktą informaciją iš skirtingų šaltinių, ją gali lyginti, klasifikuoti, vertinti, padedamas jungia kelių šaltinių informaciją ir ją apibendrina (B2.2).	Išvardina reikšminius žodžius ir tikslingai pasirenka reikiamą įvairiais būdais ir formomis (grafiku, diagrama, lentelė, tekstu ir kt.) pateiktą informaciją iš skirtingų šaltinių, ją kritiškai vertina, interpretuoja, lygina, klasifikuoja, analizuoja, jungia ir apibendrina kelių skirtingų šaltinių informaciją (B2.3).	Tikslingai pasirenkdamas reikšminius žodžius atsirenka reikiamą įvairiais būdais ir formomis (grafiku, diagrama, lentelė, tekstu ir kt.) pateiktą informaciją iš skirtingų šaltinių, ją kritiškai vertina, interpretuoja, lygina, klasifikuoja, analizuoja, jungia skirtinga forma pateiktą informaciją ir ją apibendrina (B2.4).
Padedamas skiria objektyvią informaciją, faktus,	Pagal pateiktus kriterijus skiria objektyvią	Pasirenka patikimus informacijos šaltinius įvardydamas	Pasirenka patikimus informacijos šaltinius įvardydamas kriterijus.

duomenis nuo subjektyvios informacijos, nuomonės, pasirenka patikimus informacijos šaltinius (B3.1).	informaciją, faktus, duomenis nuo subjektyvios informacijos, nuomonės, pasirenka patikimus informacijos šaltinius (B3.2).	kriterijus. Skiria objektyvią informaciją, faktus, duomenis nuo subjektyvios informacijos, nuomonės (B3.3).	Nurodo patikimos informacijos požymius, jais remdamasis skiria objektyvią informaciją, faktus, duomenis nuo subjektyvios informacijos, nuomonės (B3.4).
Tinkamai naudoja pagrindines reikšmines sąvokas ir simbolius, sklandžiai, suprantamai ir etiškai perteikia gamtamokslinę informaciją. Nurodo šaltinius. Naudoja skaitmenines technologijas (B4.1).	Tinkamai naudoja reikšmines sąvokas ir simbolius, sklandžiai ir suprantamai, laikydamasis etikos ir etiketo normų perteikia gamtamokslinę informaciją. Atsižvelgia į adresatą. Cituoja šaltinius. Naudoja skaitmenines technologijas (B4.2).	Atsižvelgdamas į adresatą, laikydamasis etikos ir etiketo normų tinkamai ir tikslingai vartoja kalbą perteikdamas kitiems gamtamokslinę informaciją ir atlikdamas užduotis. Pasirenka ir tinkamai taiko faktų, idėjų, rezultatų ir išvadų pateikimo būdus? grafikus, diagramas, lenteles, modelius, tekstus. Tinkamai cituoja informacijos šaltinius. Tikslingai naudoja skaitmenines technologijas (B4.3).	Atsižvelgdamas į adresatą, laikydamasis etikos ir etiketo normų tinkamai ir tikslingai vartoja kalbą skirtingais būdais ir formomis perteikdamas kitiems gamtamokslinę informaciją ir atlikdamas užduotis. Tikslingai pasirenka ir taiko faktų, idėjų, rezultatų ir išvadų pateikimo būdus? grafikus, diagramas, lenteles, modelius, tekstus. Tinkamai cituoja šaltinius. Tikslingai naudoja skaitmenines technologijas (B4.4).
Konsultuodamasis formuluoja klausimus, padedančius išsiaiškinti ir suprasti fizikinių reiškinių dėsningumus ir objektų savybes. Pateikdamas atsakymus, juos paaiškina (B5.1).	Formuluoja klausimus, padedančius išsiaiškinti ir suprasti fizikinių reiškinių dėsningumus ir objektų savybes. Pateikdamas atsakymus, juos argumentuoja (B5.2).	Nagrinėdamas informaciją ir atlikdamas tyrimus tikslingai formuluoja klausimus, padedančius išsiaiškinti ir suprasti fizikinių reiškinių dėsningumus ir objektų savybes, argumentais pagrindžia savo atsakymus (B5.3).	Nagrinėdamas gamtamokslinę informaciją ir atlikdamas tyrimus tikslingai formuluoja klausimus, tinkamai argumentuoja savo atsakymus, pateikia argumentų kitiems galimiems atsakymams pagrįsti (B5.4).
Su pagalba paaiškina, kas yra tyrimas, kuo skiriasi stebėjimas ir eksperimentas, įvardina tyrimo etapus (C1.1).	Paaiškina, kas yra tyrimas, įvardina skirtingus tyrimo būdus, jų skirtumus ir tyrimo etapus (C1.2).	Paaiškina, kas yra tyrimas, palygina skirtingus tyrimo būdus, nurodo, kada jie taikomi, įvardina tyrimo etapų seką (C1.3).	Paaiškina, kas yra tyrimas, palygina skirtingus tyrimo būdus ir jų taikymo galimybes, pagrindžia kiekvieno etapo paskirtį ir nuoseklų tyrimo atlikimo svarbą (C1.4).
Su pagalba formuluoja probleminius	Konsultuodamasis įvardina probleminę situaciją, formuluoja	Pastebi ir įvardina probleminę situaciją, formuluoja	Pastebi ir įvardina probleminę situaciją, ją analizuoja ir apibūdina,

klausimus, tyrimo tikslus, hipotezes (C2.1).	probleminius klausimus, su jais susietus tyrimo tikslus, hipotezes (C2.2).	probleminius klausimus, su jais susietus tyrimo tikslus, hipotezes (C2.3).	formuluoja probleminius klausimus, su jais susietus tyrimo tikslus, hipotezes (C2.4).
Su pagalba pasirenka tyrimo būdą, priemones, medžiagas, tyrimo atlikimo vietą, laiką, trukmę, suplanuoja eigą (C3.1).	Konsultuodamasis pasirenka tyrimo būdą, priemones, medžiagas, tyrimo atlikimo vietą, laiką bei trukmę, numato tyrimo veiklas; paaiškina, kaip tyrimo metodai, įranga, žmogiškasis faktorius gali veikti duomenų patikimumą (C3.2).	Planuoja tyrimą: pasirenka tinkamą tyrimo būdą, priemones, medžiagas, tyrimo atlikimo vietą, laiką bei trukmę, numato būdus, kaip užtikrins tyrimo rezultatų patikimumą (C3.3).	Planuodamas tyrimą pasirenka tinkamą būdą ir pagrindžia pasirinkimą, pasirenka priemones, medžiagas, tyrimo atlikimo vietą, laiką, trukmę, veiklas, numato, kaip užtikrins tyrimo rezultatų tikslumą ir patikimumą (C3.4).
Patiriamas atlieka tyrimą, saugiai naudojasi priemonėmis ir medžiagomis, laikosi etikos reikalavimų, stebi vykstančius procesus ir fiksuoja pokyčius, nuskaito matavimo priemonių rodmenis, nurodo absoliutines matavimo paklaidas (C4.1).	Konsultuodamasis atlieka tyrimą, saugiai naudojasi priemonėmis ir medžiagomis, laikosi etikos reikalavimų, stebi vykstančius procesus ir fiksuoja pokyčius, nuskaito matavimo priemonių rodmenis, nurodo absoliutines matavimo paklaidas (C4.2).	Atlikdamas tyrimą saugiai naudojasi priemonėmis ir medžiagomis, laikosi etikos reikalavimų, tikslingai stebi vykstančius procesus ir fiksuoja pokyčius, tiksliai nuskaito matavimo priemonių rodmenis, nurodo absoliutines matavimo paklaidas (C4.3).	Atlikdamas tyrimą saugiai naudojasi priemonėmis ir medžiagomis, laikosi etikos reikalavimų, tikslingai stebi vykstančius procesus ir fiksuoja pokyčius, tiksliai nuskaito matavimo priemonių rodmenis, nurodo matavimo (absoliutines ir santykinės) paklaidas (C4.4).
Su pagalba apibendrina gautus duomenis ir rezultatus. Savarankiškai tvarko duomenis, skaičiuoja kelių bandymų rezultatų aritmetinį vidurkį. Rezultatus pateikia nurodytu būdu (C5.1).	Susistemina ir apibendrina gautus rezultatus ir duomenis, lygina juos su informacijos šaltinių duomenimis, kitų mokinių atliktų tyrimų surinktais duomenimis; nurodo nepatikimus ar netikslius rezultatus, siūlo, kaip ištaisyti padarytas klaidas. Duomenis pateikia vienu iš būdų: lentelėmis, diagramomis, grafikais, piešiniais, schemomis (C5.2).	Analizuoja ir apibendrina gautus rezultatus ir duomenis, lygina su informacijos šaltinių duomenimis, kitų mokinių atliktų tyrimų surinktais duomenimis. Vertina rezultatų patikimumą, nurodo nepatikimų ar netikslių rezultatų priežastis ir būdus, kaip ištaisyti padarytas klaidas. Duomenims analizuoti pasitelkia skaitmenines technologijas. Duomenis pateikia	Analizuoja ir apibendrina gautus rezultatus ir duomenis, lygina su informacijos šaltinių duomenimis, kitų mokinių atliktų tyrimų surinktais duomenimis, paaiškina aptiktus rezultatų skirtumus. Vertina rezultatų patikimumą, nurodo nepatikimų ar netikslių rezultatų priežastis ir būdus, kaip ištaisyti padarytas klaidas. Duomenims analizuoti pasitelkia skaitmenines technologijas. Duomenis pateikia

		tinkamiausiais būdais: lentelėmis, diagramomis, grafikais, piešiniais, schemomis (C5.3).	derindamas kelis tinkamiausius būdus: lentelėmis, diagramomis, grafikais, piešiniais, schemomis (C5.4).
Su pagalba formuluoja išvadas; patikrina, ar pasitvirtino hipotezė; paaiškina, kokie rezultatai rodo, kad hipotezė pasitvirtino arba kodėl hipotezė nepasitvirtino (C6.1).	Formuluoja išvadas remdamasis gautais rezultatais. Patikrina, ar pasitvirtino hipotezė, ir paaiškina, kokie rezultatai rodo, kad hipotezė pasitvirtino arba kodėl hipotezė nepasitvirtino (C6.2).	Formuluoja gautais rezultatais pagrįstas išvadas. Patikrina, ar pasitvirtino hipotezė, įvardija rezultatus, kurie rodo, kad hipotezė pasitvirtino arba nepasitvirtino ir paaiškina kodėl. Vertina atliktą tiriamąją veiklą, siūlo jos tobulinimo būdų, įvardija plėtotės galimybes (C6.3.)	Formuluoja gautais rezultatais pagrįstas išvadas atsižvelgdamas į tyrimo hipotezę. Vertina atliktą tiriamąją veiklą, numato jos tobulinimo ir plėtotės galimybes (C6.4).
Atpažįsta ir įvardina fizikos mokslo objektus, reiškinius ir procesus žinomame kontekste, įvardina jų savybes (D1.1).	Atpažįsta ir įvardina fizikos mokslo objektus, reiškinius ir procesus žinomame kontekste, įvardija jų savybes, vartodamas tinkamus terminus ir sąvokas (D1.2).	Atpažįsta ir įvardina fizikos mokslo objektus, fizikinius reiškinius ir procesus naujame kontekste, tinkamai vartodamas terminus ir sąvokas juos apibūdina nurodydamas savybes (D1.3).	Atpažįsta ir įvardina fizikos mokslo objektus, reiškinius ir procesus naujame kontekste, tikslingai vartodamas terminus ir sąvokas juos apibūdina nurodydamas ir siedamas savybes (D1.4).
Padedamas aiškina, kaip vyksta fizikiniai procesai ir reiškiniai (D2.1).	Taikydamas fizikos žinias aiškina, kaip vyksta procesai ir reiškiniai (D2.2).	Siedamas fizikos ir kitų gamtos mokslų žinias į visumą aiškina, kaip vyksta procesai ar reiškiniai (D2.3).	Siedamas skirtingų mokslų žinias į visumą aiškina, kaip vyksta procesai ir reiškiniai (D2.4).
Padedamas paaiškina fizikinių reiškinių ir procesų dėsningumus, nurodo priežasties ir pasekmės ryšius (D3.1).	Konsultuodamasis paaiškina fizikinių reiškinių ir procesų dėsningumus, nurodo priežasties ir pasekmės ryšius (D3.2).	Paaiškina fizikinių reiškinių ir procesų dėsningumus, apibūdina priežasties ir pasekmės ryšius. Formuluoja ir taiko fizikos dėsnius atlikdamas įvairias užduotis (D3.3).	Paaiškina fizikinių reiškinių ir procesų dėsningumus, priežasties ir pasekmės ryšius. Formuluoja ir tikslingai taiko fizikos dėsnius atlikdamas įvairias užduotis (D3.4).
Padedamas lygina, klasifikuoja fizikos mokslo tiriamus objektus, procesus, reiškinius, remdamasis jų pagrindinėmis	Konsultuodamasis lygina, klasifikuoja fizikos mokslo tiriamus objektus, procesus, reiškinius, remdamasis jų pagrindinėmis	Lygina ir klasifikuoja fizikos mokslo tiriamus objektus, procesus, reiškinius remdamasis jų savybėmis, požymiais ir prigimtimi (D4.3).	Argumentuotai siūlo kriterijus, kuriais remdamasis lygina ir klasifikuoja fizikos mokslo tiriamus objektus, procesus, reiškinius (D4.4).

savybėmis ir požymiais (D4.1).	savybėmis ir požymiais (D4.2).		
Padedamas kuria realių procesų ir reiškinių modelius (D5.1).	Konsultuodamasis kuria realių procesų ir reiškinių modelius (D5.2).	Taikydamas fizikos ir kitų gamtos mokslų dėsningumus kuria realių procesų ir reiškinių modelius (D5.3).	Taikydamas fizikos ir kitų gamtos mokslų dėsningumus kuria modelius ir jais remdamasis aiškina realius procesus ir reiškinius (D5.4).
Pasirenka problemų sprendimo būdą iš kelių pateiktų, paaiškina savo pasirinkimą (E1.1).	Spręsdamas įvairias gamtamokslines problemas ir atlikdamas užduotis siūlo idėjų joms spręsti, jas aptaria ir pasirenka tinkamiausią (E1.2).	Pasirenka tinkamą strategiją užduočiai atlikti ar problemai spręsti, atsižvelgdamas į jos pobūdį ir esamas galimybes, prognozuoja rezultatus ir siūlo bent vieną problemos sprendimo alternatyvą (E1.3).	Spręsdamas įvairias gamtamokslines problemas ir atlikdamas užduotis jas analizuoja, pasirenka tinkamą strategiją atsižvelgdamas į problemos ar užduoties pobūdį ir esamas galimybes, prognozuoja rezultatus ir pagrindžia savo prognozę, siūlo problemų sprendimo alternatyvų (E1.4).
Pritaiko fizikos žinias ir gebėjimus spręsdamas atpažįstamas problemas ir atlikdamas užduotis (E2.1).	Tikslingai ir kūrybiškai taiko fizikos žinias ir gebėjimus, gautus tyrimų rezultatus spręsdamas naujas problemas ir atlikdamas užduotis (E2.2).	Tikslingai ir kūrybiškai pritaiko žinias, gebėjimus ir tyrimų rezultatus spręsdamas problemas ir atlikdamas užduotis skirtingų gamtos mokslų integravimo reikalaujančiose įprastose situacijose (E2.3).	Tikslingai ir kūrybiškai pritaiko fizikos žinias, gebėjimus ir tyrimų rezultatus spręsdamas problemas ir atlikdamas užduotis skirtingų dalykų integravimo reikalaujančiose situacijose (E2.4).
Vertina problemos sprendimą ir atliktos užduoties rezultatus, daro išvadą atsižvelgdamas į realų kontekstą (E3.1).	Vertina problemos sprendimą ir atliktos užduoties rezultatus, lygindamas juos su pateiktais duomenimis ir atsižvelgdamas į realų kontekstą, daro išvadą (E3.2).	Kritiškai vertina savo ir kitų rezultatus, lygina juos tarpusavyje, apibendrina, daro išvadą atsižvelgdamas į realų kontekstą (E3.3).	Analizuoja, kritiškai vertina ir apibendrina problemos sprendimą ir atliktos užduoties rezultatus, lygindamas juos su teoriniais duomenimis ir atsižvelgdamas į realų kontekstą, daro pagrįstas išvadas (E3.4).
Pagal pateiktus kriterijus reflektuoja asmeninę pažangą, įvardina savo stiprybes ir tobulintinas sritis mokantis fizikos, nurodo galimus savo	Reflektuoja asmeninę pažangą, įvardina savo stiprybes ir tobulintinas sritis mokantis fizikos, nurodo galimus savo pasiekimų gerinimo būdus (E4.2).	Reflektuoja asmeninę pažangą mokantis fizikos, įvardina savo stiprybes ir tobulintinas sritis, vertina savo pasiekimų priežasties ir pasekmės ryšius,	Reflektuoja asmeninę pažangą mokantis fizikos, analizuoja ir sieja savo pasiekimų priežasties ir pasekmės ryšius, kelia tolesnius mokymosi tikslus, numatydamas konkrečių

pasiekimų gerinimo būdus (E4.1).		kelia tolesnius mokymosi tikslus (E4.3).	laikotarpį jiems pasiekti (E4.4).
Išvardina aplinkos veiksnių įtaką sveikatai ir pateikia praktinių pavyzdžių sveikatai palankios aplinkos kūrimo namuose (F1.1).	Nusako aplinkos veiksnių įtaką sveikatai ir pateikia praktinių pavyzdžių sveikatai palankios aplinkos kūrimo namuose (F1.2).	Apibūdina fizinių aplinkos veiksnių įtaką sveikatai, pateikia praktinių pavyzdžių sveikatai palankios aplinkos kūrimo namuose (F1.3).	Argumentuodamas paaiškina, kodėl žmogus yra neatsiejama gamtos dalis, kokia yra aplinkos veiksnių įtaka sveikatai ir kodėl būtina kurti sveikatai palankią aplinką, pateikia sveikatai palankios aplinkos pavyzdžių (F1.4).
Pagal nurodytus darnaus vystymosi tikslus pateikia pavyzdžių, kaip užtikrinama žmonių gerovė (F2.1).	Nurodo darnaus vystymosi reikšmę aplinkosaugai. Aptaria vietinės bendruomenės gyventojų gyvenimo sąlygų gerinimo būdus, atsižvelgiant į socialinį, ekonominį, aplinkosauginį aspektus. Pateikia žmogaus veiklos poveikio gamtai pavyzdžių (F2.2).	Įvardija darnaus vystymosi priemones, užtikrinančias žmonių gerovę dabar ir ateityje. Aptaria vietinės bendruomenės ir Lietuvos gyventojų gyvenimo sąlygų gerinimo būdus, atsižvelgdamas į socialinį, ekonominį, aplinkosauginį aspektus. Paaiškina žmogaus veiklos pasekmes gamtai ir vertina jas vietovės bei globaliu mastu (F2.3).	Paaiškina darnų vystymąsi kaip visumą priemonių, užtikrinančių žmonių gerovę dabar ir ateityje. Diskutuoja apie vietinės bendruomenės, Lietuvos ir pasaulio gyventojų gyvenimo sąlygų gerinimo būdus, atsižvelgdamas į socialinį, ekonominį, aplinkosauginį aspektus pateikia apibendrintas išvadas. Analizuoja žmogaus veiklos poveikį gamtai vietovės, šalies ir globaliu mastu (F2.4).
Paaiškina gamtos saugojimo svarbą, išteklių naudojimo taupumą ir antrinių žaliavų perdirbimo svarbą. Išvardina aplinkos ir išteklių apsaugos būdus. Dalyvauja mokyklos ir vietos bendruomenės akcijose, projektuose ir kitose veiklose (F3.1).	Paaiškina gamtos saugojimo svarbą, išteklių naudojimo taupumą ir antrinių žaliavų perdirbimo svarbą. Aptaria aplinkos ir išteklių apsaugos būdus, siūlo jų pritaikymą konkrečioje situacijoje. Dalyvauja mokyklos ir vietos bendruomenės akcijose, projektuose ir kitose veiklose (F3.2).	Diskutuoja apie gamtos saugojimo svarbą, išteklių naudojimo taupumą ir antrinių žaliavų perdirbimo svarbą. Siūlo aplinkos ir išteklių apsaugos būdų, nagrinėja jų pritaikymo konkrečioje situacijoje galimybes. Dalyvauja mokyklos, vietos bendruomenės ir gamtosaugos organizacijų akcijose, projektuose ir kitose veiklose (F3.3).	Diskutuoja apie gamtos saugojimo svarbą, išteklių naudojimo taupumą ir antrinių žaliavų perdirbimo svarbą. Siūlo aplinkos ir išteklių apsaugos būdų, nagrinėja jų pritaikymo konkrečioje situacijoje galimybes. Dalyvauja mokyklos, vietos bendruomenės ir gamtosaugos organizacijų akcijose, projektuose ir kitose veiklose (F3.3).

III klasė

<p>Su mokytoju pagalba atpažįsta fizikinius reiškinius ir sąvokas, geba juos įvardyti, pateikti pasireiškimo ir taikymo pavyzdžių. Užrašo užduočiai atlikti tinkamą formulę, apskaičiuoja ieškomą fizikinį dydį, naudodamasis viena formule, kai nereikia vienu matavimo vienetų paversti kitais. Įvardija formulę sudarančius dydžius. Naudoja SI matavimo vienetus iš bendrojo kurso programos (kg, m, s, m/s, Pa, N, J ir kt.). Atpažįsta dėsnį, apskaičiuoja ieškomą fizikinį dydį, naudodamasis viena formule, kai nereikia vienu matavimo vienetų paversti kitais.</p>	<p>Naudodamasis netiesiogine pagalba – užduotis atlieka atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus, naudodamasis papildomai pateikta medžiaga, vadovaudamasis pateiktais kriterijais; paprastomis vadinamos užduotys, tyrimai, situacijos, atvejai, kuriems išnagrinėti, surasti sprendimą ar atsakymą reikia ne mažiau kaip 2 veiksmų (pavyzdžiui, greičio priklausomybės nuo laiko grafike pažymėti nueitą kelią, įvardyti elektros grandinės schemoje pažymėtus elementus ir pažymėti srovės kryptį). Pateikia fizikinio dydžio apibrėžimą. Išreiškia ir apskaičiuoja bet kurį dydį, įeinantį į formulę. Apskaičiuoja fizikinį dydį, remdamasis keliomis formulėmis iš vienos programos srities (mechanikos, makrosistemų fizikos ir t. t.).</p>	<p>Konsultuodamasis, tikslingai klausdamas ar prašydamas patarimų, pateikia dėsnio formuluotę, jo pasireiškimo ir taikymo pavyzdžių. Geba sudaryti ir spręsti lygčių sistemą ieškomam dydžiui rasti.</p>	<p>Savarankiškai dirba – užduotį atlieka be pagalbos.</p>
--	---	--	---

2.10. CHEMIJA

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
Nurodo, kad remiantis chemija ir kitais gamtos mokslais galima pažinti ir suprasti gamtos ir technikos objektus, procesus, reiškinius. Pateikia gamtos mokslų teorijų taikymo artimoje aplinkoje pavyzdžių.	Paaishkina, kad remiantis chemija ir kitais gamtos mokslais galima pažinti ir suprasti gamtos ir technikos objektus, procesus, reiškinius bei numatyti jų pasekmes, rasti problemų sprendimo būdų. Pateikia gamtos mokslų teorijų taikymo kasdienėje aplinkoje pavyzdžių.	Paaishkina, kad remiantis chemija ir kitais gamtos mokslais galima pažinti mus supantį mikro ir makro pasaulį kaip visumą. Apibūdina chemijos ir kitų gamtos mokslų galimybes ir ribas sprendžiant įvairias problemas bei priimant sprendimus įprastame kontekste. Įvardija sąsajas tarp gamtos mokslų teorijų ir jų praktinio taikymo.	Paaishkina, kad remiantis chemija ir kitais gamtos mokslais galima pažinti mus supantį mikro ir makro pasaulį kaip visumą. Apibūdina chemijos ir kitų gamtos mokslų galimybes ir ribas sprendžiant įvairias problemas bei priimant sprendimus naujame kontekste. Paaishkina sąsajas tarp gamtos mokslų teorijų ir jų praktinio taikymo.
Patiriamas taiko chemijos sąvokas, terminus, sutartinius ženklus, tinkamai užrašo fizikinių dydžių ir cheminių elementų simbolius, pasirenka tinkamą skaičiavimo formulę ir iš jos išreiškia reikiamą dydį, padedamas užrašo ir išlygina nesudėtingų cheminių reakcijų lygtis, matavimo vienetus verčia daliniais ir kartotiniais.	Remdamasis pavyzdžiais tinkamai taiko chemijos sąvokas, terminus, sutartinius ženklus standartiniuose kontekstuose, tinkamai užrašo fizikinių dydžių ir cheminių elementų simbolius, pasirenka tinkamą skaičiavimo formulę ir iš jos išreiškia reikiamą fizikinį dydį, remdamasis pavyzdžiais užrašo ir išlygina cheminių reakcijų lygtis, matavimo vienetus verčia daliniais ir kartotiniais.	Tinkamai taiko chemijos sąvokas, terminus, sutartinius ženklus, aiškindamas reiškinius, tinkamai užrašo ir naudoja fizikinių dydžių ir cheminių elementų simbolius, užrašo chemines formules, jungia kelias skaičiavimo formules, užrašo ir išlygina jungimosi, skilimo, pavadavimo ir mainų cheminių reakcijų lygtis, matavimo vienetus verčia daliniais ir kartotiniais.	Skiria ir tinkamai taiko chemijos sąvokas, terminus, sutartinius ženklus nestandartiniuose kontekstuose, tinkamai užrašo ir naudoja fizikinių dydžių ir cheminių elementų simbolius, jungia kelias chemines formules, jungia kelias formules, racionaliai taiko nestandartinius sprendimo būdus, tinkamai naudoja matematikos žinias, užrašo ir išlygina įvairaus sudėtingumo cheminių reakcijų lygtis, matavimo vienetus verčia daliniais ir kartotiniais.
Padedamas tinkamai vartoja sąvokas ir simbolius, suprantamai ir etiškai perteikia chemijos	Tinkamai vartodamas sąvokas ir simbolius, sklandžiai ir suprantamai, laikydamasis etikos ir	Atsižvelgdamas į adresatą, laikydamasis etikos ir etiketo normų, tinkama ir tikslinga kalba	Atsižvelgdamas į adresatą, laikydamasis etikos ir etiketo normų tinkama ir tikslinga kalba skirtingais

mokslo informaciją. Naudoja skaitmenines technologijas.	etiketo normų perteikia chemijos mokslo informaciją. Naudoja skaitmenines technologijas.	perteikia kitiems chemijos mokslo informaciją ir atlieka užduotis. Pasirenka ir taiko faktų, idėjų, rezultatų ir išvadų pateikimo būdus: grafikus, diagramas, lenteles, modelius, tekstus. Tikslingai naudoja skaitmenines technologijas.	būdais ir formomis perteikia kitiems chemijos mokslo informaciją ir atlieka užduotis. Tikslingai pasirenka ir taiko faktų, idėjų, rezultatų ir išvadų pateikimo būdus: grafikus, diagramas, lenteles, modelius, tekstus. Tikslingai naudoja skaitmenines technologijas.
Konsultuodamasis formuluoja klausimus, padėsiančius išsiaiškinti ir suprasti cheminių reiškinių dėsningumus ir objektų savybes. Pateikdamas atsakymus, juos paaiškina, padedamas bando diskutuoti aktualiomis temomis.	Formuluoja klausimus, padėsiančius išsiaiškinti ir suprasti cheminių reiškinių dėsningumus ir objektų savybes. Pateikdamas atsakymus, juos pagrindžia. Dalyvauja diskusijose aktualiomis temomis.	Nagrinėdamas chemijos mokslo informaciją ir atlikdamas tyrimus tikslingai formuluoja klausimus, argumentais grindžia savo atsakymus chemijos mokslo temomis, pateikia argumentų skirtingiems galimiems atsakymams pagrįsti. Diskutuoja aktualiomis temomis.	Analizuodamas chemijos mokslo informaciją ir atlikdamas tyrimus tikslingai formuluoja klausimus, tinkamai argumentuoja savo atsakymus, pateikia argumentų kitiems atsakymams pagrįsti. Argumentuotai diskutuoja aktualiomis temomis.
Padedamas paaiškina, kas yra tyrimas, kuo skiriasi stebėjimas ir eksperimentas, įvardija tyrimo etapus.	Vadovaudamasis pateiktais kriterijais paaiškina, kas yra tyrimas, įvardija skirtingus tyrimo būdus, jų skirtumus ir tyrimo etapus.	Paaiškina, kas yra tyrimas, apibūdina skirtingus tyrimo būdus, nurodo, kada jie taikomi, įvardija tyrimo etapų seką.	Pateikdamas pavyzdžių paaiškina, kas yra tyrimas, palygina skirtingus tyrimo būdus ir jų taikymo galimybes, pagrindžia kiekvieno etapo paskirtį ir nuoseklus tyrimo atlikimo svarbą.
Padedamas pasirenka tyrimo būdą, priemones, medžiagas, tyrimo atlikimo vietą, laiką, trukmę, suplanuoja eigą.	Atsižvelgdamas į tyrimo tikslą pasirenka tyrimo būdą, priemones, medžiagas, tyrimo atlikimo vietą, laiką bei trukmę, numato tyrimo veiklas; paaiškina, kas gali veikti duomenų patikimumą.	Planuoja tyrimą: pasirenka tinkamą tyrimo būdą, priemones, medžiagas, tyrimo atlikimo vietą, laiką bei trukmę, numato, kaip užtikrins tyrimo rezultatų patikimumą.	Planuodamas tyrimą pasirenka tinkamą būdą ir pagrindžia pasirinkimą, pasirenka priemones, medžiagas, tyrimo atlikimo vietą, laiką, trukmę, veiklas, numato, kaip užtikrins tyrimo rezultatų tikslumą ir patikimumą.
Padedamas aiškina, kaip vyksta cheminiai	Taikydamas chemijos mokslo žinias aiškina,	Siedamas chemijos mokslo žinias į	Siedamas įvairių mokslų žinias į

reiškiniai ir procesai artimoje aplinkoje.	kaip vyksta procesai ir reiškiniai įprastame kontekste.	visumą aiškina, kaip vyksta procesai ir reiškiniai naujame kontekste.	visumą argumentuotai aiškina, kaip vyksta procesai ir reiškiniai naujame kontekste.
III klasė			
<u>Nurodo</u> , ką tiria chemija ir kiti gamtos mokslai, kokias problemas sprendžia. Nurodo kelių chemijos sričių integralumą. Pateikia chemijos praktinio pritaikymo pavyzdžių artimoje aplinkoje.	<u>Apibūdina</u> , ką tiria chemija ir kiti gamtos mokslai, kokias problemas sprendžia. Nurodo kelių chemijos mokslo sričių integralumą. Pateikia chemijos praktinio pritaikymo pavyzdžių kasdienėje aplinkoje.	Paaškina, ką tiria įvairios chemijos mokslo sritys ir kiti gamtos mokslai. <u>Nurodo</u> chemijos mokslo <u>sprendžiamas</u> problemas. Apibūdina chemijos mokslo sričių integralumą. Pateikia chemijos praktinio pritaikymo pavyzdžių vartodamas mokslinę terminologiją.	Argumentuodamas paaškina, ką tiria ir kokias problemas sprendžia chemija ir kiti gamtos mokslai. <u>Kritiškai vertina</u> chemijos mokslo galimybes ir ribas. Pateikia ir apibūdina chemijos praktinio pritaikymo pavyzdžių vartodamas mokslinę terminologiją.
Padedamas tinkamai taiko chemijos sąvokas, terminus, simbolius, formules, matavimo vienetus.	Remdamasis pavyzdžiais tinkamai taiko chemijos sąvokas, terminus, simbolius, formules, matavimo vienetus.	Tinkamai vartoja chemijos sąvokas, terminus, simbolius, sutartinius ženklus naujuose kontekstuose. Aiškindamas reiškinius ir procesus taiko mokslinę terminologiją.	Tinkamai vartoja chemijos sąvokas, terminus, sutartinius ženklus, simbolius, neįprastuose kontekstuose. Analizuodamas reiškinius, procesus, taiko mokslinę terminologiją.
Padedamas suranda įvairiais būdais pateiktą reikiamą informaciją nurodytuose šaltiniuose. Padedamas tinkamai (schemomis, paveikslais, diagramomis, tekstu ir kt.) perduoda informaciją.	Pagal įvardytus kriterijus suranda ir apdoroja įvairiais būdais pateiktą reikiamą informaciją įvairiuose šaltiniuose. Remdamasis pavyzdžiais tinkamai (schemomis, paveikslais, diagramomis, tekstu ir kt.) perduoda informaciją.	Suranda ir konsultuodamasis apdoroja pateiktą reikiamą informaciją įvairiuose šaltiniuose, ją lygina, klasifikuoja, analizuoja, kritiškai vertina, jungia ir apibendrina, interpretuoja naudodamas chemijos žinias ir dėsnius. Tinkamai (schemomis, paveikslais, diagramomis, tekstu ir kt.) perduoda informaciją.	Suranda ir apdoroja pateiktą reikiamą informaciją įvairiuose šaltiniuose, ją lygina, klasifikuoja, analizuoja, kritiškai vertina, jungia ir apibendrina, interpretuoja naudodamas chemijos žinias ir dėsnius. Tinkamai (schemomis, paveikslais, diagramomis, tekstu ir kt.) perduoda informaciją.
Padedamas planuoja tiriamuosius darbus: stebėjimus, eksperimentus, laboratorinius darbus ir pan. Kartu su mokytoju aptaria, ką	Remdamasis pavyzdžiais planuoja tiriamuosius darbus: stebėjimus, eksperimentus, laboratorinius darbus. Vadovaudamasis	Konsultuodamasis planuoja tiriamuosius darbus: stebėjimus, eksperimentus, laboratorinius darbus ir pan.; atsižvelgdamas į visus	Planuoja tiriamuosius darbus: stebėjimus, eksperimentus, laboratorinius darbus ir pan.; savarankiškai parenka tyrimams tinkamą laboratorinę

<p>reikia daryti, kad rezultatai būtų patikimi. Atlieka reikalingus skaičiavimus. Padedamas pasirenka tinkamus rezultatų ir duomenų pateikimo būdus (pavyzdžiui, lenteles, diagramas, grafikus).</p>	<p>pateiktais kriterijais apibendrina ir apdoroja gautus rezultatus ir duomenis: vertina jų patikimumą, tiriamojo darbo netikslumus, atrenka reikiamus išvadai daryti, atlieka reikalingus skaičiavimus ir pertvarkymus. Iš pasiūlytų pavyzdžių pasirenka tinkamus rezultatų ir duomenų pateikimo būdus (pavyzdžiui, lenteles, diagramas, grafikus)</p>	<p>tyrimo patikimumo ir saugumo reikalavimus, pasirenka tinkamus tyrimo būdus. Apibendrina ir matematiškai apdoroja gautus rezultatus bei duomenis. Duomenis pateikia susistemintų duomenų lentelėmis, diagramomis ar kitais pasirinktais būdais</p>	<p>įrangą bei prietaisus, medžiagas. Analizuoja ir matematiškai apdoroja gautus rezultatus ir duomenis: įvertina jų patikimumą, tiriamojo darbo netikslumus bei matavimo paklaidas, atrenka reikiamus išvadai daryti, atlieka reikalingus skaičiavimus ir pertvarkymus. Įvertina (pavyzdžiui, lenteles, diagramas, grafikus).</p>
<p>Padedamas pasirenka strategiją iš dažnai naudojamų, įprastų ar iš mokytojo pasiūlytų, numato akivaizdžius chemijos probleminių užduočių rezultatus, siūlo idėjų paprastoms problemoms spręsti.</p>	<p>Pasitardamas, pasirenka priemones ir bent vieną strategiją chemijos probleminės užduoties sprendimui, prognozuoja rezultatus, siūlo problemų sprendimo būdus.</p>	<p>Pasirenka tinkamas priemones ir strategijas atliekant chemijos probleminės užduoties, prognozuoja galimus rezultatus ir pasekmes, numato alternatyvias strategijas problemoms spręsti.</p>	<p>Pasirenka argumentuotas ir tinkamas priemones bei strategijas chemijos probleminės užduoties sprendimui, prognozuoja rezultatus, siūlo problemų sprendimo alternatyvas.</p>
<p>Pagal pateiktus kriterijus reflektuoja asmeninę pažangą mokantis chemijos. Padedamas mokytojo numato tolesnius mokymo(si) tikslus.</p>	<p>Pagal pateiktus kriterijus reflektuoja asmeninę pažangą mokantis chemijos, įvardija savo stiprybes, pasitardamas kelia tolesnius mokymo(si) tikslus.</p>	<p>Reflektuoja asmeninę pažangą mokantis chemijos, žino ir plėtoja savo stiprybes ir apmąsto tobulintinas sritis, kelia tolesnius mokymo(si) tikslus.</p>	<p>Reflektuoja asmeninę pažangą mokantis chemijos, žino ir plėtoja savo stiprybes, apmąsto tobulintinas sritis, kritiškai vertina savo pasiekimų priežasties-pasekmės ryšius, kelia tolesnius mokymo(si) tikslus ir numato jų pasiekimo būdus.</p>
<p>Padedamas paaiškina ir vertina žmogaus veiklos poveikį ir galimas pasekmes gamtai ir visuomenei, saugo aplinką ir save.</p>	<p>Remdamasis pavyzdžiais apibūdina gyvenimo sąlygų gerinimo būdus, atsižvelgdamas į socialinį, ekonominį, aplinkosauginį aspektus. Pateikia žmogaus veiklos poveikio gamtai pavyzdžių, paaiškina ir vertina žmogaus</p>	<p>Apibūdina darnų vystymąsi kaip visumą priemonių užtikrinančių žmonių gerovę dabar ir ateityje. Numato galimas pasekmes gamtai ir visuomenei, siūlo alternatyvas, saugo aplinką ir save.</p>	<p>Paaiškina ir įvertina žmogaus veiklos poveikį ir galimas pasekmes gamtai ir visuomenei, siūlo alternatyvas, saugo aplinką ir save.</p>

	veiklos poveikį ir galimas pasekmes gamtai ir visuomenei, saugo aplinką ir save.		
--	---	--	--

2.11. INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
<p>Pertvarko skaitmeninį turinį, ieško informacijos iš vieno šaltinio ir ją atrenka.</p> <p>Konsultuodamasis įsivertina atliktą darbą, procesą.</p> <p>Apibūdina saugaus darbo skaitmeninėmis technologijomis normas.</p> <p>Nurodo skaitmeninių technologijų svarbą aplinkosaugai.</p> <p>Įvardija naudojamos virtualiosios aplinkos pagrindines saugumo nuostatas.</p>	<p>Pertvarko ir kuria skaitmeninį turinį, ieško informacijos iš kelių šaltinių ir ją atrenka.</p> <p>Naudodamasis netiesiogine pagalba įsivertina atliktą darbą, jį peržiūri ir aptaria, ką buvo galima padaryti geriau.</p> <p>Apibūdina higienos ir saugaus darbo skaitmeninėmis technologijomis normas ir jų laikosi.</p> <p>Apibūdina skaitmeninių technologijų svarbą aplinkosaugai.</p> <p>Nagrinėja ir keičia naudojamos virtualiosios aplinkos pagrindines saugumo nuostatas.</p>	<p>Analizuoja ir tobulina skaitmeninį turinį, pasirenka ir taiko tinkamas skaitmeninio turinio kūrimo priemones.</p> <p>Savarankiškai įsivertina atliktą darbą, procesą, pateikia siūlymus tobulinimui.</p> <p>Apibūdina higienos, ergonomines, technines saugaus darbo skaitmeninėmis technologijomis normas ir jų laikosi.</p> <p>Įvertina skaitmeninių technologijų svarbą aplinkosaugai, išvelgia problemas, siūlo sprendimų idėjas.</p> <p>Keičia virtualiųjų aplinkų saugumo nuostatas skaitmeninei tapatybei apsaugoti.</p>	<p>Kritiškai vertina kitų sukurta skaitmeninį turinį, teikia argumentuotus pasiūlymus jam tobulinti.</p> <p>Savarankiškai atsirenka tinkamą informaciją iš įvairių šaltinių.</p> <p>Kritiškai įsivertina atliktą darbą, procesą, pasiekimus, parengia išvadas ir siūlymus tobulinimui.</p> <p>Įsivertina darbą skaitmeninėmis technologijomis higienos, ergonominių ir saugumo normų atžvilgiu; siūlo, kaip reikia keisti neatitiktumus.</p> <p>Naudoja skaitmenines technologijas galimam poveikiui gamtai prognozuoti.</p> <p>Įvertina ir padeda kitiems pakeisti (nustatyti) virtualiųjų aplinkų saugumo nuostatas skaitmeninei tapatybei apsaugoti.</p>
III klasė			
<p>Naudodamasis netiesiogine pagalba pritaiko ir integruoja įvairių skaitmeninį turinį.</p> <p>Pasirenka ir naudoja programai reikalingas duomenų struktūras.</p>	<p>Kuria, pagal nurodymus pritaiko ir integruoja įvairių skaitmeninį turinį.</p> <p>Pagal pateiktą pavyzdį ir (ar) laikydamasis nurodymų atlieka informacinių</p>	<p>Kuria, kūrybiškai pritaiko ir integruoja įvairių skaitmeninį turinį, naudoja programavimo elementus.</p> <p>Pagal pateiktą pavyzdį ir (ar) tiksliai laikydamasis</p>	<p>Kuria ir derina skirtingą skaitmeninį turinį, savarankiškai atsirenka tinkamą informaciją iš įvairių šaltinių.</p> <p>Tiksliai laikydamasis nurodymų atlieka algoritmvavimo</p>

<p>Modifikuoja savo ir kitų kuriamas programas Tyrinėja ir apibendrina apklausų duomenis ir išgauna reikalingą informaciją. Atpažįsta dirbtinio intelekto, neuroninių tinklų taikymo sritis. Apibrėžia kriptografinės sistemos, viešojo rakto, sertifikato sąvokas. Naudojasi kompiuterių tinklais ir tinklo įrenginiais, padedamas prisijungia prie belaidžių įrenginių. Atpažįsta pagrindines saugaus darbo skaitmeninėmis technologijomis problemas.</p>	<p>technologijų praktines užduotis. Atlikdamas užduotis padaro klaidų. Modifikuoja savo ir kitų kuriamas programas. Naudoja grupinio programavimo įrankius. Nurodo dirbtinio intelekto, neuroninių tinklų taikymo sritis, išvelgia privalumus ir grėsmes. Aptaria kriptografinės sistemos, viešojo rakto, sertifikato patikimumą. Naudojasi kompiuterių tinklais ir tinklo įrenginiais, prisijungia prie belaidžių įrenginių. Atpažįsta ir sprendžia pagrindines higienos, ergonomines ir technines saugaus darbo skaitmeninėmis technologijomis problemas. Atpažįsta ir skaito diagrama, lentele, schema ar tekstu pateiktą informaciją. Lentelėje pateiktus duomenis vaizduoja schema, grafiku, diagrama. Sprendžia žinomo konteksto standartinius uždavinius, tiesiogiai taiko formules, atlieka standartines procedūras. Pritaiko kitų dalykų žinias, aiškindamas informacinių ir komunikacinių technologijų objektus, procesus.</p>	<p>nurodymų atlieka informacinių technologijų praktines užduotis. Laikydamosis nurodymų atlieka algoritmavimo užduotis, sprendžia programavimo uždavinius. Kuria ir (ar) naudoja programai reikalingas duomenų struktūras (taip pat ir abstrakčiasias). Analizuoja programinės įrangos sąsajos naudotojo poreikius, pateikia sąsajos projektą. Apibūdina ir kuria ar parenka reikiamus algoritmus informacijai apdoroti. Modifikuoja, papildo funkcijomis savo ir kitų kuriamas programas. Naudoja grupinio programavimo įrankius. Nagrinėja dirbtinio intelekto, neuroninių tinklų taikymo sritis, vertina privalumus ir grėsmes. Vertina kriptografinės sistemos, viešojo rakto, sertifikato patikimumą. Apibūdina kompiuterių tinklus ir jų sąrangą, geba prisijungti prie tinklo įrenginių ir jais naudojasi, geba prisijungti prie belaidžių įrenginių, nagrinėja technines naujoves. Sprendžia kompleksines užduotis, problemas,</p>	<p>užduotis, sprendžia programavimo uždavinius. Sąmoningai pasirenka būdus užduotims atlikti. Pasiūlo ir taiko kelis problemų sprendimo būdus. Tiksliai apibūdina taisykles, jomis naudojasi atlikdamas užduotis. Savarankiškai suranda nesunkiai kompiuteriu sprendžiamas realaus pasaulio problemas, pasirenka reikiamą informacinį įrankį (programą), pateikia ir paaiškina galimo sprendimo idėją. Kuria, naudoja ir modifikuoja programai reikalingas duomenų struktūras (taip pat ir abstrakčiasias). Analizuoja programinės įrangos sąsajos naudotojo poreikius, pateikia keletą alternatyvių sąsajos projektų. Kuria ir modifikuoja reikiamus algoritmus informacijai apdoroti. Modifikuoja, papildo funkcijomis, optimizuoja savo ir kitų kuriamas programas. Efektyviai naudoja grupinio programavimo įrankius. Savarankiškai ieško informacijos apie dirbtinio intelekto, neuroninių tinklų taikymo sritis, vertina privalumus, grėsmes ir etines problemas, siūlo sprendimus. Nagrinėja kompiuterių</p>
---	--	--	---

		<p>susijusias su aplinkosauga Pritaiko kitų dalykų žinias, atlikdamas informacinių ir komunikacinių technologijų užduotis, kurdamas programavimo uždavinių sprendimų algoritmus.</p>	<p>tinklų sąrangą, geba prisijungti prie tinklo įrenginių ir jais naudojasi, atpažįsta nesudėtingas tinklo veikimo problemas, geba prisijungti prie belaidžių įrenginių, tyrinėja technines naujoves. Randa reikiamą informaciją tekste, lentelėje, diagramoje, grafike, scheme; kritiškai ją vertina, pritaiko užduotims atlikti. Sprendžia nestandartinius uždavinius. Derina ir pritaiko du ar daugiau algoritmų sudėtingesniau uždaviniui spręsti. Pritaiko kitų dalykų žinias, aiškindamas informacinių ir komunikacinių technologijų objektus, procesus ir modelius, spręsdamas programavimo uždavinius.</p>
--	--	--	--

2.12. PSICHOLOGIJA

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I, III klasė			
Savęs pažinimas ir tyrinėjimas (pažinimo ir asmenybės psichologija)			
<p>Apibrėžia psichologijos mokslo objektą, išvardija psichologijos mokslo sritis ir tyrimų metodus</p> <p>Bendrais bruožais apibūdina pažinimo procesus ir jų veikimo mechanizmus.</p> <p>Bendrais bruožais apibūdina asmenybės, temperamento ir charakterio sąvokas, pagrindines emocijas ir jų neverbalinius požymius.</p>	<p>Atskleidžia esminius psichologijos mokslo tyrimų metodus bruožus. Mokytojo padedamas numato praktines psichologijos žinių pritaikymo galimybes kasdienėje aplinkoje ir apibūdina savo pažinimo procesų ypatumus.</p> <p>Atpažįsta esminius temperamento ir charakterio bruožus. Atpažįsta pagrindinių savo ir kitų asmenų emocijų pasireiškimo atvejus įprastame kontekste.</p>	<p>Naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba paaiškina psichologijos mokslo ryšius su kitais mokslais. Palygina taikomąją ir teorinę psichologiją, išskirdamas jų skirtumus.</p> <p>Konsultuodamasis nurodo pažinimo procesų lavinimo galimybes.</p> <p>Paaškina asmenybės raidos dėsningumus.</p> <p>Apibūdina motyvacijos prigimtį. Naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba analizuoja savo emocijų ir jausmų įtaką bendravimui, aprašo sau būdingą Aš vaizdą ir savęs vertinimą.</p>	<p>Savarankiškai analizuoja psichologijos ryšius su kitais mokslais, geba apibūdinti psichologijos mokslo vietą kitų socialinių mokslų sistemoje ir apibūdina psichologijos mokslo žinių pritaikymo galimybes naujame kontekste.</p> <p>Numato pažinimo procesų lavinimo, emocijų valdymo strategijas. Išsamiai atskleidžia intelekto esminius teiginius ir juos palygina.</p> <p>Argumentuotai atskleidžia savąjį individualumą, atskleisdamas jį įprastuose ir naujuose kontekstuose.</p> <p>Atskleidžia pagrindinius asmenybės teorijų teiginius ir juos palygina.</p>
Savęs pažinimas santykiuose su kitais (socialinė psichologija)			
<p>Paaškina bendravimo (komunikacijos) sampratą ir atpažįsta pagrindines bendravimo dėsningumus kasdienėje aplinkoje. Skiria verbalinį ir neverbalinį bendravimą.</p> <p>Bendrais bruožais apibūdina socialinio suvokimo, socialinio vaidmens sąvokas,</p>	<p>Atpažįsta dažniausius neverbalinius ženklus įprastame kontekste.</p> <p>Atskleidžia neverbalinio bendravimo ir aktyvaus klausymo svarbą.</p> <p>Paaškina socialinio suvokimo dėsningumus, išvardina dažniausia pasitaikančias</p>	<p>Naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba atpažįsta ir paaškina pagrindines bendravimo proceso sudėtinės dalis įprastame kontekste.</p> <p>Paaškina aktyvaus bendravimo veiksnius, empatiją, grįžtamojo ryšio svarbą. Paaškina stereotipo, nuostatų,</p>	<p>Savarankiškai atpažįsta ir paaškina pagrindines bendravimo proceso sudėtinės dalis naujame, kintančiame kontekste. Susieja empatiją su neverbalinio bendravimo įgūdžiais.</p> <p>Naudoja aktyviojo klausymosi techniką, suteikia grįžtamąjį ryšį.</p>

<p>bendravimo grupėje dėsningumus. Paaškina konflikto sąvoką, įvardija konfliktų rūšis.</p>	<p>socialinio suvokimo ir vertinimo klaidas. Palygina formalias ir neformalias grupes. Paaškina grupės nario statuso ir konformizmo sąvokas. Padedamas atpažįsta konfliktų požymius ir kilimo priežastis, neigiamas konfliktų pasekmes.</p>	<p>sąvokas ir atskleidžia jų svarbą bendravime. Naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba nurodo konfliktų kilimo priežastis, atpažįsta konflikto požymius. Palygina konstruktyvius ir destruktivius konfliktus, pateikia pavyzdžių iš įprasto konteksto.</p>	<p>Analizuoja turimo statuso įtaką savo ir kitų asmenų bendravimui, pateikia pavyzdžius. Savarankiškai apibendrina savo patirtį sprendžiant konfliktus, nurodo konfliktų kilimo priežastis, naudoja konstruktyvias konflikto sprendimo strategijas.</p>
Pagalbos sau ir kitam galimybių pažinimas			
<p>Išvardija visuomenines organizacijas (esančias konkrečioje savivaldybėje), kurios teikia psichologinę paramą. Nurodo psichologo, psichoterapeuto, psichiatro darbo specifiką. Bendrais bruožais apibūdina streso, nerimo, smurto, psichologinės krizės, priklausomybės sąvokas.</p>	<p>Paaškina visuomeninių organizacijų, kurios teikia psichologinę paramą, veiklos pobūdį, išvardija jose teikiamos psichologinės paramos formas. Padedamas palygina psichologo, psichoterapeuto, psichiatro darbo specifiką, nurodant jų skirtumus. Paaškina emocijų išgyvenimų įtaką žmogaus fizinei ir psichinei sveikatai. Įvardija ryšį tarp patiriamo streso, smurto ir psichologinės krizės ir savižudybės.</p>	<p>Paaškina bendruomenės, visuomeninių organizacijų svarbą smurto, psichologinių krizių, priklausomybių prevencijai. Naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba atpažįsta streso, nerimo, smurto, psichologinės krizės, savižudybės rizikos požymius, pasireiškiančius kasdienėje aplinkoje. Paaškina ryšį tarp patiriamo streso, smurto, psichologinės krizės ir savižudybės.</p>	<p>Įvertina savo bendradarbiavimo įgūdžius ir numato jų tobulinimo sritis. Padedamas mokytojo susieja įvairius psichologinius sunkumus su prienamomis psichologinės paramos teikimo vietomis ir sukuria būdą, kaip pagalbą pasiūlyti bendraamžiams. Pagrindžia emocijų išgyvenimų svarbą psichinei sveikatai. Savarankiškai atpažįsta pagrindinius psichologinės krizės, požymius. Įtikinamai argumentuoja psichologinės pagalbos svarbą krizinių išgyvenimų atveju.</p>

2.13. MUZIKA

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas): A1. Nagrinėja atliekamą kūrinį, aptaria jo interpretavimą. A2. Pristato, atlieka (vienas ar su kitais) pasirinktą kūrinį, vertina savo ir kitų atlikimą. A3. Dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime.			
Glaustai apibūdina atliekamus kūrinius, išvardija kelis svarbiausius jų stiliui būdingus bruožus (A1; A2)	Apibūdina ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Išvardija skirtingų stilių kūriniams būdingas muzikos kalbos ar išraiškos priemones (A1; A2)	Analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Išvardija stilistinės išraiškos priemones, paaiškina , kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus (A1; A2)	Savarankiškai analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Išvardija stilistinės išraiškos priemones, paaiškina , kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus. (A1; A2)
Pagal savo išgales dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose ir (ar) projektuose, prisideda juos organizuojant (A3).	Dalyvauja kai kuriuose formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose. Pagal išgales bendradarbiauja juos organizuojant. Atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ir (ar) užduotį (A3).	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų . Pasirenka geriausiai savo polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ir (ar) užduotį . Renginių medžiagą pristato virtualioje erdvėje (pagal saugumo reikalavimus) (A3).	Aktyviai dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų, rodo iniciatyvumą , lyderystės požymius. Pasirenka geriausiai polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ir (ar) užduotį . Renginių anonsuoja , medžiagą viešina virtualioje erdvėje (pagal saugumo reikalavimus) (A3).
B. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas): B1. Improvizuoja muzikinius darinius. B2. Komponuoja vienas ir su kitais, taikydamas muzikinės kalbos elementus ir struktūras. B3. Pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą.			
Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius. Padedamas panaudoja kai kurias tradicinei ar šiuolaikinei muzikai	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Padedamas pritaiko tam tikras tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas	Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai panaudoja tradicinei ar

būdingas išraiškos priemonės (B1).	išraiškos priemonės (B1).	išraiškos priemonės (B1).	šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemonės (B1).
Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją; padedamas panaudoja kai kurias įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas (B2.1).	Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją. Pritaiko kai kurias būdingas įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinio fragmentą (ar schemą) fiksuoja pasirinktu būdu (B2.2).	Igyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Pritaiko įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.3).	Savarankiškai įgyvendina muzikinę idėją tiksliai pasirinktomis priemonėmis. Išradingai panaudoja įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.4).
Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Nusako ir paaiškina sumanymą ar komponavimo būdą. Taiko siūlomus vertinimo kriterijus (B3.1).	Kūrybos rezultatus su grupe pristato pasirinktu būdu, atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Nurodo pasirinktą komponavimo būdą ar techniką. Kūrybą į(si)vertina pagal sutartus kriterijus (B3.2).	Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Paaiškina pasirinktą komponavimo būdą ar techniką, tinkamą sumanymui perteikti, vienovei ar įvairovei atskleisti. Pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos savitumą, aktualumą ar vertingumą (B3.3).	Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Nuodugnai paaiškina pasirinktą komponavimo būdą ar techniką, tinkamą sumanymui perteikti , vienovei ar įvairovei atskleisti ar savitumui išreikšti . Pagal sutartus ar savo siūlomus kriterijus į(si)vertina kūrybą , pagrindžia jos aktualumą, vertingumą. Išvardija tobulinimo bei pritaikymo galimybes (B3.4).
C. Muzikos pažinimas ir vertinimas: C1. Nagrinėja kūrinio muzikinės kalbos ir formos ypatybes. C2. Kūrinio meninį išpūdį sieja su jo muzikinėmis savybėmis, skirtingomis suvokimo perspektyvomis, reflektuoja asmeninę estetinę patirtį. C3. Tyrinėja muzikos kūrinio kontekstus, paskirtį, integravimo sąsajas, komentuoja muzikinių stilių ir kultūrų įvairovę.			
Atpažįsta ir pasako kūrinio stilių ar žanrą. Glaustai nusako būdingiausius muzikos kalbos ar išraiškos savybes (C1).	Pagal būdingus bruožus kūrinius priskiria konkrečiam stiliui ar žanrui. Nusako , kaip panaudojami muzikos elementai ar išraiškos priemonės (C1).	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria konkrečiam stiliui ar žanrui. Nagrinėja ir palygina , kaip elementai ir išraiškos priemonės	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria stiliams ar žanrams. Išsamiai nagrinėja ir lygina , kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės išreiškia skirtingų stilių

		atsiskleidžia įvairių stilių muzikoje (C1).	muzikos savitumą (C1).
Nusako pasirinkto žanro, stiliaus, muzikos kūrinių būdingas savybes, meninį įspūdį (C2).	Aptaria skirtingų žanrų, stilių muzikos kūrinių būdingas savybes, nusako meninį įspūdį. Remiasi objektyviais bei subjektyviais kriterijais (C2).	Analizuoja įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Jį interpretuoja pagal objektyvius ir subjektyvius kriterijus (C2).	Išsamiai analizuoja ir lygina įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Interpretaciją grindžia objektyviais ir subjektyviais kriterijais (C2).
Įsitraukia į įvairių stilių pasirinktų žymiausių kompozitorių muzikos aptarimą (C3).	Įsitraukia į įvairių stilių pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muzikos aptarimą, nusako savo požiūrį, atranda sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3).	Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, komentuoja sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3).	Išreiškia argumentuotą nuomonę apie įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, analizuoja sąsajas su kitais menais ir dalykais (C3).
D. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys: D1. Apibūdina Lietuvos muzikinės kultūros bruožus, raidos tendencijas, ieško sąsajų su kitomis kultūromis. D2. Atpažįsta, lygina ir vertina pasaulio muzikinių kultūrų reiškinius. D3. Dalyvauja muzikiniame – kultūriniame gyvenime ir jį vertina asmeninės patirties kontekste.			
Mokytojo padedamas išreiškia savo nuomonę apie Lietuvos muzikos kultūros reiškinius (D1).	Nagrinėja Lietuvos muzikos kultūros reiškinius, jų socialines funkcijas. Nuomonei pagrįsti pasitelkia asmeninę patirtį (D1).	Analizuoja Lietuvos muzikos kultūros reiškinius, reiškia nuomonę apie muzikos socialinių funkcijų įvairovę, jos vaidmenį formuojant asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę (D1).	Analizuoja, lygina, vertina Lietuvos muzikos kultūrą, lygina su Europos, pasaulio muzikos kultūros įvykiais ir aktualijomis, reiškia pagrįstą nuomonę apie muzikos socialinių funkcijų įvairovę jos vaidmenį formuojant asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę (D1).
Išvardija kai kuriuos būdingus kitų kultūrų muzikos reiškinį pavyzdžius, juos glaustai aptaria (D2).	Aptaria kitų kultūrų muzikos reiškinį pavyzdžius. Dalyvauja diskutuojant apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2).	Analizuoja pateiktus ar pasirinktus pasaulio muzikos kultūrų reiškinį pavyzdžius, diskutuoja apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2).	Išsamiai nagrinėja savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinį, jų kontekstus ir funkcijas iš įvairių perspektyvų. Argumentuotai diskutuoja apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą,

			pagarbą jų įvairovei (D2).
Išvardija kelis svarbiausius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, padedamas juos vertina (D3).	Remdamasis pasiūlytais kriterijais apibūdina ir vertina ryškiausius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos kultūros įvykius. Taktiškai išsako nuomonę apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus (D3).	Remdamasis sutartais kriterijais analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikos kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį (D3).	Remdamasis sutartais ar savo siūlomais kriterijais išsamiai analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai ir argumentuotai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį, dalyvauja muzikinėje kultūrinėje veikloje (D3).
III klasė			
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas): A1. Nagrinėja atliekamą kūrinį, aptaria jo interpretavimą. A2. Pristato, atlieka (vienas ar su kitais) pasirinktą kūrinį, vertina savo ir kitų atlikimą. A3. Dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime.			
(A1) Padedamas suformuluoja kūrinio interpretacinį sumanymą, siekia panaudoti jį atliekant kūrinį; atpažįsta ir naudoja kai kurias partitūroje panaudotas išraiškos priemones.	(A1) Suformuluoja kūrinio interpretacinį sumanymą, panaudoja jį atliekant kūrinį; atpažįsta ir naudoja partitūroje panaudotas išraiškos priemones, atsižvelgia į stiliaus bruožus.	(A1) Pateikia ir atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą, sieja jį su asmeniniu estetinės idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, sociokultūrinio bei istorinio laikotarpio kontekstais .	(A1) Pateikia ir kokybiškai atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą, sieja jį su asmeniniu estetinės idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, istorinio laikotarpio principais (literatūriniu tekstu). Argumentuotai paaiškina interpretacinį sumanymą.
(A2) Padedamas pasirenka kūrinį ar partiją kūrinyje. Mėgina jį atlikti panaudodamas elementarius atlikimo technikos įgūdžius. Aptaria atlikimo vertinimo kriterijus.	(A2) Dainuoja ar groja paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir (ar) partiją. Demonstruoja kai kuriuos atlikimo technikos įgūdžius. Įvertina savo ir kitų pasirodymus remdamasis kai kuriais kriterijais.	(A2) Padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą (pasirinktą) kūrinį (ar) partiją. Demonstruoja atlikimo technikos įgūdžius , vokalinę (instrumentinę) laisvę, taiko išraiškos priemones. Įvertina savo ir kitų pasirodymus	(A2) Kokybiškai padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir (ar) partiją. Demonstruoja aukštus atlikimo technikos įgūdžius, vokalinę (instrumentinę) laisvę, ekspresiją, muzikinį jautrumą .

		remdamasis sutartais kriterijais.	Argumentuotai įvertina savo ir kitų pasirodymus remiantis sutartais kriterijais, teikia pasiūlymus.
(A3) Paragintas dalyvauja kai kuriuose muzikos renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas). Dalinasi kultūrine medžiaga.	(A3) Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikos renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas). Dalinasi kultūrine medžiaga, laikydamosis saugumo ir autorių teisių reikalavimų.	(A3) Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas), atskleisdamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas klasės, mokyklos, bendruomenės kultūrinį gyvenimą. Muzikinę kultūrinę medžiagą pristato virtualioje erdvėje, paisydamas vertingumo kriterijaus bei laikydamosis saugumo ir autorių teisių reikalavimų.	(A3) Aktyviai dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikos renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas), atskleisdamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas kultūrinį gyvenimą. Vertingą kultūrinę medžiagą viešina virtualioje erdvėje, laikydamosis saugumo ir autorių teisių reikalavimų, ją etiškai komentuoja.
B. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas): B1. Improvizuoja muzikinius darinius. B2. Komponuoja vienas ir su kitais, taikydamas muzikinės kalbos elementus ir struktūras. B3. Pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą.			
(B1) Bando improvizuoti elementarius melodinius ar ritminius darinius.	(B1) Pagal susitarimus improvizuoja melodinius ir ritminius darinius.	(B1) Improvizuoja plėtodamas muzikavimo įgūdžius, kelia idėjas, naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas.	(B1) Išradingai improvizuoja plėtodamas įgūdžius, kelia idėjas, tikslingai naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas.
(B2) Dalyvauja kuriant asmeninius poreikius atitinkančioje srityje. Išbando įvairius užrašymo (įrašymo) būdus.	(B2) Generuoja menines idėjas asmeninius poreikius ir gebėjimus atitinkančioje srityje. Naudoja įvairius užrašymo (įrašymo) būdus.	(B2) Įgyvendina ir plėtoja menines idėjas asmeninius polinkius ir gebėjimus atitinkančioje muzikos kūrybos srityje. Naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus.	(B2) Įgyvendina menines idėjas demonstruodamas individualų stilių ir skonį. Tinkamai naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus.
(B3) Pristato ir pagal kai kuriuos kriterijus į(si)vertina kūrybą. Diskutuoja apie kūrybinį procesą ir jo rezultata.	(B3) Pristato ir pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę reikšmę ir vertingumą.	(B3) Pristato ir pagal aptartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, vertingumą.	(B3) Įtaigiai pristato ir pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, autentiškumą ir vertingumą, tobulinimo galimybes.

<p>C. Muzikos pažinimas ir vertinimas: C1. Nagrinėja kūrinio muzikinės kalbos ir formos ypatybes. C2. Kūrinio meninį išpūdį sieja su jo muzikinėmis savybėmis, skirtingomis suvokimo perspektyvomis, reflektuoja asmeninę estetinę patirtį. C3. Tyrinėja muzikos kūrinio kontekstus, paskirtį, integravimo sąsajas, komentuoja muzikinių stilių ir kultūrų įvairovę.</p>			
<p>(C1) Išklauso muzikos kūrinį, aptaria kūrinio žanrą, stilių.</p>	<p>(C1) Nusako muzikos kūrinį, jį tyrinėja. Įvardija kūrinio žanrą, stilių ir dramaturgiją pasitelkdamas muzikos kalbos žinias.</p>	<p>(C1) Nagrinėja ir įvardija klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias.</p>	<p>(C1) Savarankiškai tyrinėja ir analizuoja klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias.</p>
<p>(C2) Pristato asmeninę nuomonę apie analizuojamą muzikos kūrinį.</p>	<p>(C2) Pristato vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, bando sieti su savo asmenine patirtimi ir polinkiais.</p>	<p>(C2) Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmės išvalgas.</p>	<p>(C2) Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmės išvalgas, diskutuoja ir reflektuoja.</p>
<p>(C3) Padedamas aptaria įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką.</p>	<p>(C3) Apibūdina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, ieško savo muzikinio identiteto.</p>	<p>(C3) Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, charakterizuoja savo muzikinį identitetą.</p>	<p>(C3) Argumentuotai įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, augina savo muzikinį identitetą.</p>
<p>D. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys: D1. Apibūdina Lietuvos muzikinės kultūros bruožus, raidos tendencijas, ieško sąsajų su kitomis kultūromis. D2. Atpažįsta, lygina ir vertina pasaulio muzikinių kultūrų reiškinius. D3. Dalyvauja muzikiniame – kultūriniame gyvenime ir jį vertina asmeninės patirties kontekste.</p>			
<p>(D1) Stebi Lietuvos muzikinio gyvenimo fragmentus. Išsako savo nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjus, atlikėjus.</p>	<p>(D1) Domisi Lietuvos muzikiniu gyvenimu. Reiškia pagrįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertų erdves. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra.</p>	<p>(D1) Apibūdina Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūros kontekstą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertų erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra.</p>	<p>(D1) Analizuoja Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūros kontekstą, demonstruoja muzikinį skonį ir identitetą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklos raidą, koncertines erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio</p>

			kultūra, pagrindžia savo nuomonę.
(D2) Susipažįsta su įvairių muzikinių kultūrų reiškiniais. Ugdosi pagarbą ir toleranciją.	(D2) Aptaria įvairių muzikinių kultūrų reiškinius. Ugdosi estetinį skonį, reiškia pagarbą ir toleranciją.	(D2) Tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius – juos atpažįsta, lygina ir argumentuotai vertina. Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją.	(D2) Savarankiškai tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius – juos atpažįsta, lygina ir argumentuotai vertina . Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją.
(D3) Paskatintas dalyvauja muzikiniame gyvenime, prisideda organizuojant renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi.	(D3) Dalyvauja muzikiniame gyvenime; prisideda organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Ieško savo santykio su muzikinės kultūros reiškiniais.	(D3) Dalyvauja muzikiniame gyvenime ugdydamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius . Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo santykį su muzikinės kultūros reiškiniais.	(D3) Aktyviai ir sąmoningai dalyvauja muzikiniame gyvenime demonstruodamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo argumentuotą santykį su muzikinės kultūros reiškiniais.

2.14. DAILĖ (I), MEDIJŲ MENAS (III)

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
Dailės raiška (A)			
Paskatintas pasirenka sudominusius kūrybos principus ir meninės išraiškos priemones, vaizduoja gamtos, žmogaus, aplinkoje stebėtus reiškinius ir dėsnius remdamasis nurodytais pavyzdžiais.	Naudojasi nurodytomis grafinių, spalvinių, erdvinių, audiovizualiųjų ar medijų meno raiškos priemonėmis. Stebi ir kūrybiškai interpretuoja aplinkos, gamtos, žmogaus formų ir plastikos įvairovę. Meno kūrinių inspiruotas idėjas, perteikia nurodyta stilistika perteikia savo kūriniuose.	Savarankiškai naudojami grafinių, spalvinių, erdvinių, audiovizualiųjų ar medijų meno raiškos priemonėmis. Stebi ir kūrybiškai interpretuoja aplinkos, gamtos, žmogaus formų ir plastikos įvairovę. Kūrybiškai interpretuodamas aplinkos, meno kūrinių inspiruotas idėjas, pasirinkta stilistika perteikia jas savo kūryboje.	Savarankiškai ir išradingai naudojami grafinių, spalvinių, erdvinių, audiovizualiųjų ar medijų meno raiškos priemonėmis. Stebi ir kūrybiškai interpretuoja aplinkos, gamtos, žmogaus formų ir plastikos įvairovę. Jausdamasis menininku, laisvai ir kūrybiškai interpretuodamas aplinkos, meno kūrinių inspiruotas idėjas, ieškodamas originalios raiškos, perteikia jas savo kūryboje.
Dailės supratimas ir vertinimas (B)			
Pagal nurodytą pavyzdį vertindamas tradicinės dailės ir šiuolaikinių vizualiųjų menų raiškos priemones, vartoja išmuktas dailės sąvokas. Naudodamasis pagalba trumpai nusako pagrindinius meninius bruožus, leidžiančias dailės, architektūros ar dizaino kūrinių priskirti tam tikrai epochai, meno kryptims.	Analizuodamas ir vertindamas tradicinės dailės ir šiuolaikinių vizualiųjų menų raiškos priemones, vartoja išmuktas dailės sąvokas. Remdamasis pavyzdžiais trumpai nusako meninius bruožus, leidžiančias dailės, architektūros ar dizaino kūrinių priskirti tam tikrai epochai, meno kryptims, remdamasis pasirinktais meno kūrinių pavyzdžiais kuria interpretacija pasiūlytomis temomis.	Analizuodamas ir vertindamas tradicinės dailės ir šiuolaikinių vizualiųjų menų raiškos priemones, tikslingai vartoja dailės sąvokas, pateikia savų pavyzdžių Nusako skiriamuosius bruožus, meno simbolius, menines ypatybes, leidžiančias dailės, architektūros ar dizaino kūrinių priskirti tam tikrai epochai, meno kryptims. Remdamasis pasirinktais meno epochų pavyzdžiais kuria plokštumines ir erdvines interpretacijas,	Išsamiai analizuodamas ir vertindamas tradicinės dailės ir šiuolaikinių vizualiųjų menų raiškos priemones, tikslingai vartoja dailės sąvokas, išsako savitą nuomonę, pateikia savų pavyzdžių Savarankiškai domisi dailės istorija. Išsamiai apibūdina skiriamuosius bruožus, meno simbolius, menines ypatybes, leidžiančias dailės, architektūros ar dizaino kūrinių priskirti tam tikrai epochai, meno kryptims.

		eksperimentuoja su įvairiomis medžiagomis.	Remdamasis pasirinktais meno epochų pavyzdžiais kuria plokštumines ir erdvines interpretacijas, eksperimentuoja su įvairiomis medžiagomis.
Dailės reiškinių ir kontekstų pažinimas (C)			
Trumpai nusako, kaip veikia žiūrovus kitų menų raiškos priemonės, integruotos į vizualiąją informaciją. Naudodamasis pagalba emocinės sveikatos, darnaus vystymosi aspektais apibūdina miestų erdves, meno kūrinius. Paskatintas atlieka kūrybinį projektą.	Trumpai paaiškina, kaip veikia žiūrovus kitų menų raiškos priemonės, integruotos į vizualiąją informaciją. Emocinės sveikatos, darnaus vystymosi, individualių kūrybinių poreikių aspektais apibūdina miestų erdves, interjerus, eksterjerus, meno kūrinius. Savarankiškai renkasi kūrybinio projekto temą.	Paaiškina ir pateikia pavyzdžių, kaip veikia žiūrovus kitų menų raiškos priemonės, integruotos į vizualiąją informaciją. Emocinės sveikatos, darnaus vystymosi, individualių kūrybinių poreikių aspektais analizuoja miestų erdves, interjerus, eksterjerus, meno kūrinius. Teikia kūrybinius siūlymus projektinei kūrybinei veiklai.	Išsamiai paaiškina ir pateikia savo pavyzdžių, kaip veikia žiūrovus kitų menų raiškos priemonės, integruotos į vizualiąją informaciją. Emocinės sveikatos, darnaus vystymosi, individualių kūrybinių poreikių aspektais analizuoja miestų erdves, interjerus, eksterjerus, meno kūrinius, išsako originalių pastebėjimų, teikia siūlymus kūrybiniam projektui, jį įgyvendina ir pristato bendruomenei.
III klasė			
Medijų meno raiškos ir medijų technologijų pažinimas ir suvokimas (A)			
Analizuoja, apibūdina, tyrinėja medijų meno technologijų ir raiškos priemonių raidą nuo fotografijos iki animacijos kinematografijos, videografijos, kompiuterinio meno, garso meno ir dizainu, medijų dizaino.	Analizuoja, apibūdina, tyrinėja, paaiškina medijų meno technologijų ypatumus ir raiškos priemonių raidą nuo fotografijos iki animacijos kinematografijos, videografijos, kompiuterinio meno, garso meno ir dizainu, medijų dizaino. Atlieka mokomąsias užduotis.	Analizuoja, apibūdina, paaiškina, tyrinėja medijų meno technologijų ypatumus ir raiškos priemonių raidą nuo fotografijos iki animacijos kinematografijos, videografijos, kompiuterinio meno, garso meno ir dizainu, medijų dizaino, diskutuoja apie technologijos ir meninės raiškos įtaką vaizdo kūrimui. Atlieka mokomąsias užduotis.	Analizuoja, apibūdina, paaiškina medijų meno technologijų ypatumus ir raiškos priemonių raidą, argumentuotai diskutuoja apie technologijos ir meninės raiškos įtaką kuriamam vaizdui, diskutuoja apie technologinių sprendimų ir meninės raiškos harmonizavimo galimybes, atlieka mokomąsias užduotis, inicijuoja ir teikia

			siūlymus praktinėms veikloms plėtoti.
Medijų meno suvokimas ir vertinimas (B)			
Geba atpažinti svarbiausias medijų meno raiškos priemonės, atlikti kūrybines interpretacijas.	Geba atpažinti, analizuoti, įvardinti daugelį kūrinyje panaudotų medijų meno raiškos priemonių, atlikti kūrybines interpretacijas.	Geba atpažinti, analizuoti įvardyti, paaiškinti kūrinyje panaudotų medijų meno raiškos priemonių taikymo tikslumą, atlikti ir inicijuoti kūrybinius darbus.	Geba atpažinti, įvardyti, analizuoti, visapusiškai paaiškinti medijų meno kūrinio raišką, kontekstualizuoti kūrinį šiuolaikinėje audiovizualinės raiškos tradicijoje, inicijuoti ir atlikti kūrybinius darbus, pristatyti klasės bendruomenei.
Medijų meno, medijų kultūros ir jų kontekstų pažinimas (C)			
Atpažįsta, apibūdina esminius medijų meno ir medijų kūrybos kontekstus.	Atpažįsta, apibūdina, nagrinėja pagrindinius medijų meno ir medijų kūrybos kontekstus.	Atpažįsta, apibūdina, analizuoja, nagrinėja medijų meno ir medijų kūrybos kontekstus, atranda sąsajas su kitais dalykais (dailės, muzikos, kino, informatikos, technologijų, fizikos, chemijos, literatūros, istorijos, etikos), su įvairiais mokslais (fizika, chemija, elektronika, matematika ir pan.).	Atpažįsta, visapusiškai apibūdina, išsamiai tyrinėja medijų meno ir medijų kūrybos kontekstus, aptaria juos šiuolaikinių medijų paradigmos kontekste, atranda sąsajas su kitais dalykais (dailės, muzikos, kino, informatikos, technologijų, fizikos, chemijos, literatūros, istorijos, etikos), su įvairiais mokslais (fizika, chemija, elektronika, matematika ir pan.).
Medijų meno kūrinių sukūrimas ir rezultatų refleksija (D)			
Įgyvendina kūrybines idėjas medijų meno priemonėmis.	Nuosekliai, tikslingai įgyvendina kūrybines idėjas medijų meno priemonėmis.	Nuosekliai, pagrįstai ir tikslingai įgyvendina brandžias kūrybines idėjas medijų meno priemonėmis, pristato mokyklos bendruomenei.	Nuosekliai, pagrįstai, tikslingai įgyvendina originalias ir brandžias kūrybines idėjas medijų meno priemonėmis, pristato mokyklos bendruomenei, aktyviai dalyvauja rezultatų aptarimuose.

2.15. TECHNOLOGIJOS

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
<p>A(1–2) Problemos identifikavimas, aktualizavimas ir tikslinimas Stebėdamas aplinką ir procesus identifikuoja problemą, jos sprendimo poreikį, tikslingai vartoja pažinimo ir praktikos objektus apibūdinančias technologijų sąvokas. Ieško, randa, atrenka ir kaupia informaciją, reikalingą problemai spręsti. Taiko ir paaiškina informaciją problemai spręsti, apibrėžia ir tikslina problemą, pavaizduoja ją grafine ir (ar) aprašomąja forma.</p>			
<p>Tyrinėdamas įprastą aplinką ir procesus joje, formuluoja klausimus, identifikuoja problemą ir jos sprendimo poreikį. Tinkamai vartoja sąvokas (A1.1). Nurodytuose ir pasirinktuose informacijos šaltiniuose pagal kriterijus ieško, randa, atrenka ir kaupia informaciją, reikalingą problemai spręsti (A2.1). Taiko ir paaiškina informaciją problemai spręsti, tikslina ir apibrėžia problemą, pavaizduoja ją pasirinkta grafine ir (ar) aprašomąja forma (A3.1).</p>	<p>Aplinkos tyrinėjimas, klausimų formulavimas, problemos, jos sprendimo būdų, naudos ir/ar poveikio individui ir visuomenei nustatymas. Taisyklingai vartoja sąvokas įvairiuose kontekstuose (A1.2). Ieško, randa informaciją, tikrina ir vertina informacijos patikimumą. Atrenka, apibendrina ir sistemingai kaupia informaciją. Informacijos šaltinis naudojamas kaip įkvėpimas, o ne kopijavimui (A2.2). Taiko ir paaiškina informaciją, apibrėžia problemą, pateikia ją grafiškai ir/ar aprašomuoju būdu pagal kriterijus (A3.2).</p>	<p>Analizuoja, kritiškai vertina įvairias aplinkas ir jose vykstančius procesus, identifikuoja problemas, aktualias problemas, jų sprendimo poreikį, naudą ir/ar poveikį žmogui ir visuomenei. Teisingai vartoja sąvokas (įskaitant sudėtingas) įvairiuose kontekstuose (A1.3). Naudojasi informacija ir argumentuoja sprenddamas problemines situacijas, patikslina ir nurodo problemą pristato ją pasirinkta grafine ar rašytine forma vadovaudamasis kriterijais. (C3.3).</p>	<p>Taiko ir problemai spręsti aktualią informaciją, samprotuoja pagrindo-pasekmės kategorijomis, tikslinga ir apibrėžia problemą, vadovaujамasis kriterijais pavaizduoja pasirinkta grafine ir (ar) aprašomąja forma (A 3.4).</p>
<p>B (1–2) Sprendimo idėjų generavimas, atrinkimas, plėtojimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ieško problemos sprendimo idėjų, jas generuoja • Atrenka ir paaiškina problemos sprendimą. • Sudaro ir pristato problemos sprendimo įgyvendinimo planą. <p>Identifikavus problemą ieškomos ir generuojamos jos sprendimo idėjos. Pasiiekimų sritis susijusi su atliekama analogų analize (apibrėžiama, kas yra galutinis vartotojas, kokie jo poreikiai, projekto sėkmės ir (ar) rezultato kokybės kriterijai), geriausios problemos sprendimui idėjos atrinkimu, detalizavimu ir paaiškinimu, įgyvendinimo etapų ir plano numatymu, vadovaujantis antrepreneriškos veiklos plėtojimu, idėjos apibendrinimu grafine ir (ar) aprašomąja forma ir jos pristatymu. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai: B1–B3.</p>			

<p>Pateikia ir paaiškina idėjas problemai spręsti, nurodo jų naudą asmeniui, bendruomenei (B1.1). Atrenka ir paaiškina tinkamiausią problemos sprendimą (B2.1). Sudaro, paaiškina ir pristato problemos sprendimo įgyvendinimo planą (B3.1).</p>	<p>Pateikia ir paaiškina idėjas problemai spręsti, nurodo jų naudą ar poveikį asmeniui, bendruomenei ir aplinkai (B1.2). Palygindamas ir įvertindamas idėjas, atrenka ir paaiškina tinkamiausią problemos sprendimą (B2.2). Pagal reikalavimus sudaro ir paaiškina problemos sprendimo įgyvendinimo planą ir jį pristato (B3.2).</p>	<p>Pateikia ir argumentuoja idėjas problemai spręsti, paaiškina naudą ar poveikį asmeniui, bendruomenei ir aplinkai (B1.3). Simuliuodamas ar modeliudamas situacijas atrenka ir paaiškina tinkamiausią problemos sprendimą (B2.3). Pagal reikalavimus sudaro ir paaiškina detalų problemos sprendimo įgyvendinimo planą ir jį pristato (B3.3).</p>	<p>Pateikia ir pagrindžia idėjas problemai spręsti, argumentuoja sprendimų naujumą, naudingumą, poveikį asmeniui, bendruomenei ir aplinkai (B1.4). Simuliuodamas ar modeliudamas situacijas atrenka ir argumentuoja tinkamiausią problemos sprendimą (B2.4). Pagal reikalavimus sudaro, paaiškina ir pristato detalų problemos sprendimo įgyvendinimo planą, numato galimas rizikas (B3.4).</p>
<p>C (1–3) Sprendimo įgyvendinimas ar prototipavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėdamas ir analizuodamas skiria, išvardija medžiagas (ar komponentus, sistemas), jų savybes ir (ar) charakteristikas, priemones (ar įrankius, įrangą), technologinius procesus ir jų sekas problemos sprendimui įgyvendinti. • Problemai spręsti parenka, derina ir taiko medžiagas (ar komponentus, sistemas), jų savybes ir (ar) charakteristikas, priemones (ar įrankius, įrangą), technologijų procesus. • Saugiai, nuosekliai atlieka ir valdo technologinius procesus, pasiekia suplanuotą rezultatą. Puikiai išmano medžiagas, jų savybes ir pritaikymą. Žino, kaip buityje naudojamos medžiagos, atsižvelgiant į jų fizines, chemines ir estetines savybes bei savybes. Geba kūrybiškai ir racionaliai parinkti bei naudoti medžiagas savo užduotims atlikti. Dirbdamas su įrankiais (arba įrankiais, įranga) naudoja juos pagal paskirtį. Technologiniai procesai vykdomi saugiai ir teisingai, procesas kontroliuojamas savarankiškai. Mokinių pasiekimai šioje srityje: C1–C3. 			
<p>Apibūdina ir klasifikuoja medžiagas, jų savybes ir/ar charakteristikas, įrankius, technologinius procesus ir sekas, skirtas problemų sprendimui įgyvendinti (C1.1). Problemai spręsti parenka, derina ir taiko medžiagas, įrankius, technologinius procesus, įvertina jų atitikimą gamybos būdai, formai, paskirčiai (C2.1).</p>	<p>Atliekant tyrimus ir analizę, klasifikuojamos naudojamos medžiagos, jų savybės ir/ar charakteristikos, uždavinių sprendimo technologiniai procesai (C1.2). Racionaliai parenka, derina ir naudoja medžiagas, jų savybes ir/ar charakteristikas, įrankius, technologinius procesus, įvertina jų tinkamumą gamybos būdai, formai, paskirčiai (C2.2).</p>	<p>Racionaliai atrenka, tikslingai derina ir naudoja medžiagas. Puikiai išmano medžiagų ir įrankių savybes ir charakteristikas. Kompetentingai ir saugiai atlieka technologinius procesus, pagrindžiant gamybos būdo, formos, paskirties tinkamumą. (C2.3). Tikslingai derina ir naudoja medžiagas (C2.3). Eksperimentuoja, argumentuoja ir taiso</p>	<p>Tyrinėti, eksperimentuoti, analizuoti ir vertinti medžiagas, jų savybes, charakteristikas, priemones, technologinius procesus, sekas, jų dermę, pritaikymo galimybes sprendžiant problemas įvairiose situacijose ir kontekstuose. (C1.4). Saugiai, nuosekliai atlieka ir valdo sudėtingus technologinius sprendimus, telkia ir</p>

<p>Veikia saugiai ir nuosekliai ir pasiekia numatytą rezultatą (C3.1).</p>	<p>Saugiai ir nuosekliai vykdo ir valdo technologinius procesus, eksperimentuoja, koreguoja sprendimus, pasiekia numatytą rezultatą (C3.2)</p>	<p>sprendimus, pasiekia numatytą rezultatą (C3.3).</p>	<p>panaudoja, eksperimentuoja, ir pagrindžia sprendimus, suplanuotą proceso korekcinį sprendimą (C3.4).</p>
<p>D (1–2) Rezultato į(si)vertinimas ir pristatymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Į(si)vertina galutinį rezultatą, sąnaudas, vertę, naudą, pritaikymo galimybes. • Į(si)vertina procesus rezultatui pasiekti, jų kokybę, formuluoja išvadas. • Parengia ir pateikia problemos sprendimo rezultato pristatymą. 			
<p>Į(si)vertina rezultatą, sąnaudas, vertę, <u>nurodo kelias jo naudojimo ar taikymo galimybes</u>, naudą asmeniui, visuomenei, įprastai aplinkai (D1.1). Į(si)vertina procesus, jų kokybę, formuluoja išvadas (D2.1). Viešai, konstruktyviai pristato problemos sprendimo rezultatą, argumentuoja išvadas (D3.4).</p>	<p>Į(si)vertina rezultatą, sąnaudas, vertę, <u>panaudojimo ir pritaikymo galimybes įvairiuose kontekstuose</u>, naudą asmeniui, visuomenei, kintančiai aplinkai, pateikia verslo idėją (D1.2). Į(si)vertina procesus, jų kokybę, nurodo tobulinimo galimybes, formuluoja išvadas (D2.2). Viešai, konstruktyviai pristato problemos sprendimo rezultatą, argumentuoja išvadas (D3.4).</p>	<p>Į(si)vertina rezultatą, funkcionalumą, tvarumą, <u>taikymo ir naudojimo galimybes įvairiuose kontekstuose</u>, <u>pagrindžia sąnaudas</u>, vertę, naudą asmeniui, visuomenei, įvairiai aplinkai, argumentuoja verslo idėją (D1.3). Į(si)vertina procesus ir jų kokybę, nurodo tobulinimo galimybes ir kryptis, formuluoja išvadas (D2.3). Viešai, konstruktyviai pristato problemos sprendimo rezultatą, argumentuoja išvadas (D3.4).</p>	<p>Įvertina rezultatą, pagrindžia sąnaudas, vertę, <u>argumentuoja funkcionalumą, tvarumą, išskiria optimaliausias panaudojimo ir pritaikymo galimybes įvairiuose kontekstuose</u>, naudą asmeniui, visuomenei, aplinkai, pagrindžia verslo idėją (D1.4). Į(si)vertina procesus, jų kokybės svarbą galutiniam rezultatui, tobulinimo galimybes ir kryptis, formuluoja pagrįstas išvadas (D2.4). Viešai, konstruktyviai pristato problemos sprendimo rezultatą, argumentuoja išvadas (D3.4).</p>

2.16. DORINIS UGDYMAS

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I, III klasė			
<p>-mokytojo padedamas atlieka užduotis, atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus, kai procesą moderuoja ir jame dalyvauja mokytojas;</p> <p>-mokinys temos analizę pradeda nuo išorinių dalykų stebėjimo, konkretaus objekto, jo požymių apibrėžimo, atlieka užduotis vadovaudamasis parengtais konstruktais;</p> <p>-mokinys analizuoja pakankamai siaurą teminį kontekstą.</p>	<p>-naudodamasis netiesiogine pagalba – atlieka užduotį vadovaudamasis specialiai parengtais modeliais, pagal pateiktą pavyzdį ir pan.;</p> <p>- mokinys temos analizėje naudoja savirefleksiją ir savimonės turinį, išreiškia jį įkomponuodamas į temos kontekstą bei kasdienybės įvykius, kritiškai vertina pagal pateiktą grafinį modelį;</p> <p>-mokinys plečia kontekstą į kitas sritis, įtraukia savęs refleksiją šiame kontekste.</p>	<p>-konsultuodamasis – įvardija pasitaikančias kliūtis ir jas įveikia, tikslingai klausdamas ar prašydamas konkretaus patarimo;</p> <p>- mokinys temos analizėje savirefleksiją ir jos išraišką sugeba perkelti į įvairius kontekstus, kritiškai vertina, išauga abstrakcijos lygmuo;</p> <p>-mokinys plečia kontekstą į kitas sritis, įtraukia savęs refleksiją šiame kontekste, naudoja kitas pažinimo sritis.</p>	<p>-savarankiškai – užduotis atlieka iki galo, susidūręs su kliūtimis, randa būdų jas įveikti;</p> <p>-mokinys temos analizėje savirefleksiją ir jos išraišką perkelia į įvairius kontekstus, kritiškai vertina, išauga abstrakcijos lygmuo;</p> <p>- mokinys išplečia kontekstą į kitas sritis (literatūra, kinas, istorija, psichologija, kasdienybės įvykiai ir pan.), išauga abstrakcijos lygmuo.</p>

2.17. GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ BENDROJI PROGRAMA

Pasiiekimų lygiai			
Slenkstinis lygis (4 balai)	Patenkinamas lygis (5–6 balai)	Pagrindinis lygis (7–8 balai)	Aukštesnysis lygis (9–10 balų)
I klasė			
<p>Paaiškina, kokiose situacijose neįmanoma pakeisti emocijų, todėl svarbu koncentruotis į kitus dalykus, analizuoja pykčio priežastis ir taiko pykčio valdymo būdus. Parodo, kaip nukreipti savo mintis, veiksmus ir emocijas teigiama linkme, paaiškina, kur galima kreiptis nepavykus suvaldyti nerimo, streso ar kitas rūpesčius keliančias emocijas.</p> <p>Remdamasis savo įgūdžiais, pomėgiais ir asmeninėmis savybėmis numato savo karjeros ir (ar) savanorystės galimybes bei imasi veiksmų jas įgyvendinti.</p> <p>Ilgalaikius mokymosi tikslus derina su karjeros tikslais, susikuria sėkmės kriterijus tikslo įgyvendinimo žingsniams vertinti, paaiškina, kaip save motyvuoti susidūrus su nesėkme ar kliūtimi.</p> <p>Paaiškina, kaip supranta žodžius „priimti kito emocijas“, pademonstruoja, kaip paaiškinti ryšį sistemoje „ketinimas – poveikis“ ir pagarbiai bendrauja.</p>	<p>Argumentuoja, kaip asmeninės vertybės padeda įvertinti emocijų perteikimo formų pasekmes, argumentuoja, kodėl svarbu susilaikyti nuo spontaniškos jausmų raiškos. Paaiškina, kas yra psichikos sveikata ir kaip eustresas ar distresas daro jai įtaką, taiko streso valdymo technikas bei įvardija, kada reikia ieškoti profesionalios pagalbos ir kur.</p> <p>Argumentuoja, ką gali pakeisti savo gyvenime, ką šiek tiek ir ko negali, paaiškina, kaip gerbia save.</p> <p>Nustato ir apibūdina realias tikslų įgyvendinimo sąlygas, numato įgyvendinimo sunkumus ir įgyvendina sunkumų įveikimo planą, paaiškina, kaip įgūdis planuoti ir siekti tikslo padės siekti karjeros tikslų.</p> <p>Argumentuoja, kada ir kodėl svarbu klausti asmens, kaip jis jaučiasi, o ne bandyti atspėti, konstruktyviai išreiškia savo poreikius ir inicijuoja pagalbą kito asmens poreikiams patenkinti, paaiškina abipusio sutikimo santykiuose svarbą.</p> <p>Konstruktyviai dirba ir bendradarbiauja</p>	<p>Pasirenka ir paaiškina, kokias pasirenka žalos nedarančias reagavimo į problemą reakcijas, paaiškina, kuriose situacijose reikia daugiau savitvardos ir geba susitvardyti.</p> <p>Paaiškina, kokie gebėjimai ir įgūdžiai padeda suvaldyti stresą, kada, kur ir kaip reikia kreiptis į psichologinę pagalbą teikiančias organizacijas.</p> <p>Įvardija savo pomėgius, interesus, asmenybės bruožus, gabumus, kurie reikalingi ateities planams įgyvendinti, planuoja profesinę karjerą ir savanorystės galimybes.</p> <p>Laiku pritaiko darbo pradžios inicijavimo įgūdžius, išvengia įsipareigojimų ir atsakomybių atidėliojimo, paaiškina, kaip gebėjimas planuoti laiką ir darbus padeda pasiekti išsikeltų tikslų.</p> <p>Paaiškina, kaip poreikių nepatenkinimas siejasi su mintimis, emocijomis ir elgesiu.</p> <p>Įvardija veiksnius, kurie vienija grupę ir padeda siekti tikslų.</p>	<p>Įvertina situacijas, kuriose gali atsirasti stiprių emocijų, konstruktyviai jas išreiškia. Atpažįsta ir pasako, kokiose situacijose jaučia įtampą, paaiškina, kokią įtaką tai daro mokymuisi, darbui, atpažįsta dirgiklius ir tinkamai į juos reaguoja.</p> <p>Įsivertinęs savo įgūdžius, talentą, gebėjimus, išsikelia ilgalaikį tobulėjimo tikslą, aktyviai veikia jį įgyvendindamas, reflektuoja sėkmę ir sunkumus.</p> <p>Analizuoja savo mokymosi sėkmę, kelia ilgalaikius mokymosi tikslus, suplanuoja jų siekti, stebi pažangą pagal susikurtus pažangos sėkmės kriterijus, sieja mokymosi sėkmę su karjeros tikslais.</p> <p>Taiko aktyvaus klausymo įgūdžius, formuluoja klausimus, skatindamas kitus išsakyti savo emocijas ir jausmus.</p> <p>Dirba įvairiose grupėse, skatina ir palaiko grupės narių lyderystę, išklauso, pagarbiai ir konstruktyviai reaguoja į kitų grupės</p>

<p>Paaškina, kaip galios pasiskirstymas veikia bendravimą grupėje ar komandoje, dirbdamas grupėje išklauso ir vertina siūlomas idėjas, o ne pateikusius idėjas asmenis.</p> <p>Paaškina, kaip kultūrų įvairovė daro įtaką sveikatai tausojančiam elgesiui ir kaip asmeniniai tikslai, vertybės bei įgūdžiai padės suvaldyti konfliktines situacijas.</p> <p>Paaškina, kaip stereotipai daro įtaką santykiams, konflikto atsiradimui, atpažįsta ir įvardija pavojingas žmonių, draugų savybes, jų elgesį.</p> <p>Paaškina ir argumentuoja skirtingų konflikto sprendimo technikų veiksmingumą, pademonstruoja abipusio konflikto sprendimo įgūdžius.</p> <p>Paaškina, kas yra socialinės normos, kaip asmens teisės siejasi su atsakomybėmis ir kaip nustatyti teisių bei atsakomybių ribas.</p> <p>Paaškina, kaip priima tinkamus sprendimus patirdamas bendraamžių spaudimą, pateikia pavyzdžių, kaip bendraamžiai gali padėti priimti tinkamus sprendimus.</p> <p>Argumentuoja, kaip asmeninės atsakomybės už</p>	<p>įvairiose grupėse, skatina kitų lyderystę bei visų grupės narių veiklą.</p> <p>Paaškina, kas yra etnocentrizmas, diskriminacija, atpažįsta šias savybes, ir argumentuoja, kaip šis atpažinimas bei tinkama reakcija pagerina bendravimo kokybę.</p> <p>Atpažįsta palankią ir nepalankią draugystę, manipuliavimą, įvardija pasekmes, atpažįsta poreikius konflikto metu ir pasiūlo, kaip abi konfliktuojančios pusės gali patenkinti savo poreikius.</p> <p>Paaškina, kas yra neapykantos kalba, ir pademonstruoja, kaip elgtis tapus neapykantos kalbos liudininku.</p> <p>Dalyvauja kuriant taisykles ir prisiima įsipareigojimus mokytis bei kurti sveikus santykius.</p> <p>Paaškina, kokių sprendimų pasekmės yra ilgalaikės ir kokių trumpalaikės, pateikia sveikatai palankių sprendimų pavyzdžių.</p> <p>Paaškina, kas yra nepilnamečių įdarbinimas, įvardija, kokios žinios, nuostatos ir elgesys padės saugoti ir kitų sveikatai bei gyvybę. Sėkmingai dalyvauja saugaus elgesio pratybose, argumentuoja savo sprendimus saugodamas savo ir</p>	<p>Atpažįsta ir įvardija subjektyvumą, stereotipus bei nusistatymą prieš vieną ar kitą grupę, oponuoja netolerancijai ir stereotipams.</p> <p>Analizuoja ir pagrindžia konfliktų atsiradimo priežastis, pademonstruoja mediacijos gebėjimus.</p> <p>Paaškina, kas yra mobingas, kokią įtaką daro asmens psichikos sveikatai, paaškina reakcijos ir pasipriešinimo mobingui žingsnius.</p> <p>Pateikia pavyzdžių, kaip taisyklių, įstatymų pažeidimai daro įtaką aplinkinių gyvenimui, šeimai, bendruomenei, Lietuvai ir pasauliui.</p> <p>Paaškina, kaip socialiniai santykiai padeda priimti tinkamus sprendimus, prisiimti atsakomybę ir geriau atlikti užduotis.</p> <p>Pateikia pasiūlymų, kaip sukurti emociškai saugią mokymosi ir darbo aplinką, įvardija priežastis bei požymius, kaip atpažinti smurtą namų, mokymosi ir darbo vietoje.</p> <p>Apibūdina teroristinės veikos būdus, paaškina, ką turi kiekvienas žinoti apie saugumą teroristinių išpuolių metu, ir sukuria šeimos saugumo planą.</p> <p>Priklausomai nuo</p>	<p>narių nuomonę ir siūlymus.</p> <p>Atstovauja žmonėms, kuriems reikia pagalbos, konstruktyviai pasipriešina stereotipams, išankstinėms nuostatomis.</p> <p>Analizuoja savo konfliktų sprendimo įgūdžius, pritaiko įvairiose situacijose ir išsaugo tarpusavio santykius, numato konfliktų sprendimo įgūdžių tobulinimo žingsnius.</p> <p>Atpažįsta situacijas, kuriose pasireiškia neapykantos kalba, mobingas, ir aktyviai imasi veiksmų, analizuoja priežastis ir pateikia sprendimo pavyzdžių.</p> <p>Paaškina, kaip sutartų ir nesutartų taisyklių, visuomenės normų laikymasis padeda užtikrinti bendruomenės, Lietuvos, Europos ir pasaulio žmonių gerovę, o kada visuomenės normos gali diskriminuoti ir pažeisti atskirų asmenų, grupių teises.</p> <p>Analizuoja ir sieja sprendimų priėmimą iki pilnametystės su ateities sprendimais.</p> <p>Pateikia pavyzdžių, susijusių su saugumu, pagrindžia ir argumentuoja savo pasirinkimą.</p> <p>Paaškina, kaip, kur ir kada naudotis asmeninėmis ir bendruomeninėmis</p>
---	--	--	--

<p>sveikatą prisiėmimas prisideda prie šeimos, bendruomenės narių ir Lietuvos gyvenimo gerinimo. Paaiškina, kas yra aktyvus ir pasyvus saugumas eismo aplinkoje, darbo aplinkoje, panaudoja žinias mokydamas saugaus ir sveikatą tausojančio elgesio jaunesnius mokinius. Įvardija apsaugos būdus radioaktyviojo, biologinio ir cheminio užterštumo atvejais (šeimos saugumo planas, išvykimo krepšys, evakavimas(is), skydliaukės blokavimas jodu, asmeninės ir kolektyvinės apsaugos priemonės). Paaiškina, ką daryti, išgirdus perspėjimo sireną, parodo, kaip nusistatyti mobilųjį telefoną perspėjimo pranešimui gauti. Apibūdina prekybos žmonėmis formas ir išvardija prevencijos būdus, kurie apsaugo nuo prekybos žmonėmis, paaiškina, kaip atpažinti, kad asmuo atsidūrė nusikalsti linkusiųjų akiratyje. Paaiškina, kaip užtikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą, paaiškina, kas yra nėštumas, jo planavimas, kokie yra fiziniai, socialiniai ir emociniai planuoto bei neplanuoto nėštumo aspektai,</p>	<p>kitų žmonių gyvybę, įvardija pasekmes. Atpažįsta, įvardija požymius, paaiškina, kaip reikia veikti atsiradus įtarimų ir pakliuvus į pavojingą situaciją, kai bandoma įtraukti į nusikalstamą veiką. Pagrindžia sveikatą kaip vertybę: fizinės ir psichinės sveikatos vienovę, argumentuoja, kaip asmens sveikata stiprina socialinio tinklo sveikatą. Paaiškina, kas yra lytiškai plintančios infekcijos, kaip jų išvengti ir kur kreiptis pagalbos pajutus simptomus. Paaiškina, kokios būna lėtinės ligos ir kokie savirūpos įgūdžiai padeda sumažinti jų atsiradimo pavojų arba geriau jaustis. Įvardija psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mitus ir faktus, padeda kitiems ugdytis atsparumą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui.</p>	<p>situacijos pobūdžio taiko tinkamus apsaugos būdus, rūpinasi ne tik savo, bet ir aplinkinių saugumu. Įvardija ir pagrindžia smurto, seksualinių nusikaltimų požymius bei pasekmes, atpažįsta smurto grėsmę, taiko įgūdžius, kurie padeda pasipriešinti smurtui. Paaiškina žmogaus sveikatos poreikius ir pagrindžia, kaip sveikos gyvensenos principų, vertybinių nuostatų laikymasis padeda šiuos poreikius patenkinti. Taiko pirmosios pagalbos teikimo žinias ir įgūdžius gyvybei nepavojingose bei pavojingose situacijose. Paaiškina priklausomybės ligų atsiradimo procesą, kokią įtaką jam daro asmens poreikių nepatenkinimas, kokia yra teikiama pagalba ir gydymas sergantiems priklausomybės ligomis.</p>	<p>apsaugos priemonėmis, ir užkerta kelią nelaimingiems atsitikimams. Paaiškina, kaip konstruktyviai priešintis bandymui įtraukti į nusikalstamą veiklą, įvardija organizacijas, teikiančias pagalbą ir vykdančias nusikalstamos veikos prevenciją. Faktais pagrindžia sveikos mitybos naudą organizmui, analizuoja medžiagų apykaitą (pagal veiklos pobūdį, amžių, lytį). Atpažįsta gyvybei pavojingas būkles bei paaiškina ir (arba) pademonstruoja pirmosios pagalbos įgūdžius, paaiškina asmens higienos bei sanitarinius reikalavimus. Aktyviai dalyvauja psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos veiklose, inicijuoja ir įsitraukia į sveikos gyvensenos propagavimo akcijas.</p>
--	--	--	--

<p>kokios nutrūkusio neštumo pasekmės. Skaito ir „išpakuoja“ reklamuojamų produktų, reklaminių strategijų siunčiamas žinutes, argumentuoja, kodėl svarbu išmokti suprasti cheminės saugos ženklus ir gebėti įvertinti medžiagų palankumą arba pavojų sveikatai. Išvardija ir apibūdina bendruomenės paslaugas, organizacijas, tarnybas, kurios gali suteikti informaciją ar pagalbą sprendžiant psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo problemą, padeda pažįstamam asmeniui kreiptis ir ieškoti pagalbos.</p>			
---	--	--	--